

۱۳ مقاله‌ی سودمند

تألیف:
جمعی از نویسنده‌کان

تهیه:
اسحاق بن عبد الله العوضی

چاپ اول / ۱۴۲۸ هـ

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة
الرياض

1428 - 2007

شناسنامه کتاب

نام کتاب : ۱۳ رساله‌ی سودمند.
 تهیه : إسحاق بن عبدالله دبیری العوضی.
 نویسنده : جمعی از نویسنندگان.
 ناشر : انتشارات حقیقت.
 تیراز : ۱۰۰۰.
 سال چاپ : ۱۳۸۶ هـ. ش برابر با ذی حجه ۱۴۲۸ هـ ق.
 نوبت چاپ : اول.

آدرس ایمیل: En_Haghigat@yahoo.com

سایتهاي مفيد اسلامي:
www.aqeedeh.com
www.ahlesonnat.net
www.isl.org.uk
www.islamtape.com

فهرست رساله‌ها

ردیف	عنوان	صف
۱	فرمانبرداری و نیکی به والدین (اطاعت از پدر و مادر)	۴
۲	اندرزدهنده خاموش	۱۳
۳	راه بدون بازگشت	۱۸
۴	پاک‌کنندگان گناهان	۲۶
۵	زنان دوزخی	۵۱
۶	قرآن سندی است یا به نفع شما و یا بر علیه شما	۷۶
۷	اذکار در برگیرنده (حافظ) مسلمان	۱۰۳
۸	خانواده ناپاکیها	۱۲۷
۹	نژدیکترین راه بسوی بهشت	۱۴۶
۱۰	غمگین مباش	۱۵۱
۱۱	دروازه بدیها	۱۵۷
۱۲	آیا می‌دانی مفلس کیست؟	۱۷۹
۱۳	چرا صحابه را دوست می‌داریم؟	۱۸۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمدُ لِلَّهِ وَحْدَهُ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى مَنْ لَا نَبِيَ بَعْدَهُ نَبِيًّا
مُحَمَّدٌ وَعَلَى الَّهِ وَرَحْمَهِ أَمَّا بَعْدُ

سپاس برای خدای یکتا، درود و سلام بر خاتم پیغمبران محمد ﷺ آل و اصحاب او باد.

برادر و خواهر مسلمان بدان که همانا حق پدر و مادر «والدین» بسیار بزرگ و شأن و منزلت آنها در دین بسیار مورد توجه است. سپاسگزاری از آنان برابر است با سپاسگزاری و شکرگزاری خدای «عزوجل» و نیکی کردن به آنها نزد خدا از محبوترین و بهترین کارهاست. هیچ احدي منکر فضل، بزرگی و منزلت والا آنها در دلها نیست. چه بسیار عطوفت و رحم و رعایتها که فرزندان از پدران و مادرانشان بدست آورده‌اند. شباهی شب بیدار ماندند تا فرزندشان بخواب بروند.

رنجها را بخاطر آسایش وی متحمل شدند. تلاشها نمودند تا وی خوشبخت و سعادتمند شود، عمرشان را فدا نمودند تا زیبایی و طراوت عمر فرزند زنده بماند.

چه بسیار حقوقی که دارند و چه بسیار نیکی و احترام که

برایشان لازم است!

نیکی و خدمت به پدر و مادر وظیفه‌ایست که فرزندان خوش رفتار، فهمیده و فرزانه آن را بعهده می‌گیرند. آنهایی‌که راه فرمانبرداری و اطاعت، جوانمردی و مروت را می‌شناسند، و برای بدست آوردن سعادت در دنیا و آخرت تلاش می‌نمایند، فرزندانی که ارزش فرمانبرداری و خدمت را می‌دانند، و نزد آنان تربیتی که از والدین خود گرفته‌اند مثمر ثمر واقع شده، و «هم‌اکنون دوران استفاده پدر و مادر از ثمره آن است».

برادر و خواهر مسلمان: بدانکه فرمانبرداری و نیکی به پدر و مادر نزد خداوند از محبوبترین اعمال است. عبدالله بن مسعود رض می‌فرماید: «سأَلَ النَّبِيَّ ﷺ أَيُّ الْعَمَلِ أَحَبُّ اللَّهَ؟ قَالَ: الصَّلَاةُ عَلَى وقتهَا. قَالَ: ثُمَّ أَيْ؟ قَالَ: بِرُّ الْوَالِدِينِ. قَالَ: ثُمَّ أَيْ؟ قَالَ: الْجَهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ». (البخاری و مسلم).

از پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم سوال نمودم چه عملی نزد خدا محبوبتر و دوست داشتنی‌تر است. فرمود نماز در وقت، گفت: بعد از آن کدام عمل؟ فرمود: نیکی کردن و فرمانبرداری پدر و مادر. گفت: بعد از آن؟ فرمود: جهاد در راه خدا.

نیکی و فرمانبرداری پدر و مادر راهی است بسوی بهشت:

رسول الله ﷺ فرمودند: «رغم أنف، ثم رغم أنف، ثم رغم أنف، قيل من يا رسول الله؟ قال: من أدرك أبويه عند الكبر أحدهما أو كليهما فلم يدخل الجنة». (مسلم).

دماغش با حالت خواری بر خاک خورد «خاک برسرش» باز خاک بر سرش، باز خاک برسرش، عرض کردند چه کسی یا رسول الله؟ فرمود: کسی که یکی از پدر و مادرش یا هر دوی آنها را در سن پیری درک کند، و کاری نکند که به بهشت برود. «یعنی آنچه لازم است در حق آنان نیکی و خدمتگذاری نکند و در اثر این کاخهای بهشت را از دست بدهد».

پیامبر ﷺ می‌فرماید: «الوالد أوسط أبواب الجنة فإن شئت فأضع ذلك الباب، أو احفظه». (أحمد، ترمذی، ابن ماجه وآلبانی آنرا در صحیح الترغیب صحیح دانسته است). پدر و مادر بهترین و بالاترین، درهای بهشت می‌باشند پس اگر می‌خواهی وارد آن شوی مراقب آن در باش «به پدر و مادرت نیکی، و از آنان نافرمانی مکن» و یا آن در را «در اثر آزار و نافرمانی آنان» از دست بدھ و ضایع گردان. نیکی نسبت به پدر و مادر موجب زیادی عمر و فروزنی و رونقی رزق و روزی می‌شود.

رسول الله ﷺ می‌فرماید: «مَنْ سَرَّهُ اللَّهُ أَنْ يُمْدَدَ لَهُ فِي عُمُرِهِ وَزِيَادَةً فِي رِزْقِهِ، فَيَبْرُرُ الْدِيَهُ وَلِيَصِلَ رَحْمَهُ». (صحیح الترغیب: 2488).

کسی که دوست دارد در دنیا عمرش طولانی و با برکت، و رزق و روزی اش افزون گردد «فزوونی یابد» به پدر و مادر خویش نیکی کند، و صله رحم «رفت و آمد فامیل نزدیک» انجام دهد. و اینک آدابی چند درباره رفتار با پدر و مادر که رعایت آنها لازم و ضروری است تا شاید که اندکی از دین و بدھکاری خود نسبت به آنان ادا کرده. و قسمتی از آنچه که خداوند نسبت به آنان بر ما واجب گردانیده بجا بیاوریم تا که خدایمان را راضی، روحانی را شاد، زندگیمان را شیرین، و کارهایمان را آسان نموده و خداوند عمرمان را پر برکت نماید.

۱- پیروی و فرمانبرداری از آنها و اجتناب و پرهیز از نافرمانی آنان: بر مسلمان فرض و واجب است که از پدر و مادرش فرمانبرداری نموده، و از نافرمانی آنها بپرهیزد، و اطاعت آنها را بجز شوهر که اطاعت و فرمانبرداری او مقدم بر اطاعت از پدر و مادر است بر اطاعت هر فرد دیگری مقدم دارد. مادامیکه بر معصیت و نافرمانی خدا و رسولش دستور ندهند. «یعنی اطاعت از والدین در معصیت خداوند جائز نیست. مثلاً چنانچه پدر و مادر

به کفر و الحاد یا نافرمانی خدا دستور دادند بر فرزند لازم است که به احسان و نیکی خود نسبت به آنان تداوم بخشد، اما در معصیت و نافرمانی از اوامر و دستورات خدا از آنان اطاعت ننماید».

۲- نیکی نمودن به آنها: هم بوسیله گفتار، و هم بوسیله کردار و «بے قول و عمل و بے هر وسیله ممکن».

۳- فروتنی و تواضع: بوسیله فروتنی و تواضع نسبت به آنها و انجام دادن کارهایشان «خم شدن برای کارهایشان».

۴- دوری از داد زدن بر سر آنها: بوسیله کلام ملایم و آرام سخن گفتن با آنها، مهربانی کردن به هنگام صحبت و گفتگو، و پرهیز از هر نوع درشتی و فریاد زدن بر سر آنها.

۵- گوش دادن به آنها: بوسیله رو کردن به آنها هنگام صحبت کردن آنها، و ترک قطع نمودن حرفها و کشمکش با آنها، و پرهیز از هر نوع تکذیب و یا رد نمودن حرفهایشان.

۶- خشنود و شاد شدن بدستورات آنها: ترک اظهار اندوه و بستوه آمدن و دلتگ شدن از دست آنها همانطور که خداوند

می فرماید: ﴿فَلَا تَقْلِيلٌ لِّهُمَا أُفِي وَلَا نَهْرُهُمَا﴾. (الإسراء: ۲۳).

«کمترین اهانتی به آنها روا مدار(به آنها اف مگو)! و بر آنها فریاد مزن».

يعنى کلمه اف «واي و آه» را که علامت اظهار ناراحتی و بيانگر دلتنگی است بر سر زبان نياوريد، تا ثابت شود که به دستورات آنها خوشحال و مسرور هستيد.

۷- گشاده روئي در حق آنها: بوسيله روبرو شدن با آنان با فراخى و خوشروي و دورى و پرهيز از اخم کردن و ترشروي.

۸- اظهار دوستي و محبت به آنها: بوسيله سلام کردن به آنها، دستبوسى و روپوسى آنان و جداددن به آنها در مجلس.

۹- با ادب و احترام نشستن در مقابل آنها: بوسيله درست نشستن و پرهيز از هر چه که آنها فکر کنند اهانت و بی احترامی به آنها است. مانند دراز کشیدن، با خنده پر صدا بحضور آنان دراز کشیدن و برهمه شدن. اشتغال به منکرات نزد آنان و غير اينها که منافي ادب و احترام باشد.

۱۰- پرهيز از منت گذاشتن و به رخ کشیدن بخشش و يا خدمتی که نسبت به آنها انجام مي دهيد: منت گذاردن، احساس و نيكى انسان را به هدر مي دهد، و از عيبهای اخلاق است، و زشتی آن هنگامی بيشتر مي شود که در حق پدر و مادر باشد.

۱۱- مقدم داشتن حق مادر «بر پدر به هنگام انتخاب يکى از آن دو»: از مواردي که باز رعایت آن لازم است مقدم داشتن نيكى و

فرمانبرداری در حق مادر بر فرمانبرداری و توجه به پدر است. و آن بخاطر حدیث پیامبر است.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَنْ أَحَقُ النَّاسِ بِحُسْنِ صَحَابَتِي؟ قَالَ: أَمْكَ». قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: ثُمَّ أَمْكَ». قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: ثُمَّ أَمْكَ». قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: ثُمَّ أَبُوكَ». (البخاری: ۵۹۷۱).

ابوهریره رض می گوید: شخصی نزد رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم آمد و گفت: چه کسی برای خوش رفتاری من از دیگران، مستحق‌تر است؟ فرمود: «مادرت». گفت: سپس چه کسی؟ فرمود: «مادرت». گفت: بعد از او چه کسی؟ فرمود: «باز هم مادرت». پرسید: پس از او چه کسی؟ فرمود: «بعد از او پدرت».

۱۲ - عادت دادن فرزندان به نیکی کردن و فرمانبرداری: بطوریکه مرد خانه الگوی آنان شده و در حد امکان برای تقویت و تثبیت علاقه بین فرزندان خود و پدر و مادرش تلاش نماید.

۱۳ - اجازه خواستن از آنها و کمک گرفتن از رأی و اندیشه آنان: چه برای سفر با دوستان به صحراء، یا در سفر خارج شهر برای تحصیل و غیر آن، یا برای خارج شدن از منزل و اقامت در بیرون آن، اگر چنانچه اجازه دادند که خوب، وإلاً در صورتیکه

اجازه نداد باید کوتاه آمد و آنچه را می‌خواست انجام دهد ترک کند «که خیر در آن است» بخصوص اگر تدبیر و رأی آنان مستدل و یا از روی دانش و فهم باشد.

برادر و خواهر مسلمان بدانکه نافرمانی و آزردن پدر و مادر: انکار و تکذیب نیکوئی و فضل، نمک نشناصی و دلیل حماقت و نادانی و فرومایگی است.

نافرمانی و آزردن نشانه‌های متعدد صورتهای گوناگونی دارد

که بعضی از آنها بدین شرح است:

* گریاندن و اندوهگین نمودن آنان: داد زدن و درشتی نمودن با آنها، اظهار اندوه و دلتگ شدن و بستوه آمدن از دستورات آنها، نگاه خشمگینانه به آنان، اخم کردن بر رویشان. ترک همکاری و کمک به آنها، کم اهمیت شمردن رأی آنان، طعنه زدن و نکوهش آنان.

* باز از گونه‌های نافرمانیست: بخیل بودن و خست و سختگیری از لحاظ نفقة و مخارج بر آنها، دوری گزیدن و ترک دوستی و نصیحت آنان، مقدم داشتن فرمانبرداری و اطاعت همسر و فرزندان بر اطاعت آنان.

* باز از گونه‌های نافرمانی و آزار آنها است: رها کردن و تنها گذاشتن آنان به هنگام نیاز و پیری و بیزاری جستن از آنان، پرهیز

از یاد کردن و نام بردن و نسبت دادن خود به آنها که این از بزرگترین نافرمانیهاست.

* باز از گونه‌های سرپیچی و نافرمانیست: دور شدن و جدایی و ترک آنان در دوران پیری و مراقبت. به هنگام مریضی و فقیر بودنشان آرزوی نابود شدن آنان، و خلاصی یافتن از دستشان.

* باز از گونه‌های نافرمانی و آزار والدین است: دزدی از آنان، تجاوز به حریم شخصیت آنان بوسیله ضرب و شتم، و یا منت گذاردن و به رخ کشیدن چیزی که به آنها تقدیم کرده‌ای، یا اشتغال به کارهای زشت نزد آنان، و یا روی گرداندن با حالت تنفر به هنگام سخن گفتن آنان.

آنچه ذکر شد قسمتی از مظاهر و گونه‌های نافرمانی و آزار والدین است. پس چه دور است خیر و نیکی از کسیکه پدر و مادرش را آزار دهد، و چه عاقبت و کیفر بدی در انتظار اوست. شر و بدی چه زود به سراغش می‌آید، و این «عاقبت بد» امری است محسوس و قابل رؤیت که همه مردم می‌دانند و با چشم سر آن را دیده و داستانهای متعددی را از مردمانی که به سبب نافرمای و آزار والدین به کیفر اعمال خود رسیده و خوار و ذلیل شده‌اند، شنیده‌اند.

وصلى الله على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين.

اندرزدهنده خاموش

ترجمه:

الواعظ الصامت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله وحده والصلوة والسلام على من لا نبي بعده نبينا
محمد وعليه السلام وصحبه، أما بعد:
سپاس و ستایش خدای یکتا را، درود و سلام خدا بر محمد
پیغمبر ﷺ و آل و أصحاب او خاتم پیغمبران اما بعد

قبر

قبر خانه تنهایی، سرای ترس و دلتونگی، زادگاه و موطن تاریکی است، ملازم آن در بیخوابی، و ساکن آن در خاموشی. یار و همدم وی، ناله و فریاد، خونا به کرم است. خانه مردگان، جای حسرت و افسوس و غصه‌هاست.

قبیر: پیامبر درباره‌اش فرمودند: «إِنَّ الْقَبْرَ أَوَّلَ مُنَازِلِ الْآخِرَةِ إِنَّ

نجی منه فما بعده أیسر منه، وإن لم ينج منه فما بعده أشد منه». (الترمذی).
 قبر اولین منزل از منازل آخرت است. پس اگر فرد از آن نجات یافت بعد از آن (دنباله آن) آسانتر است. و اگر از آن رستگار نشد بعد از آن سخت‌تر است.

باز پیامبر ﷺ در درباره آن فرموده: «ما رأيت منظراً قط إلاً

والقبر أفعع منه». (صحیح الترغیب والترھیب). هرگز منظر وحشتناکی ندیدم، مگر اینکه قبر وحشتناک‌تر از آن است.

قبر خانه‌ای است که بعد چند لحظه یا چند ساعت و یا چند سال دیگر بطرف آن کوچ خواهی نمود، و مسلمان شکی در آمدن این لحظه را ندارد.

قبر: منظره‌ایست که با آن دلها نرم، و چشمها گریان می‌شوند. انسان را نسبت به دنیا بی‌علاقة، و به آخرت ترغیب و علاقه‌مند می‌نماید. یادآور مرگ، در هم کوبنده لذات و خوشیها. جدائی کننده جمعیت‌هاست. پند و عبرت و بیداری از غفلت را یاد می‌دهد.

قبر: با بی‌صدا بی‌زندگان را پند می‌دهد. تا آینده را بیاد آورند و بیشتر برای آخرت و معاد آماده شوند. پیامبر ﷺ فرمود: «کنت نهیتکم عن زيارة القبور فزوروها فإنهما تذكر الآخرة». شما را از زیارت قبور نهی کرده بودم. از این به بعد آنها را زیارت کنید. «به زیارت قبرها بروید» چون یادآور آخرت است.

در آنجا قبر می‌پرسد کجاست ثروت و سامان؟ کجاست زیبایی و فربنگی؟ تندرستی و نیرو کجاست؟ بیماری و ناتوانی «سستی» کجاست؟ کجاست توانایی و قدرت؟ سلطه و عظمت کجاست؟ تضرع و فروتنی یا خواری کجا‌یند؟ آری قطعاً قبر جسمهای نازک

و توانگری را که همواره در نعمت بودند و بوی عطر از آنها
برمی خواست می فشارد. و چه کاری که با آنها می کند؟!
در داخل قبر چهره های فریبینده، دسته ای ستمکار، زبانه ای
دروغگو، چشمهاي خائن و دلهای سیاه به استخوانهای پوسیده
تبديل می شوند. و بجز اعمالی که صاحب قبر پیش از خود
فرستاده چیزی باقی نمی ماند «تنها کارهای نیک انسان در دنیاست
که در قبر بداد او می آید».

عذاب قبر: پیامبر ﷺ هیچ نمازی را نمی خواند مگر آنکه در
آن نماز از عذاب قبر بخدا پناه می برد. و می فرمود: «إِذَا فَرَغَ
أَحَدُكُمْ مِنَ التَّشْهِدِ الْآخِرِ فَلَا يَتَعُودُ بِاللَّهِ مِنْ أَرْبَعٍ: مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمِ،
وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحِيَا وَالْمَمَاتِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الرَّجَالِ».
(ابن ماجه).

هرگاه در نماز به آخر تشهید دوم رسیدید «قبل از سلام کردن»
از چهار چیز به خدا پناه برید: ۱- از عذاب جهنم، ۲- عذاب قبر،
۳- فتنه زنده ها و مرده ها، ۴- و فتنه دجال.

پیامبر ﷺ به اصحاب و یاران خود می فرمود: «استعذوا بالله
من عذاب القبر فإن عذاب القبر حق». (أحمد).

از عذاب قبر بخدا پناه برید، همانا عذاب قبر حق است.

و پیامبر ﷺ می‌فرماید: «إِنَّ هَذِهِ الْقُبُورُ مَلُوءَةٌ ظُلْمَةً عَلَى أَهْلِهَا وَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَنورُهَا لَهُمْ بِصَلَاتِي عَلَيْهِمْ». (مسلم).

همانا این قبرستانها بر ساکنیش بسیار تاریک است. خداوند عز و جل بوسیله دعای من برایشان آن را روشن و نورانی می‌گرداند. برادر و خواهر جان: قبر همان اندرز دهنده ساكت است. اندرزها و پندهای آن را شنیدی حال چه چیزی برایش مهیا نمودهای؟ آیا کردار نیک و عمل صالحی که شما را از ترس و عذاب آن نجات دهد برای داخل قبر آماده نمودهای؟ یا اینکه بی‌خبری از اینکه روزی به آنجا خواهی رفت. برادر و خواهرم بهتر است خود را برای آن روز آماده کنی «توشهای برای آن روز داشته باشی» تو می‌توانی کارهای نیک انجام دهی و نیک باشی. باقیمانده عمر خود را غنیمت شمار. این زندگی فرصتی است برای نجات «در آنجا»، برخیز و کمر همت ببند و تصمیم بگیر که از این به بعد نیک باشی و نیکی کنی. قبل از اینکه به هنگام مرگ پشیمان و شرمنده شوی که فایده‌ای ندارد.

راه بدون بازگشت

ترجمه:

ذهاب بلا عودة

تأليف: أبو عبد الرحمن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله وحده والصلوة والسلام على من لا نبي بعده نبينا
محمد وعليه أمه وصحابه، أما بعد:

ناگهان خبر مرشد که فلانی فوت کرد:

«عن أبي سعيد الخدري قال: كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَقُولُ: إِذَا وُضَعَتِ الْجَنَازَةُ فَاحْتَمَلَهَا الرِّجَالُ عَلَى أَعْنَاقِهِمْ فِإِنْ كَانَتْ صَالِحَةً قَالَتْ قَدْمُونِي وَإِنْ كَانَتْ غَيْرَ صَالِحَةٍ قَالَتْ لِأَهْلِهَا يَا وَيْلَاهَا أَيْنَ تَذَهَّبُونَ بِهَا، يسمع صوتها كل شيء إلا الإنسان، ولو سمع الإنسان لصيق». (البخاري).

از ابو سعید خدری روایت شده که پیامبر ﷺ می فرمود هرگاه جنازه‌ای را گذاشتند و برای قبرستان آماده شد. مردم آن را بر دوش خود حمل می‌کنند. اگر صالح و نیکوکار باشد می‌گوید: مرا به جلو ببرید، و اگر آدم بدی باشد به خانواده‌اش می‌گوید: وای بر او کجاش می‌برید «چه عذابی در انتظار او است». صدای این فریاد را بجز انسان همه چیز می‌شنود، و اگر انسان آن را بشنود بیهوش خواهد شد.

بعد از انسان چه چیزهایی بر جای می‌ماند: «قال النبی ﷺ

«يتبع الميت ثلاثة: أهله وماله وعمله: فيرجع اثنان ويبقى واحد،
يرجع أهله وماله ويبقى عمله». (متفق عليه).

رسول الله ﷺ می فرماید: سه چیز بعد از مرده به او ملحق
می شود. خانواده، ثروت و مال، و اعمال وی، سپس دو مورد آن
باز می گرددند و یکی از آنها باقی می ماند و «با او وارد قبر می شود»
خانواده و ثروت او بر می گرددند، و عمل وی همراه اوست.

موضعه

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْعُودٍ قَالَ: حَطَ النَّيْرَيْهِ خَطًّا مُرَبَّعًا،
وَحَطَ خَطًّا فِي الْوَسْطِ خَارِجًا مِنْهُ، وَحَطَ خُطَّا صِغَارًا إِلَى هَذَا الَّذِي
فِي الْوَسْطِ مِنْ جَانِبِهِ الَّذِي فِي الْوَسْطِ، وَقَالَ: «هَذَا الْإِثْسَانُ، وَهَذَا
أَجْلُهُ مُحِيطٌ بِهِ، أَوْ قَدْ أَحَاطَ بِهِ، وَهَذَا الَّذِي هُوَ خَارِجٌ: أَمْلُمُهُ، وَهَذِهِ
الْخُطَّطُ الصَّغَارُ: الْأَعْرَاضُ، فَإِنْ أَخْطَاهُ هَذَا، نَهَشَهُ هَذَا، وَإِنْ أَخْطَاهُ
هَذَا، نَهَشَهُ هَذَا». (بخاری: ٦٤١٧).

عبدالله بن مسعود رضی الله عنه می گوید: نبی اکرم ﷺ مربعی رسم کرد و
خطی هم از وسط آن، رسم نمود طوریکه از آن، خارج می شد. و
پیرامون آن قسمت از این خط که داخل مربع، قرار داشت، خطهای
کوچکی رسم نمود که به سوی آن، در حال حرکت بودند و فرمود:

«این خط که داخل مربع قرار دارد، انسان است. و این مربع، اجل اوست که وی را احاطه کرده است. این خط که خارج از مربع، قرار دارد، آرزوهایش می‌باشدند. و این خطهای کوچک، مسائل و مشکلات اش هستند. اگر انسان از یکی از اینها نجات پیدا کند، به دام دیگری می‌افتد. و اگر از دومی، نجات پیدا کند، به دام آن یکی دیگر، خواهد افتاد».

		تصادف	زلزله	سرطان	
آمل و				آدمی	جاده
					اجل
			اجل		

شکل مربع برابر حدیث فوق

«عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: كُنَّا فِي جَنَّةٍ فِي بَقِيعِ الْغَرْقَدِ، فَأَتَانَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَعَدَ وَفَعَدْنَا حَوْلَهُ، وَمَعَهُ مُخْصَرَةٌ، فَنَكَسَ فَجَعَلَ يَنْكُتُ بِمُخْصَرِهِ، ثُمَّ قَالَ: «مَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ، مَا مِنْ نَفْسٍ مَنْفُوسَةٌ، إِلَّا كُتِبَ مَكَانُهُ مِنَ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ، وَإِلَّا كُتِبَ: شَقِيقَةً أَوْ سَيِّعِيدَةً». فَقَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللهِ، أَفَلَا نَتَكَلُّ عَلَى كِتَابِنَا وَنَدْعُ الْعَمَلَ، فَمَنْ كَانَ مِنَّا مِنْ أَهْلِ

السَّعَادَةُ فَسَيَصِيرُ إِلَى عَمَلِ أَهْلِ السَّعَادَةِ، وَأَمَّا مَنْ كَانَ مِنَّا مِنْ أَهْلِ الشَّقاوَةِ فَسَيَصِيرُ إِلَى عَمَلِ أَهْلِ الشَّقاوَةِ، قَالَ: «أَمَّا أَهْلُ السَّعَادَةِ فَيُسِرُونَ لِعَمَلِ السَّعَادَةِ، وَأَمَّا أَهْلُ الشَّقاوَةِ فَيُسِرُونَ لِعَمَلِ الشَّقاوَةِ». ثُمَّ قَرَأَ: ﴿فَمَمَّا مَنْ أَعْطَنَا وَنَقَىٰ وَصَدَقَ بِالْحُسْنَىٰ ۚ ۱﴾ فَسَيَسِرُونَ لِعَمَلِ الشَّقاوَةِ».

. (الليل: ۵ - ۶). الآية. (بخارى: ۱۳۶۲).

علی ﷺ می فرماید: برای تشییع جنازه‌ای به قبرستان بقیع غرقد، رفته بودیم. رسول الله ﷺ تشریف آورد و نشست. ما نیز اطراف او نشستیم. رسول الله ﷺ که عصایی در دست داشت و نوک آن را آهسته بر زمین می زد، فرمود: «کسی در میان شما نیست و اصلا هیچ انسانی وجود ندارد، مگر اینکه جایگاهش در بهشت و دوزخ، معین شده و سعادت و شقاوتش، تعیین گردیده است». یکی عرض کرد: ای رسول خدا! پس چرا عمل را کنار نگذاریم و به تقدیر خود، توکل نکنیم؟ زیرا هر کدام از ما، اهل سعادت باشد، خود به خود بسوی عمل اهل سعادت، می‌رود و اگر، اهل شقاوت باشد، به سوی عمل اهل شقاوت می‌رود.

رسول الله ﷺ فرمود: «چنین نیست، برای اهل سعادت، انجام اعمال نیک، آسان می‌شود، و برای اهل شقاوت، ارتکاب اعمال بد، آسان می‌گردد». سپس، آنحضرت ﷺ این آیه را تلاوت فرمود:

﴿فَإِنَّمَا مَنْ أَعْطَى وَأَنْفَقَ ٥٠ وَصَدَقَ إِلَّا حُسْنَى ٦٠ فَسَوْءِ سُرُورٍ لِّلْيَسِرَى ٧﴾

«اما آن کس که (در راه خدا) انفاق کند و پرهیزکاری پیش گیرد. و جزای نیک (الهی) را تصدیق کند. ما او را در مسیر آسانی قرار می‌دهیم».

و در روایتی: «كُلُّ يَعْمَلُ لِمَا خُلِقَ لَهُ أَوْ لِمَا يُسْرَ لَهُ». (بخاری: ۶۵۹۶).

«هرکس، عملی را انجام می‌دهد که برای آن، آفریده شده است. و یا هرکس، همان کاری را انجام می‌دهد که برایش میسر است».

﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّى كُلُّ أَجْوَرٍ كُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَمَنْ رُحِّزَ عَنِ النَّكَارِ وَأَدْخَلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَارَ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَّعٌ الْغُرُورِ﴾

. (آل عمران: ۱۸۵).

«هر کسی مرگ را می‌چشد؛ و شما پاداش خود را بطور کامل در روز قیامت خواهید گرفت؛ آنها که از آتش (دوخت) دور شده، و به بهشت وارد شوند نجات یافته و رستگار شده‌اند و زندگی دنیا، چیزی جز سرمایه فریب نیست».

«آری آدمی که فوت کرد مردم جنازه او را بر دوش خود حمل و او را به خاک می‌سپارند». بعد از آن چه؟ همه چیز خاتمه یافت مردم به قبر تو پشت کرده (و بطرف خانه‌هایشان بر می‌گردند و تو صدای کفشهای آنها را می‌شنوی چند روزی خانواده‌ات در

سوگ تو گریه می‌کنند و سپس تو را از یاد می‌برند. تو تنها میمانی. حال فکر کن که اگر دوباره برانگیخته شدی و از قبر برخاستی چه چیزی را آرزو می‌کنی؟ سیگار؟ خلافکاری و مزاحمت؟ آواز و ترانه؟ آرایش و خودنمایی، یا طاعت و عبادت؟ به خود فکر کن، و اینها را در نظر بیاور. بیاد بیاور که در قبر از اعمال و کردارت سوال می‌شود. چه آورده‌ای؟ آن وقت چه پاسخی خواهی داد؟ (۲۰) ترانه، (۶۰) فیلم، هزاران سیگار. یا نمازها و دعا و صلواتی که بدادت می‌رسند، و اعمال صالحی که از آن بهره‌مند شوی و بتو نفع رسانند. «کَفِيٌ بالْمُؤْتَ وَاعِظًا». مرگ بعنوان موعظه و پند کافی است. برای این سفر «بدون بازگشت» زاد و توشه آماده کن همانا بحقیقت بهترین توشه تقواست.

﴿فَإِنَّكَ خَيْرَ الْأَذَادِ الْقَوَى﴾ (البقرة: ۱۹۷).

«که بهترین زاد و توشه، پرهیزکاری است».

﴿وَأَنَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴾ (آل عمران: ۲۸۱).

«و از روزی بپرهیزید (و بترسید) که در آن روز، شما را به سوی خدا بازمی‌گردانند؛ سپس به هر کس، آنچه انجام داده، به طور کامل باز پس داده می‌شود، و به آنها ستم نخواهد شد. (چون

هر چه می‌بینند، نتایج اعمال خودشان است).».

توضیح:

بقیع قبرستانی است در مدینه و به جایی گفته می‌شود که در آن درختان و گیاهان گوناگون باشد.

بقیع الغرقد: که در حدیث آمده چون در آن قبرستان گیاهی بنام غرقد زیاد است به بقیع غرقد مشهور است.

غرقد نام گیاهی است که به فارسی دیوخار نام دارد. گیاهی است دارای برگهای کامل و به رنگهای سفید و بنفش و قرمز و صورتی و زرد دیده می‌شود و (۷۰) گونه از آن شناخته شده است. که همگی در نواحی گرم و معتدل می‌رویند.

(فرهنگ معین جلد دوم).

پاک گنبدگان گناهان

خلاصات هایی که خطأ و گناهان را محو می کند

ترجمہ:

عبدالله بن حببات السینات

تألیف:

صالح بن عبد الله الصیاح

(مطلوب زیر) تو را بسوی کارهایی هدایت می‌کند که
گناهان را محو، و از بین می‌برد.

۱- ترک شرك: «قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: يَا ابْنَ آدَمَ لَوْلَقَيْتَنِي بِمِثْلِ
الْأَرْضِ خَطَايَا لَا تَشْرُكْ بِي شَيْئًا لَقَيْتُكَ بِمِلْءِ الْأَرْضِ مغفرة». (مسلم).
پیامبر ﷺ می‌فرماید: که خداوند «در حدیث قدسی» فرموده:
ای بنی آدم اگر به اندازه کره زمین خطا و گناه داشته اما شریکی
برایم قائل نشده باشی شما را با دنیاگی از گذشت و مغفرت
بحضور می‌پذیرم.

۲- نماز پنجگانه، و نماز جمعه: «الصلوات الخمس والجمعة إلى
الجمعة مكفرات لما بينهن إذا اجتنبت الكبائر، ما من أمرىء مسلم تحضره
صلاة مكتوبة فيحسن وضوءها وخشوعها وركوعها إلاًّ كانت كفارة لما
قبلها من الذنوب ما لم يؤتَ كبيرة وذلك الدهر كله». (البخاري).

۳- رسول الله ﷺ می‌فرماید: ادای نمازهای پنجگانه و نماز
جمعه تا جمعه بعد، کفاره گناهان (صغریه) فاصله بین خود
می‌باشند بشرطیکه از گناهان کبیره پرهیز شود. هر مسلمانی که به
هنگام آمدن وقت نماز مرتب و کامل وضو بگیرد، و رکوع و
سجود را نیکو بجا آورد، و خاشع و خاضع باشد. بشرطیکه بسوی

گناهان کبیره نرود نمازهایش برای همیشه کفاره گناهان گذشته او خواهد بود.

نماز: عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ: أَنَّ رَجُلًا أَصَابَ مِنْ امْرَأَةٍ قُبْلَةً، فَأَتَى النِّيَّارَ فَأَخْبَرَهُ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى: ﴿ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفَ الظَّاهَرِ وَزُلَّفَا مِنَ الْأَيْلَلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُدْهِبُنَّ الْسَّيِّئَاتِ ﴾ (هود: ۱۱۴) قَالَ الرَّجُلُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِلَيْيَ هَذَا؟ قَالَ: « لِجَمِيعِ أُمَّتِي كُلُّهُمْ ». (بخاری: ۵۲۶).

ابن مسعود رض می‌گوید: شخصی زنی را بوسید. بعد از آن، خدمت رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم آمد و گفت: ای رسول خدا! مرتكب چنین خطای شده‌ام، تکلیف چیست؟ آنگاه، خداوند این آیه را نازل فرمود: «در دو طرف روز، و اوایل شب، نماز را بربپا دار؛ چرا که حسنات، سیئات (و آثار آنها را) از بین می‌برند». آن شخص، سوال کرد: ای رسول الله! آیا این حکم، ویژه من است؟ رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «خیر، بلکه شمال حال همه‌ی امت من است».

۴- انجام دادن دو رکعت با خشوع: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله و سلم: «مَنْ تَوَضَّأَ نَحْوَ وُضُوئِي هَذَا ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ لَا يُحَدِّثُ فِيهِمَا نَفْسَهُ غُفرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ ». (بخاری: ۱۵۹).

رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم فرموده است: «هر کس، مانند این وضوی من،

وضو بگیرد و با اخلاص، دو رکعت نماز بخواند، خداوند تمام گناهان گذشته‌اش را مورد عفو قرار خواهد داد.

۵- روزه: «فِتْنَةُ الرَّجُلِ فِي أَهْلِهِ وَمَالِهِ وَوَلَدِهِ وَجَارِهِ تُكَفِّرُهَا الصَّلَاةُ وَالصَّوْمُ وَالصَّدَقَةُ وَالْأَمْرُ وَالنَّهِيُّ». (بخاری: ۵۲۵).

فتنه‌هایی که دامنگیر مرد از ناحیه زن، فرزند، ثروت و همسایه می‌شود به وسیله نماز، روزه، صدقه، و امر به معروف و نهی از منکر از بین خواهند رفت.

۶- روزه ماه رمضان: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفرَ لَهُ مَا تَقدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ». (بخاری: ۳۸).

رسول الله ﷺ فرمود: «کسی که ماه رمضان را از روی ایمان و برای حصول اجر و پاداش، روزه بگیرد، گناهان گذشته‌اش، آمرزیده می‌شوند».

۷- قیام رمضان «تروایح» «مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفرَ لَهُ مَا تَقدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ». (بخاری: ۳۷).

۸- پیامبر ﷺ می‌فرماید: «هر کس، ماه مبارک رمضان را بقصد حصول ثواب، در عبادت بگذراند، تمام گناهان گذشته‌اش، مورد عفو قرار خواهند گرفت».

۹- بیداری و بر پاداشتن شبهای قدر: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ

رسُولُ اللهَ ﷺ: «مَنْ يَقُومْ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا عُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ». (بخارى: ٣٥).

از ابو هریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله ﷺ فرمود: «هر کس، شب قدر را بقصد ثواب، زنده نگاه دارد، (یعنی آن شب را در عبادت و بندگی بسر برد)، همه گناهان گذشته اش، مورد عفو قرار خواهد گرفت».

۱۰- روزه روز عرفه، «روز قبل از عید»، «صیام یوم عرفه احتسب على الله أن يكفر السنة التي قبله والسنة التي بعده». (الترمذی و ابن ما جه و الحاکم). پیامبر ﷺ می فرماید: روزه روز عرفه کفاره گناهان سال قبل و سال بعد از خود می باشد.

۱۱- روزه روز (۱۰) ماه محرم «عاشره» «صیام یوم عاشوراء احتسب على الله أن يكفر السنة التي قبلها». (أبوداود، ترمذی، ابن ما جه و حاکم). روزه عاشورا «روز دهم ماه محرم» کفاره گناهان سال قبل از خود است.

۱۲- صدقه: «الصَّدَقَةُ تُطْفِئُ الْخَطِيَّةَ كَمَا يُطْفِئُ النَّارُ الْمَاءُ». (الترمذی). صدقه گناهان را محو و نابود می کند همانطور که آب آتش را خاموش می کند.
«يَا مَعْشَرَ النِّسَاءِ تَصَدَّقْنَ، فَإِنِّي أُرِيتُكُنَّ أَكْثَرَ أَهْلِ النَّارِ». (متفق عليه).

«ای گروه زنان ! صدقه دهید. زیرا شما را بیشترین اهل دوزخ دیدم».

۱۳- امر بمعروف و نهى از منکر: **فِتْنَةُ الرَّجُلِ فِي أَهْلِهِ وَمَالِهِ وَوَلَدِهِ وَجَارِهِ تَكْفِرُهَا الصَّلَاةُ وَالصَّوْمُ وَالصَّدَقَةُ وَالْأَمْرُ وَالنَّهْيُ**. (بخاری: ۵۲۵).

فتنه‌هایی که دامنگیر مرد از ناحیه زن، فرزند، ثروت و همسایه می‌شود به وسیله نماز، روزه، صدقه، و امر به معروف و نهى از منکر از بین خواهند رفت.

۱۴- آمین گفتن: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: «إِذَا أَمَّنَ الْإِمَامُ فَأَمْمَنُوا، فَإِنَّهُ مَنْ وَاقَقَ تَأْمِينَهُ تَأْمِينَ الْمَلَائِكَةِ، غُفِرَ لُهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ». (بخاری: ۷۸۱).

ابوهریره ﷺ می‌گوید: رسول الله ﷺ فرمود: «هنگامی که امام آمین گفت، شما نیز آمین بگویید. زیرا آمین هر کس که همزمان با آمین فرشتگان باشد، تمام گناهان گذشته‌اش، آمرزیده می‌شود». (گفتنی است که بعد از آمین امام، فرشتگان نیز آمین می‌گویند). (مترجم).

۱۵- گفتن این ذکر: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «إِذَا قَالَ الْإِمَامُ: سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمَدَهُ فَقُولُوا: اللَّهُمَّ رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ، فَإِنَّهُ مَنْ وَاقَقَ قَوْلُهُ قَوْلَ الْمَلَائِكَةِ، غُفِرَ لُهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ». (بخاری: ۷۹۶).

ابوهریره ﷺ می‌گوید: رسول الله ﷺ فرمود: «هنگامی که امام (سمع الله لمن حمده) می‌گوید، شما (الله ربنا لك الحمد) بگویید.

اگر این گفتة شما همزمان با (اللَّهُمَّ رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ) ملائکه ادا شود، تمام گناهان گذشته شما مورد عفو قرار خواهد گرفت».

١٦- حج مبرور و مقبول: عن أبي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قال: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صلوات الله عليه وآله وسالم يَقُولُ: «مَنْ حَجَّ لِلَّهِ فَلَمْ يَرْفُثْ، وَلَمْ يَفْسُقْ، رَجَعَ كَيْوُمْ وَلَدْتَهُ أُمُّهُ». (بخارى: ١٥٢١).

ابوهیره رضي الله عنه می گوید: شنیدم که رسول الله صلوات الله عليه وآله وسالم فرمود: «هر کس، بخاطر (رضای) خدا حج نماید و از مقاربت جنسی و مقدمات آن، (در زمان حج) پرهیز نماید و مرتكب معصیت نشود، چنان از گناه پاک می شود که گویی تازه از مادر، متولد شده است».

«الْحَجُّ الْمُبْرُورُ لَيْسَ لَهُ جَزَاءٌ إِلَّاَ الْجَنَّةُ». (بخارى: ١٧٧٣).

«حج مقبول پاداشی جز بهشت ندارد».

١٧- اندوه و گرفتاری: «مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُصِيبُهُ أَذًى إِلَّاَ حَاتَ اللَّهُ عَنْهُ خَطَايَاهُ، كَمَا تَحَاتُ وَرَقُ الشَّبَرِ». (بخارى: ٥٦٤٧).

«هر مسلمانی که به مصیبی، گرفتار آید، خداوند گناهانش را می ریزد همانگونه که برگ درختان، می ریزند».

عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ وَأَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صلوات الله عليه وآله وسالم قَالَ: «مَا يُصِيبُ الْمُسْلِمَ مِنْ نَصَبٍ وَلَا وَصَبٍ، وَلَا هَمٌّ وَلَا حُزْنٌ، وَلَا أَذَى وَلَا غَمٌّ، حَتَّى الشَّوْكَةِ يُشَاكُهَا، إِلَّاَ كَفَرَ اللَّهُ بِهَا مِنْ خَطَايَاهُ». (بخارى: ٥٦٤٢).

ابوسعید خدری و ابو هریره رض می‌گویند: نبی اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «مسلمان، دچار هیچگونه خستگی، بیماری، نگرانی، ناراحتی، گرفتاری و غمی نمی‌شود مگر اینکه خداوند به وسیله آنها، گناهانش را می‌بخشد. حتی خاری که به پایش می‌خورد» (باعث کفاره گناهانش می‌شود).

۱۸- تب: «لا تسبي الحمى فإنَّهَا تذهب خطايا بني آدم كما يذهب الكير خبث الحديد». (مسلم).

رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرماید: تب را دشنام ندهید چون بیماری تب بسان کوره آهنگری که زنگ آهن را می‌زداید، گناهان را محو می‌کند. اعمال صالح و کردارهای نیک: ﴿ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِ الْهَجَارِ وَرُكْنًا مِّنَ الْيَلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبُنَّ السَّيِّئَاتِ ﴾. (هود: ۱۱۴).

۱۹- «در دو طرف روز، و اوایل شب، نماز را بربپا دار؛ چرا که حسنات، سیئات (و آثار آنها را) از بین می‌برند».

۲۰- عمره: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رض أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله و سلم قَالَ: الْعُمْرَةُ إِلَى الْعُمْرَةِ كَفَارَةً لِمَا بَيْنَهُمَا وَالْحِجْمُ الْمُبُورُ لَمْ يَسَّ لَهُ حِزَاءٌ إِلَّا جَنَّةً. (بخاری: ۱۷۷۳).

از ابوهریره رض روایت است که رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «یک عمره تا عمره دیگر، موجب بخشش و کفاره گناهانی می‌شود که

میان آن دو عمره، انجام گرفته‌اند. و حج مقبول پاداشی جز بهشت ندارد».

۲۱- شهادت در راه خدا: «يُغفر للشهيد كل ذنب إلّا الدّين».

(مسلم).

رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: همه گناهان کسی که در راه خدا شهید می‌شود بجز بدھی و قرض آمرزیده می‌شود.

۲۲- گفتن این ذکر هنگام خواب: عَنِ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ ﷺ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «إِذَا أَتَيْتَ مَضْجَعَكَ فَتَوَضَّأْ وُضُوءَكَ لِصَلَوةِ لَاهَةِ، ثُمَّ اضْطَجِعْ عَلَى شِقْكَ الْأَيْمَنِ، ثُمَّ قُلْ: اللَّهُمَّ أَسْلَمْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ، وَفَوَّضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ، وَأَجْلَاثُ ظَهْرِي إِلَيْكَ، رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ لَا مُلْجَأً وَلَا مَنْجَا مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ، اللَّهُمَّ آمَنتُ بِكِتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ، وَبِنَبِيِّكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ، فَإِنْ مُيْتَ مِنْ لَيْلَةِكَ فَأَنْتَ عَلَى الْفِطْرَةِ، وَاجْعَلْهُنَّ آخِرَ مَا تَكَلَّمُ بِهِ»، قَالَ: فَرَدَّتْهُ عَلَى النَّبِيِّ ﷺ فَلَمَّا بَلَغْتُ: اللَّهُمَّ آمَنتُ بِكِتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ، قُلْتُ: وَرَسُوْلِكَ، قَالَ: «لا، وَبِنِيِّكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ». (بخاری: ٢٤٧).

از براء ابن عازب ﷺ روایت است که نبی اکرم ﷺ فرمود: قبل از رفتن به رختخواب، وضوی کامل بگیر و بر پهلوی راست

بخواب و این دعا را بخوان: «اللَّهُمَّ أَسْلِمْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ، وَفَوَضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ، وَأَجْحَاتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ، رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ لَا مَلْجَأً وَلَا مَنْجَأٍ إِلَّا إِلَيْكَ، اللَّهُمَّ آمَنتُ بِكَتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ، وَبِنَبِيِّكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ». (پروردگارا! با خوف و رجاء، چهره‌ام را بسوی تو برمی‌گردانم و تمام امورم را به تو می‌سپارم و تو را پشت و پناه خود می‌دانم. و یقین دارم که هنگام خشم و غضب، پناهی جز تو ندارم. پروردگارا! به کتابی که نازل فرمودی و پیامبری که مبعوث نمودی، ایمان آوردم). اگر در همان شب بمیری، بر فطرت (با ایمان) از دنیا رفته‌ای. این جملات را آخرین کلام خود قرار بده». راوی(براء) می‌گوید: این دعا را نزد رسول اکرم ﷺ خواندم. وقتی گفتم: آمنتُ بِرَسُولِكَ، آنحضرت ﷺ فرمود: «بگو: آمنتُ بِنَبِيِّكَ». یعنی بجای لفظ رسول، کلمه نبی را بکار ببر.

۲۳ - یاد خدا و تسبیح «سبحان الله گفتن: «مَنْ قَالَ سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ فِي يَوْمٍ مَائِهٌ مَرَّةٌ حَاطَتْ خَطَايَاهُ وَإِنْ كَانَ مِثْلُ زَيْدِ الْبَحْرِ». (مسلم).

پیامبر ﷺ می‌فرماید: کسی که در روز صد بار بگوید: سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ یعنی پاکی و بی‌عیبی و ستایش خدای را. گناهانش

آمرزیده می شود اگر چه به کثرت کف دریا باشد.

«أَيْعَجَزُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَكْسِبَ كُلَّ يَوْمٍ أَلْفَ حَسَنَةً. يُسَبِّحُ مِائَةً تَسْبِيحةً فَيُكَتَّبُ لَهُ أَلْفَ حَسَنَةٍ وَيُحَكَّطُ عَنْهُ أَلْفَ خَطِيئَةٍ». (مسلم).

پیامبر ﷺ می فرماید آیا یکی از شما ناتوان است که هر روز هزار حسنہ کسب کند؟ پس در هر روز صد بار بگوید: سبحان الله، صد حسنہ را کسب، و صد گناه از او کاسته می شود.

٢٤ - نماز جماعت: «من تَوَضَّأَ للصلوة فأسبغ الوضوء ثم مشى إلى الصلاة المكتوبة فصلاها مع الناس أو مع الجماعة أو في المسجد غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنوبَه». (مسلم). پیامبر ﷺ فرموده است: هر کس وضوء کاملی بگیرد بعداً برای ادای نماز واجب براه افتاد آن را با مردم یا با جماعت و یا در مسجد بخواند خداوند گناهانش را عفو می نماید.^۱

٢٥ - وضوء زیبا و کامل: «من توَضَّأَ فَأَحْسَنَ الوضوء خرجت

^۱ - حرف او بمعنی یا که در حدیث وجود دارد در اصطلاح علم حدیث تشکیک راوی است، یعنی راوی دقیق نمی داند که پیامبر هنگام بیان این حدیث فرموده: مع الناس یا مع الجماعه یا في المسجد. یعنی فقط یکی از آنها را بیان فرموده اما راوی در شک است. پس در اینگونه موارد (او) یا بمعنی ترتیب نیست.

خطایاه من جسده حتی تخرج من تحت أظفاره». (مسلم). پیامبر ﷺ فرمود: هر کس وضوء بگیرد و وضوئش کامل و زیبا باشد خداوند گناهان او را محو می‌نماید. «گناهانش از تن او حتی از زیر ناخنها یش خارج می‌شود».

۲۶- وضوء کامل به هنگام سختی‌ها، رفت و آمد مسجد و انتظار نماز: «أَلَا أَدْلُكُمْ عَلَىٰ مَا يَمْحُوا اللَّهُ بِهِ الْخَطَايَا وَيَرْفَعُ بِهِ الْدَّرَجَاتِ؟ قَالُوا بَلَىٰ يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ: إِسْبَاغُ الوضوءِ عَلَى الْمَكَارِهِ، وَكُثْرَةُ الْخَطَا إِلَى الْمَسَاجِدِ، وَانتِظارُ الصَّلَاةِ بَعْدِ الصَّلَاةِ، فَذَلِكُمُ الرِّبَاطُ، فَذَلِكُمُ الرِّبَاطُ». (مسلم). رسول ﷺ اکرم فرمود: آیا به شما به چیزی راهنمایی کنم که گناهان را پاک و منزلت و درجات انسان را بالا می‌برد؟ عرض کردند آری ای رسول خدا، فرمود: وضو گرفتن به هنگام سختی‌ها (شدت سرما، و...)، رفت و آمد زیاد به مسجد، و انتظار نماز دیگر پس از نماز فعلی. اینها هستند ریسمان برای چنگ زدن (رباط یعنی ربط دهنده).

۲۷- گفتن این ذکر بعد از اذان: «من قال حين يسمع المؤذن: أَشْهَدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ رَضِيَ اللَّهُ رَبَّهُ وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا وَبِالاسْلَامِ دِينًا غُفرَ لَهُ ذَنْبُهُ». (مسلم).

پیامبر ﷺ می‌فرماید: کسی که به هنگام شنیدن آذان ذکر فوق را بگوید، گناهانش آمرزیده می‌شود.

معنی ذکر: من هم گواهی می‌دهم که خدا یکتا و بی‌نیاز است و محمد بنده و فرستاده اوست و راضیم به اینکه الله پروردگار من و محمد ﷺ پیامبر، و اسلام دین من است).

۲۹- گفتن و خواندن این ذکر بعد از نمازهای واجب: «من سَبَحَ اللَّهُ فِي دِبْرٍ كُلِّ صَلَاةٍ ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ. وَحَمَدَ اللَّهَ ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ. وَكَبَرَ اللَّهَ ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ. فَتَلَكَ تَسْعَةً وَتَسْعَونَ. وَقَالَ، تَمَامُ الْمَائَةِ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ. لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، غَفَرَتْ خَطَايَاهُ وَإِنْ كَانَتْ مُثْلَ زِبْدِ الْبَحْرِ». (متفق عليه).

رسول الله ﷺ می‌فرماید: هر کس پس از هر نماز (۳۳) بار بگوید سبحان الله، و (۳۳) بار بگوید الحمد لله، و (۳۳) بار بگوید الله اکبر که جمعاً می‌شود (۹۹) و برای اینکه صد را تمام کند «ذکر را به صد مرتبه برساند» در آخر این (۹۹) بگوید: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، يعني هیچ خدایی بحق جز او نیست تنها و بی‌نیاز است. عظمت و ستایش لائق اوست و بر هر چیزی قادر است. گناهانش اگر به

مانند کف دریا هم زیاد باشد آمرزیده می‌شود.

۳۰- دست مالیدن و مسح رکن یمانی و حجر الاسود و طواف
کعبه: «قال ابن عمر سَمِعْتُهُ ۖ يَقُولُ إِنَّ مَسْحَهُمَا إِلَى الرَّكْنَيْنِ كَفَارَةً
لِلْخَطَايَا، وَسَمِعْتُهُ يَقُولُ: مِنْ طَافَ بِهَذَا الْبَيْتِ أُسْبُوْعًا فَأَحْصَاهُ كَانَ
كَعْتَقَ رَقْبَةَ، وَسَمِعْتُهُ يَقُولُ: لَا يَضَعُ قَدْمًا وَلَا يَرْفَعُ أَخْرَى إِلَّا حَطَّ اللَّهُ
عَنْهُ خَطِيئَةً، وَكَتَبَ لَهُ بَهَا حَسَنَةً». (الترمذی والنمسائی).

ابن عمر ۶۲۷ می‌گوید از پیامبر ﷺ شنیدم که می‌فرمود. همانا
مسح آن دو «رکن یمانی و حجرالاسود» کفاره گناهان است، و
شنیدم می‌فرمود: کسی که این خانه را «کعبه» هفت‌های طواف نماید
بمانند این است که بندهای را آزاد کرده است، و شنیدم می‌فرمود:
هیچ قدمی بر نمی‌دارد مگر اینکه خداوند گناهی از گناهان وی را
بخشوده و یا حسن‌های برای وی می‌نویسد.

۳۱- کفاره مجلس: «مَنْ جَلَسَ فِي مَجْلِسٍ فَكَثُرَ فِيهِ لَغَطٌ فَقَالَ قَبْلَ
أَنْ يَقُومَ مِنْ مَجْلِسِهِ ذَلِكَ: سَبِّحَنَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنَّ لَا إِلَهَ
إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ إِلَّا غُفرَ لَهُ مَا كَانَ فِي مَجْلِسِهِ ذَلِكَ». (الترمذی).

پیامبر ﷺ فرمود: کسی که در مجلسی بنشیند که در آن سخنان
مختلفی رد و بدل شود، قبل از ترک آن مجلس دعای فوق را بخواند

خداؤند آنچه که از گناهان در آن مجلس گذشته می‌بخشاید.

٣٢- مجالس ذکر: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «إِنَّ اللَّهَ مَلَائِكَةً يَطْوِفُونَ فِي الطُّرُقِ، يَلْتَمِسُونَ أَهْلَ الذِّكْرِ، فَإِذَا وَجَدُوا قَوْمًا يَذْكُرُونَ اللَّهَ، تَنَادُوا: هَلْمُوا إِلَى حِجَاتِكُمْ، قَالَ: فَيَحْفُظُهُمْ بِأَجْنِحَتِهِمْ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا، قَالَ: فَيَسِّئُ أَهْمَهُمْ رَبُّهُمْ - وَهُوَ أَعْلَمُ مَنْهُمْ - مَا يَقُولُ عَبْدِي؟ قَالَ: يَقُولُونَ: يُسَبِّحُونَكَ، وَيُكَبِّرُونَكَ، وَيَخْمَدُونَكَ، وَيُمَجِّدونَكَ، قَالَ: فَيَقُولُ: هَلْ رَأَوْنِي؟ قَالَ: فَيَقُولُونَ: لَا، وَاللَّهِ مَا رَأَوْكَ. قَالَ: فَيَقُولُ: وَكَيْفَ لَمْ رَأَوْنِي؟ قَالَ: يَقُولُونَ: لَوْ رَأَوْكَ كَانُوا أَشَدَّ لَكَ عِبَادَةً، وَأَشَدَّ لَكَ تَمْجِيدًا وَتَحْمِيدًا، وَأَكْثَرَ لَكَ تَسْبِيحًا. قَالَ: يَقُولُ: فَمَا يَسِّئُ الْأَلْوَنِ؟ قَالَ: يَسْأَلُونَكَ الْجَنَّةَ، قَالَ: يَقُولُ: وَهَلْ رَأَوْهَا؟ قَالَ: يَقُولُونَ: لَا، وَاللَّهِ يَا رَبَّ مَا رَأَوْهَا. قَالَ: يَقُولُ: فَكَيْفَ لَوْ أَنَّهُمْ رَأَوْهَا؟ قَالَ: يَقُولُونَ: لَوْ أَنَّهُمْ رَأَوْهَا، كَانُوا أَشَدَّ عَلَيْهَا حِرْصًا، وَأَشَدَّهَا طَلَبًا، وَأَعْظَمَ فِيهَا رَغْبَةً. قَالَ: فَمِمَّ يَتَعَوَّدُونَ؟ قَالَ: يَقُولُونَ: مِنَ النَّارِ. قَالَ: يَقُولُ: وَهَلْ رَأَوْهَا؟ قَالَ: يَقُولُونَ: لَا، وَاللَّهِ يَا رَبَّ مَا رَأَوْهَا. قَالَ: يَقُولُ: فَكَيْفَ لَوْ رَأَوْهَا؟ قَالَ: يَقُولُونَ: لَوْ رَأَوْهَا كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ فِرَارًا، وَأَشَدَّهَا مَحَافَةً. قَالَ: فَيَقُولُ: فَأَشْهِدُكُمْ أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ. قَالَ:

يَقُولُ مَلِكٌ مِنَ الْمُلَائِكَةِ: فِيهِمْ فُلَانٌ لَيْسَ مِنْهُمْ، إِنَّمَا حَيَّا مَاءَ الْحَاجَةِ.
قَالَ: هُمُ الْجُلَسَاءُ لَا يَشْقَى بِهِمْ جَلِيسُهُمْ». (بخاری: ۶۴۰۸).

ابوهریره رض می‌گوید: رسول الله صلی اللہ علیہ و آله و سلم فرمود: «خداوند، فرشتگانی دارد که در راهها مشغول گشت زنی هستند و بدنبال ذاکران می‌گردند. هرگاه، گروهی را بینند که به یاد خدا مشغول‌اند، یکدیگر را صدا می‌زنند و می‌گویند: به هدف خود رسیدیم. آنگاه، ذاکران را تا آسمان دنیا زیر بالهایشان می‌گیرند. سپس خداوند که حال بندگانش را بهتر می‌داند از فرشتگان می‌پرسد که بندگانم چه می‌گویند؟ فرشتگان می‌گویند: پاکی و بزرگی تو را بیان می‌کنند و تو را تعریف و تمجید می‌نمایند. خداوند می‌فرماید: آیا مرا دیده‌اند؟ جواب می‌دهند: خیر، سوگند به خدا که تو را ندیده‌اند. خداوند می‌فرماید: اگر مرا می‌دیدند، چکار می‌کردند؟ می‌گویند: اگر تو را می‌دیدند، بیشتر عبادت می‌کردند و بیشتر حمد و شنا و پاکی‌ات را بیان می‌نمودند. آنگاه خداوند می‌فرماید: از من چه می‌خواهند؟ فرشتگان می‌گویند: از تو بهشت می‌طلبند. خداوند می‌فرماید: آیا آن را دیده‌اند؟ می‌گویند: ای پروردگار! نه، سوگند به خدا که آن را ندیده‌اند. می‌فرماید: اگر آن را می‌دیدند، چکار می‌کردند؟ فرشتگان می‌گویند: اگر آن را می‌دیدند، بیشتر به آن علاقه مند می‌شدند، بیشتر

به دنبال آن می‌رفتند و بیشتر به آن، تمایل نشان می‌دادند. خداوند می‌فرماید: از چه چیزی پناه می‌خواهند؟ می‌گویند: از جهنم. خداوند می‌فرماید: آیا آن را دیده‌اند؟ می‌گویند: ای پروردگار! نه، سوگند به خدا که آن را ندیده‌اند. خداوند می‌فرماید: اگر آن را می‌دیدند، چکار می‌کردند؟ می‌گویند: اگر آن را می‌دیدند، بیشتر از آن، دوری می‌کردند و بیشتر می‌ترسیدند. سرانجام، خداوند می‌فرماید: شما گواه باشید که من آنان را بخشیدم. یکی از فرشتگان می‌گوید: در میان آنان، فلانی وجود دارد که جزو آنان نیست بلکه برای انجام کاری آمده است. خداوند می‌فرماید: آنها کسانی هستند که همنشینشان هم بدبخت نمی‌شود».

۳۳- کنار زدن اشیاء مزاحم بر سر راه مردم: «بینما رجل یمشی بطريق وجد غصن شوک على الطريق فأخره فشكراً لله له فغافر له». (مسلم). یکبار مردی در راه عبور می‌کرد، برگ خاری را بر سر راه یافت آن را کنار زد، خداوند او را سپاس گفت و او را آمرزید.

۳۴- ترس از خدا: «يَعْجِبُ رَبِّكَ مِنْ رَاعِيْ غَنَمٍ فِي رَأْسِ شَظِيَّةِ الْجَبَلِ يَؤْذِنُ بِالصَّلَاةِ وَيُصَلِّيْ. فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ انْظُرُوهُ إِلَى عَبْدِيْ هَذَا يَؤْذِنُ وَيَقِيمُ الصَّلَاةَ يَخَافُ مِنِّيْ قَدْ غَفِرْتُ لِعَبْدِيْ وَأَدْخَلْتُهُ الْجَنَّةَ». (أبوداود والنسائي والحاكم).

پیامبر ﷺ فرمود: خداوند از چوپانی که بر قله کوه گوسفتند می‌چراند و به هنگام نماز اذان می‌گوید و نماز می‌خواند در شگفت است، و می‌فرماید به این بندۀ من بنگرید. اذان گفته و نماز می‌خواند و از من می‌ترسد، من او را بخشیدم و به بهشت داخل نمودم.

۳۵- اذان: «المؤذن يغفر له بمد صوته ويشهد له كل رطب و يابس». (النسائي).

مؤذن که بانک بر آورد هر تر و خشکی «هر چیز» برایش شهادت و گواهی می‌دهد و گناهانش آمرزیده می‌شود.

۳۶- صلوات بر پیامبر ﷺ: «من صلی علی صلاةً واحدةً صلَى اللَّهُ عَلَيْهِ عَشْرَ صَلَوَاتٍ، وَحُطَّتْ عَنْهُ عَشْرَ خَطَايَا، وَرُفِعَتْ لَهُ عَشْرَ درجات». (النسائي والحاكم).

رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: کسی که یک صلوات بر من بفرستد خداوند ده صلوات بر او می‌فرستد. و ده گناه او را محو، و ده درجه وی را رفیع و بلند می‌گرداند.

۳۷- نماز در مسجد الاقصی «بیت المقدس» «لما فرغ سليمان من بناء بيت المقدس سأله ثلاثاً: حكماً يصادف حكمه، ومُلْكًا لا يُنْبَغِي لأحدٍ مِنْ بَعْدِهِ، وأن لا يأتي هذا المسجد أحدٌ لا يريد إلَّا الصلاة فيه إلا خرج من ذنبه كيوم ولدته أمه، فقال ﷺ أما اثنان قد أعطيهما،

وأرجو أن يكون قد أعطي الثالثة». (النسائي أحمد وابن ماجه).

پیامبر ﷺ فرمود: هنگامیکه سلیمان علیہ السلام بنای بیت المقدس را به پایان رسانید سه چیز را از خدا درخواست کرد: ۱- حکمی که مطابق حکم خداوند باشد. ۲- ملک و پادشاهی که بعد از او برای کسی چنان میسر نشود. ۳- بخشیده شدن تمام گناهان کسی که محضًا بمنظور نماز خواندن وارد این مسجد شود. پیامبر فرمود اما آن دو «پادشاهی و ثروت» به وی داده شد و من از خدا می‌خواهم که سومی هم بوی عطا شود.

۳۸- نماز شب: «الصَّدَقَةُ تُطْفِئُ الْحَطَبَيَّةَ كَمَا يُطْفِئُ النَّارُ الْمَاءُ، وَصَلَاةُ الرَّجُلِ مِنْ جَوْفِ اللَّيْلِ». (الترمذی و ابن ماجه).

رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: صدقه گناهان را محو و نابود می‌کند همانطور که آب آتش را خاموش می‌کند. و همچنین نماز شب بسان آب که آتش را خاموش می‌کند و از بین می‌برد خطاً و گناهان را از بین می‌برد.

۳۹- خواندن این ذکر عظیم: عنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِيتِ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «مَنْ تَعَارَ مِنَ اللَّيْلِ فَقَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسُبْحَانَ اللَّهَ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، ثُمَّ قَالَ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي

أَوْ دَعَا اسْتُجِيبَ لَهُ، فَإِنْ تَوَضَّأَ وَصَلَّى قُبْلَتْ صَلَاتُهُ». (بخاری: ۱۱۵۴).

عبدالله بن صامت رض می‌گوید: نبی اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «هر کس که در شب بیدار شود و این دعا، یعنی: (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسُبْحَانَ اللَّهَ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ) را بخواند و سپس، بگوید: خدا! مرا مغفرت کن. یا دعای دیگری نماید، خداوند، اجابت می‌کند. و اگر (بلند شود و) وضو بگیرد و نماز بخواند، این نماز (بیشتر) به درگاه خدا پذیرفته می‌شود».

۴۰- استغفار «طلب آمرزش از خدا»: «وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوْلَمْ تَذَنَّبُوا لِذَهْبِ اللَّهِ بِكُمْ وَلَجَاءَ بِقَوْمٍ يَذَنَّبُونَ فَيَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ، فَيَغْفِرُ لَهُمْ». (مسلم).

رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرماید: قسم به کسی که نفس من در دست اوست اگر گناه نکنید خداوند شما را از بین می‌برد و بجای شما قومی را می‌آفریند که گناه کنند و سپس استغفار نمایند و خداوند گناهانشان بیامرزد. (در این حدیث اثبات صفت دست برای خداوند است که به جلال و کمال او لایق است و با هیچ چیز تشابه ندارد).

۴۱- توبه کردن: ﴿قُلْ يَعْبُادُ إِلَّاَنَّ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا

﴿نَقْتَطُلُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَعْفُرُ الظُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ أَرْحَمُ﴾ (الزمر: ٥٣).

«بگو: «ای بندگان من که بر خود اسراف و ستم کرده‌اید! از رحمت خداوند نومید نشوید که خدا همه گناهان را می‌آمرزد، زیرا او بسیار آمرزنده و مهربان است».

﴿قَالَ تَعَالَى: إِنَّمَا يَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبِلُ التَّوْبَةَ عَنِ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ

﴿وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْتَّوَابُ الرَّحِيمُ﴾ (التوبه: ١٠٤).

«آیا نمی‌دانستند که فقط خداوند توبه را از بندگانش می‌پذیرد، و صدقات را می‌گیرد، و خداوند توبه‌پذیر و مهربان است؟!».

﴿قَالَ تَعَالَى: وَهُوَ الَّذِي يَقْبِلُ التَّوْبَةَ عَنِ عِبَادِهِ وَيَعْفُوُ عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا

﴿نَفَعَ لُونَ﴾ (الشوری: ٢٥).

«او کسی است که توبه را از بندگانش می‌پذیرد و بدیها را می‌بخشد، و آنچه را انجام می‌دهید می‌داند».

و قال ﷺ: «من تاب قبل أن تطلع الشمس من مغربها، تاب الله عليه». (مسلم).

و پیامبر ﷺ فرموده است کسی که توبه کند قبل از بر پائی قیامت «قبل اینکه خورشید از طرف مغرب طلوع کند» خداوند توبه او را قبول می‌کند.

۴۲- آب دادن تشنگان: «بِيْنَمَا رَجُلٌ يَمْشِي بِطَرِيقٍ اشْتَدَ عَلَيْهِ الْعَطَشُ فَوَجَدَ بِئْرًا فَنَزَلَ فِيهَا فَسَرَبَ ثُمَّ خَرَجَ فَإِذَا كَلْبٌ يَلْهُثُ يَأْكُلُ الشَّرَى مِنَ الْعَطَشِ، فَقَالَ الرَّجُلُ لَقْدَ بَلَغَ هَذَا الْكَلْبُ مِنَ الْعَطَشِ مِثْلَ الَّذِي كَانَ بَلَغَ مِنِي، فَنَزَلَ الْبَئْرَ فَمَلَأَ خُفَّةً مَاءً ثُمَّ أَمْسَكَهُ بِفِيهِ حَتَّى رَقَى فَسَقَى الْكَلْبَ فَشَكَرَ اللَّهُ لَهُ فَغُفرَ لَهُ: قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَإِنَّ لَنَا فِي هَذِهِ الْبَهَائِمِ لَأَجْرًا؟ فَقَالَ فِي كُلِّ كَبِيرٍ رَطْبَةً أَجْرٌ». (مسلم).

یک روز مردی راهی را طی می‌کرد، در راه تشنگی بر او چیره شد و سپس چاه آبی را در راه یافت، وارد آن شد و از آب آن نوشید و از چاه بیرون آمد، سپس سگی را دید که از فرط تشنگی زبان بر خاک می‌مالید. آن مرد گفت این سگ به همان تشنگی من دچار گشته، وارد چاه شد و موزه (پاپوش) خود را پر از آب کرد و آن را بدھان گرفت و از چاه بیرون آمد و آب را به سگ داد، خداوند او را سپاس گفت بخاطر همین کار نیک گناهانش آمرزید. به پیامبر عرض کردند ای رسول خدا آیا در رابطه با این حیوانات نیز اجر داریم؟ پیامبر ﷺ فرمود: در ترحم به هر حیوانی که جگر دارد اجر و پاداش وجود دارد.

۴۳- خواندن این ذکر: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّدَ عَلَيْهِ السَّلَامَ قَالَ: «مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ

الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، فِي يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ، كَانَتْ لَهُ عَدْلَ عَشْرِ رِقَابٍ، وَكُتِبَ لَهُ مِائَةُ حَسَنَةٍ، وَمُحِيطٌ عَنْهُ مِائَةُ سَيِّئَةٍ، وَكَانَتْ لَهُ حِرْزًا مِنَ الشَّيْطَانِ يَوْمَهُ ذَلِكَ حَتَّى يُمْسِيَ، وَلَمْ يَأْتِ أَحَدٌ بِأَفْضَلِ مِمَّا جَاءَ إِلَّا رَجُلٌ عَمِلَ أَكْثَرَ مِنْهُ». (بخارى: ٦٤٠٣).

ابوهیریره رض می گوید: رسول الله صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرمود: «هرکس، روزانه صد بار لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» بگوید، به او به اندازه آزاد ساختن ده برده، ثواب می‌رسد. و همچنین صد نیکی برایش نوشته می‌شود و صد گناه از گناهانش، پاک می‌گردد و آنروز تا شب از شیطان، حفاظت می‌شود. و هیچ کس (در روز قیامت) عملی بهتر از آن نمی‌آورد مگر فردی که عمل بیشتری انجام دهد». یعنی همین کلمه را بیشتر بگوید و یا به طور کلی، اعمال بیشتری انجام داده باشد.

٤٤- نماز در چهار مسجد: «عن عاصم بن سفيان الثقفي قال: قد أخبرنا أنَّه من صلَى في المساجد الأربعَةِ غُفرَ له ذنبه». (أحمد والنسائي ابن ماجه وابن حبان). «قال ابن حبان المساجد الأربعَةُ: المسجد الحرام، ومسجد المدينة، ومسجد الأقصى، ومسجد قباء». از عاصم بن سفيان ثقفي روایت شده که گفت پیامبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

فرموده است. کسی که در چهار مساجد نماز بخواند گناهانش آمرزیده می‌شود. ابن حبان گفته که چهار مساجد عبارتند از: مسجد الحرام، مسجد مدینه، مسجد القصی، و مسجد قباء.

۴۵- زیاد خواندن سوره تبارک: «سُورَةُ مِنَ الْقُرْآنِ ثَلَاثُونَ آيَةٍ

تَسْفَعُ لِصَاحِبِهَا حَتَّى يَغْفِرَ لَهُ: ﴿تَبَرَّكَ الَّذِي بَيْدِهِ الْمُلْكُ﴾. (ابوداود، ابن ماجه، احمد وابن حبان).

پیامبر ﷺ می‌فرماید: در قرآن سوره‌ای هست که سی آیه می‌باشد و برای کسی که آن را می‌خواند شفاعت می‌کند تا

آمرزیده می‌شود، آنهم سوره ﴿تَبَرَّكَ الَّذِي بَيْدِهِ الْمُلْكُ﴾ است.

۴۶- خواندن این ذکر: «قَالَ رَبُّكُمْ لِعَلَيْ أَلَا أُعْلَمُ بِكَمْ إِذَا قلتُهُنَّ غُفْرَلَكَ، مَعَ أَنَّهُ مغْفُرَلَكَ. لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَلِيمُ الْكَرِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ، سَبَحَانَ اللَّهِ رَبِّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ». (الترمذی واحمد النسائي).

پیامبر ﷺ به علیؑ فرمود: کلماتی را به شما یاد دهم که اگر آنها را بخوانی با اینکه آمرزیده شده‌ای خداوند گناهانت را عفو نماید. بگو، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَلِيمُ الْكَرِيمُ ... تا آخر دعا که در حدیث فوق نوشته شده است.

یعنی: هیچ معبدی بحق بجز خدای مهربان و بخشنده نیست،

خدایی بجز خدای با عظمت بلند مرتبه وجود ندارد. پاکی و بی‌عیبی برای خداست، پروردگار هر هفت آسمان و پروردگار عرش عظیم. ستایش برای پروردگار عالمیان.

۴۷- انجام یک خصلت آدمی را وارد بهشت می‌نماید: عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ جُبَيْرٍ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّدَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَرْبَعُونَ خَصْمًا لَهُ أَعْلَاهُنَّ مَنِيحةً الْعَنْزِ، مَا مِنْ عَامِلٍ يَعْمَلُ بِخَصْلَةٍ مِنْهَا رَحْمَاءً ثَوَابَهَا وَتَصْدِيقَ مَوْعِدِهَا إِلَّا دَخَلَهُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى بِهِ الْجَنَّةُ». (بخاری: ۲۶۳۱).

عبد الله بن عمرو بن جبیر می‌گوید: رسول الله ﷺ فرمود: «چهل خصلت (نیکو) وجود دارد که اعلاترین آنها، عاریت دادن بز شیر ده است. هر کس، یکی از این خصلت‌ها را بقصد ثواب و رسیدن به پاداش موعود، انجام دهد، خداوند او را وارد بهشت خواهد کرد».

۴۸- همکاری و کمک به فقرا و بیوه زنان: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «السَّاعِي عَلَى الْأَرْمَلَةِ وَالْمُسْكِينِ، كَالْمَجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، أَوِ الْقَائِمِ اللَّيْلَ الصَّائِمِ النَّهَارَ». (بخاری: ۵۳۵۳).

ابوهریره رضی الله عنه می‌گوید: نبی اکرم ﷺ فرمود: «کسی که در جهت تأمین نیازهای زنان بیوه و مساکین، تلاش می‌کند، مانند کسی است که در راه خدا، جهاد می‌نماید، و یا مانند کسی است که شب‌ها را در عبادت بسر می‌برد، و روزها را روزه می‌گیرد».

زنان دوز خی

ترجمه نساء فی النار

تألیف:

صالح بن عبدالله الصیاح

۵- زنان ملعون	۱- گناه زنان خودنما
۶- آنچه بر زنان حرام است	۲- ویژگیهای حجاب شرعی
۷- موارد حرامی که بین زنان شایع است	۳- فضائل حجاب شرعی
۸- پرهیز کن - مواظب باش	۴- بخاطر اینکه از زنان خودنما نباشد

١- آیا می‌دانید زنانی که زینت خود را نشان می‌دهند و خودنامی می‌کنند و بد حجاب هستند چه گناهی دارند.

۱- آن‌ها اهل آتش هستند. پیامبر ﷺ می‌فرماید: «صنفان من أهل النار لم أرهما: قوم معهم سياط كاذناب البقر يضربون بها الناس، ونساء كاسيات عاريات مائلات ميلات، رؤوسهن كأسنمة البحت المائلة، لا يدخلن الجنة، ولا يجدن ريحها، وإنَّ ريحها ليوجد من مسيرة كذا وكذا». (مسلم).

«دو گروه جهنمی هستند که من آنها را ندیده‌ام: مردمی که به دستشان شلاقهایی همانند دم گاو است و مردم را با آن شلاق می‌زنند، و (گروه دوم) زنانی که با وجود پوشش، لخت و عریانند، دیگران را به سوی خویش متایل می‌سازند در حالی که خودشان نیز به آنها تمایل دارند، موهای سرشان بسان کوهان خمیده شتر است، آنان هرگز به بهشت وارد نمی‌شوند و هیچگاه بوی بهشت به مشامشان نمی‌رسد، گرچه بوی بهشت در مسافت چنین و چنان یافت می‌شود».

۲- در آخرت برخنه و عریانند: پیامبر ﷺ می‌فرماید: «رَبُّ كَاسِيَةٍ فِي الدُّنْيَا عَارِيَةٍ فِي الْآخِرَةِ»: یعنی چه بسیار زنانی هستند که

در دنیا ظاهراً لباس پوشیده‌اند اما در آخرت عریان خواهند بود. زنانی که لباس‌های نازک و تنگ که برجستگی‌ها و بدن آنها مشخص است.

۳- مبغوض‌ترین بندگان نزد خدا هستند: پیامبر در حدیث می‌فرماید: **عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «أَبْغَضُ النَّاسِ إِلَى اللَّهِ ثَلَاثَةٌ: مُلِحِّدٌ فِي الْحَرَمِ، وَمُبْتَغٌ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةُ الْجَاهِلِيَّةِ، وَمُطَلِّبٌ دَمِ امْرِئٍ بِغَيْرِ حَقٍّ لِيُهْرِيقَ دَمَهُ»**. (بخاری: ۶۸۸۲).

ابن عباس رضی الله عنہ می‌گوید: نبی اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود: «مبغوض‌ترین مردم نزد خداوند سه گروه‌اند: نخست، کسانی که در حرم، ستم و الحاد کنند. دوم: کسانی که در اسلام بدنبال احیاء ارزش‌های دوران جاهلیت باشند. سوم: کسانی که به ناحق در صدد کشتن دیگران برآیند».

و من سنة الجahiliyah التبرج: يكى از سنتها و رسوم جاهلیت تبرج و خودنمایی زنان است. خداوند می‌فرماید: ﴿وَلَا تَبَرَّجْنَ بَعْدَ
الْجَاهِلِيَّةِ أَلْأَوَّلَى﴾ (الأحزاب: ۳۳). و همچون دوران جاهلیت نخستین (در میان مردم) ظاهر نشود.

۴- به اندازه گناه کسی که او را تقلید و یا فریب او را می‌خورد گناه بر اوست پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ می‌فرماید: «من دعا إلى ضلاله كان عليه من الأئم مثل آثام من تبعه لا ينقص ذلك من آثامهم شيئاً». (مسلم)

دعوت کننده بسوی گمراهی علاوه بر گناهان خود در گناهان کسانی که از او پیروی می‌کنند نیز شریک است بدون آنکه چیزی از گناهان آنها کاسته شود.

۵- ملعون و مورد نفرت خداست: «فقد روی ... نساء هم کاسیات، عاریات على رؤوسهن کاسنمه البخت ... ملعونات ...». (احمد ابن حبان و الحاکم). معنی: از پیامبر روایت شده که زنان بظاهر پوشش دار اما در واقع عریان که موی سرشان بمانند کوهان کج شتر است ملعون و مورد نفرت خدا هستند.

۶- زنا کار است: «أَيُّهَا امْرَأَةُ اسْتَعْطَرْتَ فَمَرْتَ عَلَى قَوْمٍ لِيَجْدُوا رِيحَهَا فَهَيِّ زَانِيَةً». (ابوداود).

هرگاه زنی خود را معطر نماید و بر مردمی عبور نماید تا بوى عطرش به آنها برسد مثل این است که زنا کرده است.

۷- نمازش قبول نمی‌شود: پیامبر ﷺ می‌فرماید: «أَيُّهَا امْرَأَةُ تطيبت ثم خرجت إلى المسجد لم تقبل لها صلاة حتى تغسل». (ابن ماجه).

هر زنی که خود را معطر نماید و سپس به مسجد برود نمازش قبول نیست مگر اینکه آثار عطر را از خود بزداید.

۸- پرده بین او و خدا پاره شده است: پیامبر ﷺ فرمود: «أَيُّهَا

امرأة وضعت ثيابها في غير بيت زوجها فقد هتك سترها فيما بينها وبين الله». (الحاكم).

هر زنی که لباسش را در غیر منزل شوهرش بیرون آورد و برهنه شود پرده بین خود و خدایش را پاره و گشاده است.

۹- نسب به خدایش سرکش و نافرمان است: ﴿ وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْ بِتَبَرُّجِ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى ﴾. (الأحزاب: ۳۳).

«در خانه‌های خود بمانید، و همچون دوران جاهلیت نخستین (در میان مردم) ظاهر نشوید».

﴿ لَا تَمْنَعُوا إِمَاءَ اللَّهِ مَسَاجِدَ اللَّهِ وَلْيَخْرُجَنَ وَهُنَّ تَفَلَّاتٍ وَبِيُوْتِهِنَّ خَيْرٌ لَهُنَّ ﴾. (ابوداود).

«زنان را از مساجد الهی منع نکنید و هنگام خروج باید بدون عطر و خوشبویی به مسجد بروند، اما در عین حال خانه‌هایشان بهتر است».

۱۰- (زن بد حجاب) اسلحه شیطان است: «المرأة عورٌةٌ فإذا خرجت استشرفها الشيطان وأقرب ما تكون من ربها وهي في قعر بيتها». (الترمذی).

زن عورت «پوشیده‌رو» است بمحض خارج شدن شیطان و

شیطان صفتان سعی در فریب او را دارند. اگر در کنج خانه باشد و بیرون نیاید به خداوند نزدیکتر است.

۴- درود بر شما. باز درود بر شما. مبارکتان باد حجاب شرعی

۱- چون حجاب خود واجب شرعی و عبادت است و رعایت آن موجب اجر و پاداش بزرگی است و این عبادت و اجر با پوشیدن آن شروع، و با کنار گذاشتن آن پایان می‌یابد.

۲- فقطعاً بدان که در حال عبادت دائمی هستید در صورتی که ۱- در خانه خود ماندگار و مگر برای رفع نیاز از خانه خارج نشوید. ۲- یا اگر از خانه خارج شدید از رفتن به اماکن مردان پرهیز نمائید. ۳- و اگر از کنار مردان گذشتید حجاب را رعایت نمائید. آنگاه به فرمان خدا پاسخ داده‌اید که می‌فرماید: ﴿وَقَرَنَ فِي
بُيُوقُكْنَ وَلَا تَبَرَّحْنَ تَبَرَّجَ الْجَنِهِلَةَ الْأُولَى﴾ (الأحزاب: ۳۳).

«در خانه‌های خود بمانید، و همچون دوران جاهلیت نخستین (در میان مردم) ظاهر نشوید».

۳- با پوشیدن حجاب در حال عبادت هستید: چون همانا پوشیدن حجاب نوعی جهاد در راه خداست، بخصوص که هم‌اکنون دشمنان اسلام تمام تلاش خود را برای کنار گذاشتن

حجاب زن مسلمان و عملی نمودن این پدیده شوم بکار گرفته‌اند.
 ۴- رعایت حجاب، زنها را شرارت‌های زیادی مانند نگاههای بد، ملاقات، تماس، تسلط شیاطین جن و انس محفوظ می‌دارد و منحرفین چشم طمع به تو نمی‌دوزند. خداوند می‌فرماید: ﴿ذلِكَ أَدْفَعَ أَن يُعرَفَ فَلَا يُؤْذِنُ﴾ (الأحزاب: ۵۹).

«این کار برای اینکه شناخته شوند و مورد آزار قرار نگیرند بهتر است».

۵- پوشش حجاب دلیل عفت و پاکی زن و قوت دین و عقل او و دوری از شباهات است و این موارد برای مرد مهمترین صفات انتخاب شریک زندگی است.

۶- در ثواب، زنانی که نسبت به حجاب بی‌اهمیت و یا بد حجاب هستند و برای پوشش حجاب از تو پیروی می‌کنند نیز شریک هستید. پیامبر ﷺ می‌فرماید: «من دل علی خیر فهو كفاعله». (مسلم). کسی که دیگران را بسوی نیکی راهنمایی کند اجر او به اندازه کسی است که آن نیکی را انجام دهد.

و نیز می‌فرماید: «من دعا إلى هدى كان له من الأجر مثل أجور من تبعه لا ينقص من أجورهم شيئاً». (مسلم).

کسی که دیگران را به هدایت دعوت کند اجری همانند کسانی که

- از او پیروی می‌کنند دارد بدون اینکه از اجر آنها ذره‌ای کاسته شود.
- ۷- پوشیدن حجاب راه سلامتی تو از بدیهای زیادی است که در انتظار توست مانند: خودنمایی، هتك حرمت، پیروی دیگران از شما، و شیفته به شما و غیره.
- ۸- پوشیدن حجاب، غیر مسلمانان را به اسلام فرا می‌خواند و آنان را به کاوش در حقیقت دین و شناخت آن دعوت می‌نماید، بنابراین زن محجبه دعوتنگر بسوی دین است.
- ۹- پوشیدن حجاب اسلامی سبب پاکی قلب است: ﴿ذلِكَ أَدْنَى أَنْ يُعْرَفَ فَلَا يُؤْذَنَ﴾ (الأحزاب: ۵۹). «این کار برای اینکه شناخته شوند و مورد آزار قرار نگیرند بهتر است».
- ۱۰- ثواب شکیبائی و صبر بر انجام دستورات خدا و رنج و محبت و گرفتاریهای آن، خداوند می‌فرماید: ﴿وَآمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوْنِ﴾ (النازعات: ۴۰). «و آن کسی که از مقام پروردگارش ترسان باشد، و نفس را از هوی باز دارد».

آیا صفات و ویژگیهای حجاب شرعی را می‌دانید؟

- ❖ باید بدون استثناء تمام بدن را بپوشاند. به همراه قرار دادن چادر بر سر.
  - ❖ حجاب نباید تزیین شده باشد، یا در آن تصویر و نقش و نگار و نوشه‌هایی باشد.
  - ❖ باید کلفت و ضخیم و غیر شفاف باشد، بطوریکه زیر آن دیده نشود.
  - ❖ (یعنی نباید آنقدر نازک و شفاف باشد که بدن را نمایان سازد).
  - ❖ باید گشاد و فراخ باشد و چنان تنگ نباشد که برجستگیها و جزئیات بدن «نقاط فتنه انگیز» را نمایان سازد.
  - ❖ نباید مشابه لباس مردان یا لباس زنان کافر باشد.
  - ❖ نباید معطر و بخوردار باشد، بخصوص هنگامیکه از کنار مردان می‌گذرد.
- ۱۱- «بخاطر اینکه از زنان خودنما و متبرج نباشید شما را راهنمایی می‌کنم» آیا شما از زنانی هستید که مو و زینت خود را به نامحرمان نشان می‌دهید و خودنمایی می‌کنید.

- اگر یکی از موارد زیر در شما موجود باشد از زنان خودنما و متبرج می‌باشید، پس به سوی خدا باز گرد و توبه کن
- ١-خودنمائی: اگر چیزی از بدن شما مانند سر و صورت و گردن و دست و بازو و ساق پا و سینه و غیر آن بیرون و آشکار باشد و همچنین اگر چادر و لباسها یقه باز و دامن کوتاه را پوشید.
  - ٢-خودنمائی: اگر جامه تن «پوشак» شما تنگ باشد. مانند چادر یا مانتوی تنگ چسبیده به بدن، پوشیدن شلوار، شلواری که جزئیات بدن در آن نمایان است و به لباس مردان می‌ماند.
  - ٣-خودنمائی: اگر کفشهای پاشنه بلند را بپا و چادر را بر دوش خود بینداری چون سر و شانه‌ها مشخص است و این خود فتنه است، خداوند می‌فرماید: ﴿وَلَا يَصْرِيرُنَّ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعَلَّمَ مَا يُخْفِيَنَّ إِنَّ زِينَتَهُنَّ﴾. (النور: ٣١). «و هنگام راه رفتن پاهای خود را به زمین نزنند تا زینت پنهانیشان دانسته شود (و صدای خلخال که برپا دارند به گوش رسد)».
  - ٤-خودنما هستی: اگر حجاب تو تزئینات داشته باشد. مانند چادر طladوزی شده و زربافت.
  - ٥-خودنمائی هستی: اگر لباسهایت نازک و شفاف باشد مانند گزاردن پرده نازکی بر صورت.

- ۶- خودنمائی هستی: اگر لباسهایت معطر و خوش بو باشد بخصوص اگر توجه مردان را جلب کند
- ۷- خودنمائی هستی: اگر نزد محارم «اعضای خانواده خویش» شلوار تنگ بپوشید یا یقه و سینه خود باز بگذارد.
- ۸- خودنمائی هستی: اگر با عشوه و کرشمه راه بروید و زیبائیهای روی خود را به مردان نشان دهید.
- ۹- خودنمائی هستی: اگر صدای خود را برای مردان نرم و نازک و مليح نموده و آنها صدای خنده تو را بشنوند.

ده صنف از زنان مورد نفرت خدا و ملعون هستند

پناه به خدا که شما از آنان باشید.

- ۱- خالکوب کردن: پیغمبر ﷺ می‌فرماید: «لعن الله الواشمات والمستوشمات ... المغيرات خلق الله تعالى». (البخاری). خداوند لعنت کرده بر زن خالکوب و زنی که درخواست خالکوبی کند. الواشمه کسی است که بدن دیگران را بوسیله سوزن و سرمه خالکوبی می‌کند. مستوشمه کسی است که به درخواست او بدنش خالکوبی می‌شود.
- ۲- موی ابرو را برداشت: پیامبر ﷺ می‌فرماید: «لعن الله المتنصلات والمتعلجات للحسن المغيرات خلق الله تعالى». (البخاری).

خداؤند زنانی را که موی ابروی دیگران را برابر می‌دارند، یا موی ابرویشان برداشته می‌شود، و یا به خاطر زیبائی محض میان دندانهای خود فاصله می‌اندازند یا آن را باریک مینمایند و خلقت خدا را تغییر می‌دهند، لعنت کرده است.

نامصه: کسی است که موی ابروی دیگران را برابر می‌دارد و آن را باریک مینماید.

متنمصه: کسی است که بدرخواست او موهاشیش برداشته می‌شود.

۳- فاصله انداختن بین دندانها: پیامبر می‌فرماید: «اللَّهُ ... وَالْمُتَفَلِّجَاتُ لِلْحُسْنِ الْمُغَيْرَاتِ خَلْقُ اللَّهِ». (البخاری).

۴- لعنة الْمُؤْتَشِرَةُ الْوَاسِرَةُ وَالْمُؤْتَشِرَةُ. (احمد). خداوند: زنانی را که به خاطر زیبائی دندانها را باریک و میان آنها فاصله ایجاد و خلقت خدا را تغییر می‌دهند لعنت کرده است.

واشر: زنانی که دندان دیگران را کوچک و باریک مینمایند.
مستوشر و متفلج: زنانی که بدر خواست آنها دندانیشان باریک و کوچک می‌شود.

۵- وصل: رسول اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ می‌فرماید: «اللَّهُ الْوَاصِلَةُ وَالْمُسْتَوْصِلَةُ». (متفق علیه).

خداؤند واصله و مستوصله را لعن نموده است.

واصله زنی که موها را به هم وصل می‌کند: مانند: آرایشگر.
مستوصله: به زنی گفته می‌شود که از دیگران بخواهد این عمل
را برایش انجام دهند.

۶- زنی که شوهرش از وی ناخشنود باشد: رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «إِذَا دَعَا الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ إِلَى فِرَاشِهِ فَأَيْتُ فَبَاتَ غَضْبَانَ عَلَيْهَا لَعْنَتُهَا الْمَلَائِكَةُ حَتَّى تُصْبِحَ». (بخاری: ۳۲۳).

ابوهیریره ﷺ می‌گوید: رسول الله ﷺ فرمود: «هرگاه، مرد، همسرش را به رختخواب فرا خواند و زن، اجابت نکند و شوهرش، شب را با خشم بر او، سپری نماید، فرشتگان تا صبح، او را لعنت می‌کنند».

۷- زنانی که به شکل مردان در می‌آیند: در لباس و حرکات و ادا و اطوار و غیره: «لَعْنَ مُلِيقَاتِ النِّسَاءِ الْمُتَشَابِهَاتِ مِنَ النِّسَاءِ بِالرِّجَالِ». (البخاری). پیغمبر ﷺ زنانی را که به شکل مردان در می‌آیند لعن کرده است.

۸- زیارت کنندگان قبور: «عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّهُ لَعَنَ زُوَارَاتِ الْقَبُورِ». (النسائي وأبوداود والترمذی).

از ابوهریره منقول است که پیامبر ﷺ زنانی که به زیارت قبور می‌روند را لعنت و نفرین کرده است.

٩- نوحه‌گر: «قال ابو موسی رض: لعن عليه السلام من حلق او سلق و خرق». (النسائی و احمد وأصله في مسلم).

ابوموسی گفته که پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم: کسی را که «به هنگام فوت یکی از بستگانش» پوست خود را بکند، بر صورت خود بزند و یقه خود را پاره کند و مو خود را بکند لعن کرده است».

١٠- محلل: پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرماید: «لَعْنَ اللَّهِ الْمُحَلَّ وَالْمَحَلَّ لَهُ». (ابوداود و احمد والنسائی والترمذی وابن ماجه).

خداآوند تحلیل‌کننده و تحلیل‌شونده را لعن کرده است. (کسی که زن طلاق داده شده را برای شوهرش به طریق حیله حلال نماید)!

١- نکاح تحلیل عبارت است از حلال گرداندن زنی که طلاق سوم داده شده برای همسر اولش به این ترتیب که زن با مرد دیگری ازدواج کند و آمیزش با او صورت گیرد و سپس آن مرد او را طلاق دهد بدون اینکه قبلًا بر این ازدواج و طلاق دوم توافق شده باشد. که در این نوع نکاح شرعاً جائز است زن درباره با شوهر اول خود ازدواج نماید. ﴿فَإِنْ عَلِمَهَا فَلَا يُحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدِ حَقِيقَتِنَكِحَةِ زَوْجِهِ عَيْرَةً﴾ (البقره: ٢٣٥). (اگر (بعد از دو طلاق و رجوع، بار دیگر) او را طلاق داد، از آن به بعد، زن بر او حلال نخواهد بود؛ مگر اینکه همسر دیگری انتخاب کند (و با او، آمیزش جنسی ننماید)).

اما آنچه که بعضی‌ها درباره نکاح تحلیل انجام می‌دهند و لعن پیامبر شامل آنهاست بدین صورت است که بعد از طلاق زن از همسرش، با مرد دیگری به توافق می‌رسند که زن را به عقد وی درآورند و سپس آن مرد بعد از آمیزش زن را طلاق بدند. اینجا است که پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرماید (لעת خدا بر تحلیل کننده و تحلیل شونده باد).

آنچه بر زنان حرام است و باید از آن بپرهیزند

۱- ناسپاسی شوهر و لعن گفتن زیاد: «عَنْ أَيِّ سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رض قَالَ: خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فِي أَصْحَى أَوْ فِطْرٍ إِلَى الْمُصَالَى، فَمَرَّ عَلَى النِّسَاءِ، فَقَالَ: يَا مَعْشَرَ النِّسَاءِ تَصَدَّقْنَ، فَإِنِّي أُرِيتُكُنَّ أَكْثَرَ أَهْلِ النَّارِ». فَقُلْنَ: وَبِمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: تُكْبِرْنَ اللَّعْنَ، وَتَكْفُرْنَ الْعَشِيرَ، مَا رَأَيْتُ مِنْ نَاقِصَاتِ عَقْلٍ وَدِينٍ أَذْهَبَ لِلْبِ الرَّجُلِ الْحَازِمِ مِنْ إِحْدَائِكُنَّ». قُلْنَ: وَمَا نُقْصَانُ دِينِنَا وَعَقْلِنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: أَلَيْسَ شَهَادَةُ الْمُرْأَةِ مِثْلُ نِصْفِ شَهَادَةِ الرَّجُلِ؟ قُلْنَ: بَلَى، قَالَ: فَذَلِكِ مِنْ نُقْصَانِ عَقْلِهَا، أَلَيْسَ إِذَا حَاضَتْ لَمْ تُصَلِّ وَلَمْ تَضُمْ؟ قُلْنَ: بَلَى. قَالَ: «فَذَلِكِ مِنْ نُقْصَانِ دِينِهَا». (بخاری: ۳۰۴).

ابو سعيد خدری رض می گوید: رسول الله صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم روز عید قربان یا عید فطر بسوی مصلا رفت. در آنجا، سری به زنان زد و خطاب به آنان فرمود: «ای گروه زنان! صدقه دهید. زیرا شما را بیشترین اهل دوزخ دیدم». پرسیدند: چرا؟ ای رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم! پیامبر اکرم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرمود: «بخاطر اینکه شما بکثرت نفرین می کنید و از شوهرانتان نافرمانی نموده و ناسپاسی می کنید و هیچ ناقص عقل و دینی نمی تواند مانند شما، مردان عاقل را فریب بدهد». عرض کردند: ای

رسول خدا ﷺ نقصان عقل و دین ما چیست؟ فرمود: «مگر نه این است که گواهی یک زن، نصف گواهی مرد محسوب می‌شود»؟ گفتند: بله. رسول خدا ﷺ، فرمود: «این خود، نشانگر نقص عقل شما است». آنحضرت ﷺ باز فرمود: «مگر نه اینکه در ایام حیض و قاعدگی، نماز نمی‌خوانید و روزه نمی‌گیرید»؟ عرض کردند: بله.

رسول الله ﷺ فرمود: «این هم دلیل بر نقص دین شماست».

۲- خلوت و سفر بدون همراهی محرم: چه با رانده یا غیر آن: عن ابن عباس رض: آنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ: «لَا يَخْلُونَ رَجُلٌ بِامْرَأَةٍ وَلَا تُسَافِرَنَّ امْرَأَةٌ إِلَّا وَمَعَهَا حُرْمٌ». فَقَامَ رَجُلٌ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَكْتُبْتُ فِي غَزْوَةِ كَذَا وَكَذَا وَخَرَجْتُ امْرَأَتِي حَاجَةً؟ قَالَ: «اذْهَبْ فَحُجَّ مَعَ امْرَأَتِكَ». (بخاری: ٣٠٠٦).

ابن عباس رض می‌گوید: شنیدم که نبی اکرم ﷺ فرمود: «هیچ مردی با زنی (بیگانه) خلوت نکند. و هیچ زنی بدون محرم، به مسافرت نرود. مردی برخاست و گفت: ای رسول خدا! من برای فلان غزوه، ثبت نام شده‌ام و همسرم به حج رفت، پیامبر اکرم ﷺ فرمود: «برو و با همسرت حج کن».

۳- افشاء اسرار همبستری: رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «إِنَّ مِنْ شَرِ النَّاسِ عِنْدَ اللَّهِ مَنْزَلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ الرَّجُلُ يَفْضِي إِلَى امْرَأَتِهِ وَتَفْضِي

إِلَيْهِ ثُمَّ يَنْشُرُ سِرَّهَا». (مسلم).

همانا بدترین انسان از لحاظ ارزش و منزلت نزد خداوند در روز قیامت مرد و زنی هستند که اسرار مربوط به همبستری خود را فاش می‌نمایند.

۴- اختلاط و در هم آمیختن با مردان و لو برادر همسر باشد:

خداوند می‌فرماید: ﴿وَلَذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَّعًا فَتَشْوِهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقَوْبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ﴾. (الأحزاب: ۵۳).

«و هنگامی که چیزی از وسایل زندگی را (بعنوان عاریت) از آنان (همسران پیامبر) می‌خواهید از پشت پرده بخواهید؛ این کار برای پاکی دلهای شما و آنها بهتر است».

عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ قَالَ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ قَالَ: إِيَّاكُمْ وَالدُّخُولَ عَلَى النِّسَاءِ. فَقَالَ رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَفَرَأَيْتَ الْحَمْوَ؟ قَالَ: الْحَمْوُ الْمُوْتُ. (بخاری: ۵۲۳۲).

عقبه بن عامر رض می‌گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «از رفتن نزد زنان (بیگانه) پرهیز کنید». مردی از انصار پرسید: ای رسول خدا! نظر شما در مورد خویشاوندان شوهر (مثل برادر، عمو، پسر عموم و خواهر زاده شوهر) چیست؟ فرمود: «هلاکت، در همین است».

«امام نووی می فرماید: حمو نزدیکان شوهر غیر از پدر و پسران یعنی برادر و برادرزاده و عمو و عموزاده؟ و خواهر زاده‌ها را شامل می شود». (مترجم).

۵- نرم و نازک نمودن صدا و آرام نمودن آن برای مردان: ﴿إِنَّ أَنْقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضُعَنَّ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ، مَرْضٌ وَقُنْقُنٌ فَوْلًا مَعْرُوفًا﴾ (احزاب: ۳۲). «اگر تقوا پیشه کنید؛ پس به گونه‌ای هوس‌انگیز سخن نگویید که بیماردلان در شما طمع کنند، و سخن شایسته بگویید». مخالفت با حد شرعی به هنگام فوت شوهر در رابطه با مدت عده و زیتهای آن، رسول اکرم ﷺ فرمود: عَنْ أُمٍّ حَبِيبَةَ نُبَشَّةِ، زَوْجِ النَّبِيِّ قَالَتْ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ قَالَ: لَا يَحِلُّ لِإِمْرَأَةٍ تُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ تُحَدُّ عَلَى مَيِّتٍ فَوْقَ ثَلَاثٍ، إِلَّا عَلَى زَوْجٍ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا». (بخاری: ۱۲۸۱).

ام حبیبه نُبَشَّة؛ همسر گرامی پیامبر اکرم ﷺ؛ می گوید: از رسول الله ﷺ شنیدم که می فرمود: «هر زن مؤمنی که به خدا و روز قیامت ایمان دارد، مجاز نیست بیش از سه روز، برای کسی سوگوار باشد مگر برای شوهرش، که در آنصورت، باید چهار ماه و ده روز، به سوگ بنشیند».

استعمال زیور آلات، حنا، سرمه، عطر، خروج از منزل مگر

(برای ضرورت) برای زن شوهر مرده حرام است.

تصویف کردن زنان دیگر برای مردان: رسول اکرم ﷺ فرمود: عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «لَا تُبَاشِرُ الْمُرْأَةَ، فَتَنْتَعَّتَهَا لِزَوْجِهَا كَانَهُ يَنْظُرُ إِلَيْهَا». (بخاری: ۵۲۴۰).

عبدالله بن مسعود ﷺ می‌گوید: نبی اکرم ﷺ فرمود: «هیچ زنی، نباید به بدن زن دیگری، نگاه کند و یا آنرا لمس نماید و سپس او را نزد شوهرش، چنان تصویف کند که گویا او به آن زن، نگاه می‌کند».

۶- نگاه کردن به شهوت به مردان: ﴿ وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضِضْنَ مِنْ أَبْصَرِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ ﴾. (النور: ۳۱).

«به زنان با ایمان بگو: چشمان خود را از هر نامحرمی فرو بندند و پاک دامن باشند».

قال: ﷺ «العينان تزنيان و زناهما النظر». (مسلم).

رسول الله ﷺ فرمودند: چشمها نیز زنا می‌کنند، و زنای آنها نگاه کردن به نامحرم و شهوت است.

۷- مصافحه و دست دادن به مردان: خداوند می‌فرماید: ﴿ وَإِذَا سَأَلَتْهُنَّ مَتَعًا فَسَلُوْهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ﴾. (الأحزاب: ۵۳).

«و هنگامی که چیزی از وسایل زندگی را (بعنوان عاریت) از آنان (همسران پیامبر) می خواهید از پشت پرده بخواهید».

پیامبر ﷺ می فرماید: «إِنِّي لَا أُصَافِحُ النِّسَاءَ». (الترمذی والننسائی وأبوداود وأحمد). من با زنان مصافحة نمی کنم «به آنان دست نمی دهم».

-٨- بیرون رفتن بحالت معطر: رسول اکرم ﷺ فرمود: «إِذَا شهدت إِحْدَاكُنَ الْمَسْجِدَ فَلَا تَمْسِ طَبِيًّا». (مسلم). هرگاه یکی از شما «زنان» به مسجد رفتید خود را معطر نکنید.

-٩- درخواست طلاق: رسول اکرم ﷺ فرمودند: «أَيْمًا امرأة سألت زوجها الطلاق من غير بأس فحرام عليها رائحة الجنة». (أبوداود، ترمذی، ابن ماجه، احمد وابن حبان). هر زنی که بدون بدرفتاری شوهرش از او درخواست طلاق کند بهشت و بوی آن بر وی حرام است.

-١٠- روزه گرفتن مستحب بدون اجازه شوهر: رسول اکرم ﷺ فرمود: «لَا يَحِلُّ لِإِمْرَأَةٍ أَنْ تصوم وزوجها شاهد إِلَّا بِإِذْنِهِ، وَلَا تَأْذِنَ فِي بَيْتِهِ إِلَّا بِإِذْنِهِ». (البخاری ومسلم زاد احمد إِلَّا رمضان). برای زن جایز نیست هنگامی که شوهرش در خانه است بدون اجازه او روزه «مستحب» بگیرد، یا به کسی اجازه ورود خانه بدهد، مگر با اجازه او. (احمد در کتاب حدیث جمله مگر در ماه رمضان را به حدیث فوق اضافه نموده است).

-١١- سهل انگاری و بی اهمیت بودن نسبت به حق شوهر:

پیامبر ﷺ فرمود: «لَوْ كُنْتُ أَمْرًا أَحَدًا أَنْ يَسْجُدَ لِأَحَدٍ، لَا مِرْتُ الْمَرْأَةَ أَنْ تَسْجُدَ لِزُوْجِهَا». (الترمذی وابن حبان). پیامبر ﷺ می‌فرماید: اگر به کسی دستور می‌دادم که برای احدي سجده برد قطعاً به زن دستور می‌دادم که برای شوهرش سجده ببرد.

۱۲- قرابات با زن در حال قاعدگی: ﴿ وَيَسْعَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ فُلْ هُوَ أَذَى فَاعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ ﴾ (البقره: ۲۲۲). «و از تو، در باره خون حیض سؤال می‌کنند، بگو: «چیز زیانبار و آلودهای است؛ از این‌رو در حالت قاعدگی، از آنان کناره‌گیری کنید».

موارد حرامی که معمولاً در بین زنان شایع است

- ۱- محرمات مجالس «آنچه در مجالس حرام است» مانند: غیبت، دوروثی، حسادت، دروغ، افترا و بهتان (تهمت زدن به دیگران).
- ۲- خودپسندی: پیامبر ﷺ فرمودند: «لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِي قلبه مثقال ذرة من کبرٍ». (مسلم). کسی که ذره‌ای کبر و خودپسندی در دلش باشد، وارد بهشت نمی‌شود.

- ۳- مراجعه به فالگیر و شعبده باز: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قال: «اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُوْبِقَاتِ». قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَمَا هُنَّ؟ قَالَ: «الشَّرْكُ بِاللَّهِ، وَالسَّحْرُ، وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحُقْقِ،

**وَأَكْلُ الرِّبَا، وَأَكْلُ مَالِ الْيَتَيمِ، وَالتَّوَلِّ يَوْمَ الزَّحْفِ، وَقَدْفُ الْمُحْصَنَاتِ
الْمُؤْمِنَاتِ الْغَافِلَاتِ**». (بخاری: ٢٧٦٧).

از ابوهریره رض روایت است که نبی اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «از هفت گناه نابود کننده اجتناب کنید». گفتند: ای رسول خدا! آنها کدامند؟ فرمود: «شرك به خدا، سحر، کشتن انسان بی گناه، خوردن ربا، خوردن مال یتیم، فرار از جهاد و تهمت زنا به زنان پاکدامن و بسی خبر از فساد».

از جمله آنها شرك به خدا و جادو «شعبده بازی» «من أتى حائضاً، أو امرأة في درها، أو كاهناً فصدقه بما يقول، فقد كفر بما أنزل على محمد». (أبوداود وترمذی وأحمد).

کسی که با زن در حال قاعده‌گی، یا از پشت «دبر» مقاربت، یا نزد غیبگو و کاهنی برود و گفته‌های او را باور داشته و تصدیق نماید، همانا نسبت به آنچه بر محمد صلی الله علیه و آله و سلم نازل شده کفر ورزیده است.

٤- دعا بر علیه خود یا فرزندان خود: «لا تدعوا على أنفسكم ولا تدعوا على أولادكم ولا تدعوا على أموالكم، لا توافقوا من الله ساعة يسأل فيها عطاء فيستجيب لكم». (مسلم).

بر علیه خود و فرزندان و اموال خود دعا نکنید که مبادا دعایتان

در ساعتی باشد که خداوند در آن ساعت هر دعائی را قبول می‌نماید.

۵- بد یمنی و تفال به بدی: پیامبر ﷺ: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ:

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «لَا طَيْرَةً، وَخَيْرُهَا الْفَأْلُ». قَالَ: وَمَا الْفَأْلُ يَا رَسُولَ

الله؟ قَالَ: «الْكَلِمَةُ الصَّالِحَةُ يَسْمَعُهَا أَحَدُكُمْ». (بخاری: ۵۷۵۵).

از ابوهریره ﷺ روایت است که نبی اکرم ﷺ فرمود: «شگون گرفتن هیچگونه اصالتی ندارد و بهترین آن، فال است». پرسیدم: ای رسول خدا! فال چیست؟ فرمود: «سخن خوبی است که یکی از شما می‌شنود و آنرا به فال نیک می‌گیرد».

۶- خرید مجلات مبتذل: همچنین گوش دادن به آوازها و نگاه کردن به کانالهای مبتذل ماهواره‌ای، چرا که حقیقتاً این کارها اسباب و وسایل انحراف و دلمردگی و اندوه‌آور می‌باشند.

۷- دراز کردن ناخنها: «قَالَ أَنْسٌ ﷺ وَقَتَ لَنَا النَّبِيُّ ﷺ فِي قِصَ الشَّاربِ وَتَقْلِيمِ الْأَظَافِرِ وَحَلْقِ الْعَانَةِ فِي كُلِّ أَرْبَعِينِ يَوْمًا مَرَّةً». (مسلم واحمد). انس ﷺ می‌گوید که پیامبر ﷺ به ما اصحاب سفارش می‌کرد که هر چهل روز یکبار سبیل و ناخن را کوتاه و موی شرمگاه را بتراشیم.

۸- حضور در جشنها: جشنها یی که در آن خلاف شرع و موارد ناپسند «مانند عکسها» و فیلمبرداری و رقص، خواننده‌ها وجود

داشته باشد. برابر فتوای شیخ محمد بن عثیمین رحمۃ اللہ علیہ حضور در آن حرام است.

از موارد و کارهای زیر پرھیزید و جداً بر حذر باشید

۱- دوستان ناباب و بد: که شما را بسوی بدیها و گرفتاریها و خلافکاری و کارهای زشت و آتش دوزخ می‌کشانند. قال علیہ السلام «المرءُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ». مرد بر کیش دوست صمیمی خود است.

تا توانی می‌گریز از یار بد	یار بد بدتر بود از مار بد
مار بد تنها تو را بر جان زند	یار بد هم جان و هم ایمان زند

۲- خلافکاری و متک گوئی: از محرمات بسیار زشت و ناپسند و بمانند سلطان غافلگیر کننده است. جوانان آن را ساده می‌پندارند در حالیکه آنها را به نابودی و مرگ می‌کشانند. خداوند

می‌فرماید: ﴿فَلَا تَخْصَّعُنَ بِالْقُولِ﴾. (الأحزاب: ٣٢).

«پس به گونه‌ای هوسنگیز سخن نگویید».

۳- بازارها: منشأ و مرکز گناهان و بدیهاست. از رفتن به بازار مگر برای حاجتی، خودداری کنید. مواطن باید و احتیاط کنید.

۴- پدیدار نمودن و اظهار چشمها: با پوشیدن نقاب یا مقنعه و رویند به صورت و بیرون بودن چشمها، شیخ محمد بن عثیمین رحمۃ اللہ علیہ فتوا داده که روا نیست و می‌گوید در زمان کنونی فتوا به جائز

بودن آن نمی‌دهیم. بنظر ما منع آن بهتر است. چون وسیله‌ای است برای اجازه دادن به چیزی که جائز نیست.

۵- تقلید از زنان کافر: با تقلید مدلها و لباسها و عادتها بی که شما را به برخنه شدن و رها کردن حجاب اسلامی دعوت می‌کنند – مانند کوتاه نمودن مو – مدلهای آرایش مو گرد نمودن، و ژولیده نمودن «فرفری و درهم برهم کردن سر» باریک نمودن و حرص زیباپرستی.

۶- پدیده عاشق شدن بین جوانان: بطوریکه یکی به شدیدترین شیوه محبت، عاشق و شیفته دیگری می‌شود و شب و روز به وی می‌اندیشد و ساعتها طولانی تلفنی با او صحبت می‌کند و گاهی اوقات از کارهای وی تقلید می‌نماید، این نوع عشق حرام است و توبه نمودن و دوری از اسباب آن و اجتناب از آن واجب است.

۷- کشف عورت: نزد زنان کافر یا غیر آنها شدیداً حرام است.

۸- اوقات فراغت و بیکاری: اوقات فراغت خود را با برنامه‌های دینی و مفید برای دنیا و آخرت سپری نمائید. یعنی اوقات فراغت خود را با برنامه‌هایی سپری نمائید که هم برای دنیا و هم برای آخرت مفید باشد.

قرآن سندی است یا به نفع شما. و یا بر علیه شما

ترجمه :
القرآن حجه لك أو عليك
 تأليف : صالح بن عبدالله الصياغ

۱- فضائل عمومی قرآن
۲- فضائل سوره‌های معینی از قرآن
۳- فضائل آیات معینی از قرآن
۴- انواع دوری از قرآن
۵- آداب تلاوت و مصاحبت قرآن
۶- برنامه‌ای ساده برای تلاوت و ختم قرآن
۷- برنامه‌ای ساده برای حفظ و ختم قرآن
۸- برنامه‌ای ساده برای ختم و یادگیری معنی قرآن

مطالب زیر بخوان تا فضائل و عظمت عمومی قرآن را دریابی.

ذکر فضائل قرآن با استفاده از دلیل قرآن و سنت

- ۱- آرامش دلها: ﴿أَلَا إِذْكُرِ اللَّهَ تَطَمِّنُ الْقُلُوبُ﴾ (الرعد: ۲۸). «آگاه باشید، تنها با یاد خدا دلها آرامش می‌یابد!».
- ۲- قرآن برای همنشینان خود شفاعت می‌کند: «اقرأوا القرآن فإنَّهُ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ شَفِيعًا لِأَهْلِهِ». (مسلم).
- پیامبر ﷺ فرمود: قرآن بخوانید همانا روز قیامت برای أصحاب خود شفاعت می‌کند.
- ۳- یاد گرفتن و یاد دادن آن موجب کسب نیکی است. عن عثمان بن عفان ﷺ قال: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ». (بخاری: ۵۰۲۸).
- عثمان بن عفان ﷺ می‌گوید: نبی اکرم ﷺ فرمود: «بهترین شما کسی است که قرآن را یاد بگیرد و به دیگران، یاد بدهد».
- ۴- طردکننده شیطان است: دلیل آنست که در فضیلت سوره بقره و آیه الكرسى و معوذتين خواهد آمد.
- ۵- قرآن برای کسی که آنرا تلاوت می‌کند نفع دارد اگرچه

منافق باشد. عن أبي موسى رض عن النبي صل قال: «المؤمنُ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَيَعْمَلُ بِهِ كَالْأَثْرَحَةِ، طَعْمُهَا طَيِّبٌ، وَرِيحُهَا طَيِّبٌ، وَالْمُؤْمِنُ الَّذِي لَا يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَيَعْمَلُ بِهِ، كَالْتَّمَرَةِ طَعْمُهَا طَيِّبٌ وَلَا رِيحَ لَهَا، وَمَثُلُ الْمُنَافِقِ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ، كَالرَّيحَانَةِ رِيحُهَا طَيِّبٌ وَطَعْمُهَا مُرٌّ، وَمَثُلُ الْمُنَافِقِ الَّذِي لَا يَقْرَأُ الْقُرْآنَ، كَالْحُنْظَلَةِ طَعْمُهَا مُرٌّ أَوْ خَبِيثٌ، وَرِيحُهَا مُرٌّ». (بخاري: ٥٠٥٩).

ابو موسى اشعری رض می گوید: نبی اکرم صل فرمود: «مؤمنی که قرآن می خواند و به آن عمل می کند مانند ترنجی است که هم طعم خوبی دارد و هم از بوی خوشی برخوردار است. و مؤمنی که قرآن نمی خواند ولی به آن، عمل می کند مانند خرمایی است که طعام اش شیرین است ولی بویی ندارد. و مثال منافقی که قرآن می خواند، مانند ریحانی است که بویش خوب ولی طعام اش، تلخ است. و مثال منافقی که قرآن نمی خواند، مانند حنظله (هندوانه ابو جهل) است که هم طعام اش، تلخ یا ناپاک است و هم بوی تلخی دارد».

۶- اهل قرآن اهل الله و از خاصان درگاه خدا می باشند: «إِنَّ اللَّهَ عَزْ وَجْلَ أَهْلِيْنَ مِنَ النَّاسِ. قِيلَ مِنْ هُمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: أَهْلُ الْقُرْآنَ هُمْ أَهْلُ اللَّهِ وَخَاصَتَهُ». (احمد).

رسول اکرم ﷺ فرمود: همانا خداوند در میان مردم اهل خاصی دارد. عرض کردند آنها چه کسانی هستند یا رسول الله؟ فرمود: اهل قرآن اهل الله و خواص او می‌باشند.

۷- قرآن سندی «حجتی» است برای تو: «القرآن حجةٌ لِّكَ أَوْ عَلَيْكَ». (بخاری).

قرآن سندی است یا به نفع تو و یا علیه تو.

۸- قرآن حافظ تو از هر بلائی است: چنانچه در بیان فضیلت معوذین و دو آیه آخر سوره بقره خواهد آمد.

۹- تلاوت قرآن از بزرگترین نعمتها است: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ قَالَ: لَا حَسَدَ إِلَّا فِي اثْتَيْنِ: رَجُلٌ عَلَمَهُ اللَّهُ الْقُرْآنَ، فَهُوَ يَتْلُوهُ آنَاءَ اللَّيْلِ وَآنَاءَ النَّهَارِ، فَسَمِعَهُ جَارُهُ، فَقَالَ: لَيْتَنِي أُوتِيتُ مِثْلَ مَا أُوتِيَ فُلَانٌ فَعَمِلْتُ مِثْلَ مَا يَعْمَلُ. وَرَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا، فَهُوَ يُهْلِكُهُ فِي الْحُقُّ، فَقَالَ رَجُلٌ: لَيْتَنِي أُوتِيتُ مِثْلَ مَا أُوتِيَ فُلَانٌ فَعَمِلْتُ مِثْلَ مَا يَعْمَلُ». (بخاری: ۵۰۲۶).

ابوهریره ؓ می‌گوید: رسول الله ﷺ فرمود: «فقط در مورد دو نفر، می‌توان غبطه خوردن: نخست، مردی که خداوند به او قرآن، آموخته است و او آنرا شب و روز، تلاوت می‌کند. پس

همسایه‌اش می‌شنود و می‌گوید: ای کاش! به من نعمتی مانند نعمتی که به فلانی عطا شده است، ارزانی می‌شد. در آن صورت، من هم مانند او قرآن تلاوت می‌کرم.

و دیگر، مردی که خداوند به او ثروت، عنایت کرده است و او آنرا در راه خدا انفاق می‌کند. پس شخص دیگری می‌گوید: ای کاش! به من هم نعمتی مانند نعمتی که به فلانی عطا شده است، ارزانی می‌شد. در آن صورت، من هم مانند او انفاق می‌کرم».

۱۰- بلندپایگی و رفتار در دنیا و قیامت: ﴿وَمَنْ أَلَّىٰ فَتَهَجَّدَ

بِهِ، نَافِلَةً لَكَ عَسَيَ أَنْ يَعْثُكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا﴾ (الإسراء: ٧٩).

«و پاسی از شب را (از خواب برخیز، و) قرآن (و نماز) بخوان! این یک وظیفه اضافی برای توست؛ امید است پروردگارت تو را به مقامی در خور ستایش برانگیزد!».

﴿إِنَّ اللَّهَ يَرْفَعُ بِهَذَا الْكِتَابِ أَقْوَاماً وَيَضَعُ بِهِ آخَرِينَ﴾. (مسلم).

رسول اکرم ﷺ: خداوند بوسیله این کتاب(قرآن) اقوامی را سربلند، و اقوامی را بر زمین می‌زند «شکست می‌دهد».

۱۱- شما را از تاریکی بیرون می‌آورد: ﴿الرٰ كَتَبَ أَنْزَلَنَهُ إِلَيْكَ لِتُنْهِيَ النَّاسَ مِنَ الظُّلْمَاتِ إِلَى الْنُّورِ﴾ (ابراهیم: ١).

«الر، (این) کتابی است که بر تو نازل کردیم، تا مردم را از

تاریکیهای (شرك و ظلم و جهل) به سوی روشنایی (ایمان و عدل و آگاهی) در آوری».

۱۲ - حاضر شدن فرشتگان «به هنگام تلاوت قرآن» «تِلْكَ الْمُلَائِكَةَ كَانَتْ تَسْتَمِعُ لَكَ وَلَوْ قَرَأْتَ لَاَصْبَحْتَ يَرَاهَا النَّاسُ مَا تَسْتَتِرُ مِنْهُمْ». (مسلم).

پیامبر اکرم ﷺ: فرشتگان به شما گوش فرا می‌دهند و اگر به تلاوت قرآن ادامه می‌دادی، صبح می‌شد و مردم فرشتگان را می‌دیدند و از دید مردم پنهان نمی‌شدند.

۱۳ - برای تلاوت هر حرفی ده حسن و وجود دارد: «من قرأ حرفًا من كتاب الله فله حسنة، والحسنة بعشر أمثالها لا أقول ألم حرف ولكن ألف حرف، ولا م حرف، وميم حرف». (الترمذی).

کسیکه یک حرف از کتاب خدا «قرآن» را تلاوت کند. یک حسن «نیکی» نصیبیش می‌شود. هر حسن ده برابر پاداش دارد. «پس مزد هر حرفی ده حسن است» و من نمی‌گویم که الم یک حرف است، بلکه الف یک حرف، و لام یک حرف، و میم یک حرف است.

۱۴ - علو درجه در بهشت: «يُقال لصاحب القرآن أقرأ وارق ورتل كما كنت ترتل في الدنيا فإن منزلتك عند آخر آية تقرأها». (الترمذی).

پیامبر ﷺ می‌فرماید: روز قیامت به همنشین قرآن گفته می‌شود: بخوان و در درجات بالا برو و ترتیل کن و زیبا و با ادب بخوان همانا منزلت تو نزد آخرين آیه‌ی است که تلاوت می‌نمایی «یعنی بسیار بالاست».

۱۵- محفوظ شدن از فتنه‌ها و بليات: «من حفظ عشر آيات من أول سورة الكهف عُصِمَ من فتنة الدّجال». (مسلم).

پیامبر ﷺ می‌فرماید: هر کس ده آیه از اول سوره کهف را حفظ کند از فتنه دجال در امان خواهد ماند.

۱۶- مقام رفيع و اجر و پاداش چند برابر: «الماهر بالقرآن مع السفرة الكرام البررة والذي يقرأ القرآن ويَتَعَطَّعُ فيه وهو عليه شاق له أجران». (مسلم).

رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: آنکه در خواندن قرآن مهارت دارد با کاتبان گرامی وحی خواهد بود و آنکه قرآن را می‌خواند ولی در آن درمی‌ماند و «بخاطر لکنت زبان» خواندن برایش دشوار است دو اجر دارد.

۱۷- قرآن محافظ است. چنانکه در بحث فضائل سوره فاتحه و آیه الكرسى و معوذتين خواهد آمد.

۱۸- نزول آرامش، باریدن رحمت، قرار گرفتن در حضور خدا:

«ما اجتمع قوم في بيت من بيوت الله يتلون كتابَ الله ويتدارسونه بينهم إلَّا نزلت عليهم السكينة وغشِيَّتهم الرحمةُ وحفظهم الملائكة وذكرهم الله فيمن عنده». (مسلم).

رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: هرگاه گروهی در خانه‌ای از خانه‌های خدا «مسجد» گردhem آیند و دور هم جمع شوند و قرآن را تلاوت نمایند، و آن را بین خود تدریس کنند. و تفسیر و تبیین و تمرین کنند، خداوند آرامش را بر آنان نازل، و رحمت را بر آنها می‌باراند، و فرشتگان پیرامون آنان حلقه می‌زنند، و در ملأ اعلیٰ بفرمان خدا مورد بحث قرار می‌گیرند، و خداوند آنها را از مقربان درگاه خود محسوب می‌نماید.

۱۹- از دیاد ایمان و پایداری: ﴿وَإِذَا تُلِيهِمْ ءَيْمَنًا﴾ (الأنفال: ۲). «و هنگامیکه آیات «قرآن» بر آنان خوانده می‌شود بر ایمانشان می‌افزاید».

﴿كَذَلِكَ لِتُنَشَّتَ بِهِ، فُؤَدَكَ وَرَتَّلَنَهُ تَرْتِيلًا﴾ (الفرقان: ۳۲). «همین گونه «ما قرآن را بصورت آیات جداگانه و بخش بخش فرستیم» تا دل تو را (بالنس بدان و حفظ آن پابرجا و استوار بداریم) و آنرا آرام و آرام فرو خوانیم (تا آنرا بدقت بیاموزی و کم کم به خاطر بسپاری)».

٢٠- شفاء و رحمت است: ﴿وَنَزَّلْ مِنَ الْقُرْءَانِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ﴾

لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿الإسراء: ٨٢﴾.

«ما آیاتی از قرآن را فرو می‌فرستیم که مایه بھبودی (دلها از بیماری نادانی و گمراهی و پاکسازی درونها از کثافات هوی و هوس و تنگ چشمی و آzmanدی و تباہی) و رحمت مؤمنان (به سبب در برداشتن ایمان و رهنمودهای پر خیر و برکت خدا) است».

۲- انواع دوری، جدائی، رها کردن و قطع رابطه با قرآن:

- ۱- دور بودن از ایمان به آن. ۲- دوری از تلاوت و شنیدن آن.
- ۳- دوری از عمل نمودن به آن. ۴- دوری از حاکم گردانیدن و داوری با آن. ۵- دوری از تأمل کردن و فهم و درک آن. ۶- دوری و اجتناب از دعوت کردن «مردم» بسوی آن. ۷- دوری از مصاحبه کردن و درمان نمودن «دلهای خود» با آن.

۳- فضائل سوره‌های معینی از قرآن

الفاتحه، البقره، آل عمران، الكهف، الملك، الكافرون، الإخلاص، المعوذتين (الفلق، الناس).

سوره الفاتحه:

- ۱- «أَبْشِرْ بِنُورِينِ أُوتِيَّهُمَا لَمْ يُؤْتِهِمَا نَبِيُّ قَبْلِكَ. فَاتِّحةُ الْكِتَابِ

و خواتیم سوره البقرة، لَن تقرأ بحرف منها إِلَّا أعطیته». (مسلم).

مژده بدء به دو نور که به شما عطا کرده‌ام و قبل از تو به هیچ پیغمبری عطا نکرده‌ام. یکی فاتحه الكتاب «سوره فاتحه» و دیگری آخرهای سوره البقره. حرفی از آنها را قرائت نمی‌کنی مگر آنکه آنچه بخواهی بشما عطا می‌کنم.

۲- لَا عَلَّمَنَّكَ سُورَةً هِيَ أَعْظَمُ سُورَةٍ فِي الْقُرْآنِ؟ قَالَ: «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمَيْنَ هِيَ: السَّبُّعُ الْمُثَانِي وَالْقُرْآنُ الْعَظِيمُ الَّذِي أُوتِيَّتُهُ». (بخاری: ۴۴۷۴).

سوره‌ای را که بزرگترین سوره قرآن است، به تو می‌آموزم؟ فرمود: «آن، سوره حمد است که دارای هفت آیه می‌باشد و در هر رکعت نماز، تکرار می‌شود و آن، همان قرآن بزرگی است که به من عنایت شده است».

۳- «رقی صحابی ملدوغًا فكان يقرأ عليه ألم القرآن ويجمع بزاقه ويتأفل فبراً، فأتى النبي ﷺ فقال والله ما رقيت إلا بفاتحة الكتاب. فتبسم ﷺ وقال وما أدراك أنها رقية». (متفق عليه).

یکی از اصحاب برای کسیکه «حشره‌ای» او را نیش زده بود «نیش زده شده» دعا کرد، او سوره فاتحه را بر فرد نیش زده می‌خواند و آب دهان خود را جمع می‌کرد و بر جای نیش می‌دمید پس خوب شد. خدمت پیامبر ﷺ آمد و گفت بخدا بجز

فاتحه چیزی بر آن نخوانده‌ام، پس پیامبر ﷺ تبسمی کرد و فرمود: چه می‌دانستی که فاتحه رقیه و تعویذ است.

4 - «وما أنزل الله في التوراة ولا في الإنجيل مثل أُم القرآن وهي السبع المثاني، قال الله تعالى: هي مقسومي بيني وبين عبدي ولعبدي ما سأّل». (النسائي والترمذی).

پیامبر ﷺ می‌فرماید: خداوند نه در تورات و نه در انجیل همانند ام القرآن «فاتحه» نازل ننموده، و همان است سبع مثانی. خداوند می‌فرماید که فاتحه بین خود و بندگانم تقسیم کرده‌ام و بنده من آنچه را که بخواهد و طلب کند.

5 - «من صلی صلاة لم يقرأ فيها بأم القرآن فهی خداع خداع غير تمام». (مسلم).

پیامبر اکرم ﷺ فرمود: کسیکه نماز بخواند و در آن فاتحه نخواند نمازش ناقص و ناتمام است.
سوره البقره:

1 - «اقرءوا الزهراوين: البقرة وسورة آل عمران فإنَّهَا تأتِيَانِ يوم القيمة كأنَّهَا غمامتان أو غياثتان، أو كأنَّهَا فرقان من الطير صواف تحاجان عن أصحابها». (مسلم). وفي روایة: أهل القرآن الذين يعملون به».

رسول اکرم ﷺ فرمود: دو سوره زهراوین: البقره و آل عمران را

بخوانید، همانا آن دو سوره روز قیامت می‌آیند، مانند دو ابر یا دو سایبان سیاه هستند، یا اینکه مانند دو گروه از پرندگان صف شده که بالهای خود را بهم نزنند از صاحب خود حمایت می‌کنند. در روایتی هست که قرآن و کسانی که به آن عمل می‌کرده‌اند را می‌آورند «آن دو سوره قرآن بترتیبی که ذکر شد از آنها حمایت می‌کنند».

۲- «اقرءاً و سورة البقرة فَإِنَّ أَخْذَهَا بُرْكَةٌ وَتَرْكُهَا حَسْرَةٌ وَلَا تُسْتَطِعُهَا الْبَطْلَةُ». (مسلم). **البطلة السحرة**.

سوره بقره را بخوانید و یاد بگیرید که فرا گرفتنش برکت و ترک آن مایه حسرت و پشیمانی است و جادوگران بر آن ناتوانند.
– «لَا تَجْعَلُوا بَيْوَتَكُمْ مَقَابِرًا: إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْفِرُ مِنَ الْبَيْتِ الَّذِي تَقْرَأُ فِيهِ سورة البقرة». (مسلم).

خانه خود را قبرستان نکنید. همانا شیطان از خانه‌ای که در آن سوره بقره خوانده می‌شود فرار می‌کند.

سوره آل عمران:
در خلال بیان فضیلت سوره البقره فضل سوره آل عمران نیز بیان شد.

سوره الکهف:
۱- «مَنْ حَفِظَ عَشْرًا مِنَ أَوَّلِ سورَةِ الْكَهْفِ عَصَمَ مِنْ فِتْنَةٍ

الدجال». (مسلم).

پیامبر می‌فرماید: هر کس ده آیه از اول سوره کهف را حفظ کند از فتنه دجال درامان خواهد ماند.

۱- قال أبو سعيد: «من قرأ سورة الكهف يوم الجمعة أضاء له من النور فيما بينه وبين البيت العتيق». (الدارمي).

از ابن مسعود ﷺ نقل شده که پیامبر اکرم ﷺ می‌فرماید: هر کس سوره کهف را در روز جمعه بخواند. نوری در بین او و خانه خدا (بیت الله) برایش روشن می‌شود.

سوره ملک:

۱- «سورة من القرآن ثلاثون آية تستغفر، أو تشفع لصاحبه حتى يغفر له: تبارك الذي بيده الملك». (أبوداود، الترمذی، ابن ماجه وابن حبان).

رسول اکرم ﷺ فرمود: در قرآن سوره‌ای هست که سی آیه دارد. برای کسیکه آنرا می‌خواند درخواست مغفرت و شفاعت می‌کند تا آمرزیده شود و آن سوره تبارک الذي بيده الملك می‌باشد.

۲- «قال ابن مسعود ﷺ: سوره الملك هي المانعة من عذاب القبر من قرأها كل ليلة فقد أكثر وأطีب». (عبدالرزاق والطبراني والحاكم).

ابن مسعود ﷺ می‌گوید: سوره ملک مانع و نجات‌دهنده از عذاب

قبر است. هر کس آنرا هر شب بخواند بهتر و بیشتر و افروزتر است.
سوره الکافرون:

۱ - «سمعَ رَجُلًا يَقْرأُ «الْكَافِرُونَ» قَالَ أَمَا هَذَا فَقَدْ بَرِئَ عَنِ الشَّرِّكِ». (أحمد والدارمي).

پیامبر ﷺ از مردی شنید که سوره «کافرون» می‌خواند فرمود
اما این مرد از شرک و بتپرستی بری است.

۲ - «إِنَّمَا الْكَافِرُونَ هُمُ الظَّاهِرُونَ ثُمَّ نَهْلَلُ عَلَىٰ خَاتَمَهُ إِنَّهَا بِرَاءَةٌ مِّنِ الشَّرِّكِ». (ترمذی).

پیامبر ﷺ فرمود: سوره قل یا أيها الکافرون را بخوان و در
پایانش بخواب که امان از شرک خواهد بود.

سوره اخلاص ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾:

۱ - وَعَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ لِأَصْدِيَّ حَابِيهِ:
«أَيَعْجِزُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَقْرَأَ ثُلُثَ الْقُرْآنِ فِي لَيْلَةٍ؟ فَشَقَّ ذَلِكَ عَلَيْهِمْ،
وَقَالُوا: أَيْنَا يُطِيقُ ذَلِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ، فَقَالَ: «اللَّهُ أَلْوَاحِدُ الصَّمَدُ ثُلُثُ
الْقُرْآنِ». (بخاری: ۵۰۱۵).

ابوسعید خدری ؓ می‌گوید: نبی اکرم ﷺ به یارانش فرمود:
«آیا کسی از شما می‌تواند یک سوم قرآن را در یک شب، تلاوت

کند»؟ این کار برای آنها دشوار به نظر رسید. لذا پرسیدند: ای رسول خدا! چه کسی از ما توانایی چنین کاری را دارد؟ فرمود: «سوره اخلاص، برابر با یک سوم قرآن است».

۲- عَنْ عَائِشَةَ مُتَّقِيَّةَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعَثَ رَجُلًا عَلَى سَرِيَّةٍ، وَكَانَ يَقْرَأُ لِأَصْحَابِهِ فِي صَلَاتِهِمْ فَيَخْتِمُ بِ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾. فَلَمَّا رَجَعُوا ذَكَرُوا ذَلِكَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: «سَلُوْهُ لَأَيِّ شَيْءٍ يَصْنَعُ ذَلِكَ؟» فَسَأَلُوهُ، فَقَالَ: لَا يَنْهَا صِفَةُ الرَّحْمَنِ، وَأَنَا أُحِبُّ أَنْ أَقْرَأَ إِلَيْهَا. فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَخْبِرُوهُ أَنَّ اللَّهَ يُحِبُّهُ». (بخاری: ۷۳۷۵).

عايشه می گوید: نبی اکرم ﷺ مردی را بعنوان فرمانده یک دسته نظامی، تعیین و اعزام کرد. او که نماز را برای یارانش امامت می کرد، قرائت اش را با ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ به پایان می رساند. آنان هنگام بازگشت، مسئله را برای نبی اکرم ﷺ بازگو کردند. پیامبر خدا ﷺ فرمود: «از او بپرسید که چرا چنین می کند». از وی پرسیدند. گفت: چون در این سوره، صفت خدای رحمان، بیان شده است لذا دوست دارم آنرا بخوانم. نبی اکرم ﷺ فرمود: «به او بگویید که خداوند هم او را دوست دارد».

۳- إِنَّ اللَّهَ جَزُّ الْقُرْآنِ ثَلَاثَةَ أَجْزَاءٍ فَجَعَلَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ جُزَءًا

من أجزاء القرآن». (مسلم).

پیامبر ﷺ می‌فرماید: همانا خداوند (ثواب قرائت) قرآن را سه قسمت نموده که ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾. جزئی از این سه جزء قرآن است.

يعنى معادل ثلث قرآن است.

4- عَنْ عَائِشَةَ زَوْجِهِ: أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ إِذَا أَوَى إِلَى فِرَاشِهِ كُلَّ لَيْلَةً، جَمَعَ كَفَيْهِ ثُمَّ نَفَثَ فِيهِمَا، فَقَرَأَ فِيهِمَا: ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ وَ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ وَ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾ ثُمَّ يَمْسُحُ بِهِمَا مَا اسْتَطَاعَ مِنْ جَسَدِهِ، يَبْدُأُ بِهِمَا عَلَى رَأْسِهِ وَوَجْهِهِ، وَمَا أَفْبَلَ مِنْ جَسَدِهِ، يَفْعَلُ ذَلِكَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ. (بخاری: ۵۰۱۷).

عايشه زوجها می‌گوید: نبی اکرم ﷺ هر شب، هنگامی که که به رختخواب می‌رفت، کف دستهایش را به هم نزدیک می‌کرد و سوره‌های اخلاص و فلق و ناس را می‌خواند و در آنها می‌دمید. سپس از سر و صورت و قسمت جلوی بدنش شروع می‌نمود و تا جایی که می‌توانست مسح می‌کرد و این کار را سه بار، تکرار می‌نمود.

5- «سمع ﷺ رجلاً يقرأ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ فقال أما هذا فقد غُفر له». (أحمد والدارمي).

پیامبر ﷺ از مردی شنید که ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ می‌خواند فرمود اما این مرد آمرزیده شده است.

6 - «قال عبد الله بن خبیب ﷺ قال لي ﷺ قل فقلت ما أقول؟ قال ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ والمعوذتين حين تمسی وحين تصبح ثلاثةً تکفیک كل شيء». (النسائی والترمذی).

عبدالله بن خبیب ﷺ می‌گوید که پیامبر ﷺ به من فرمود بگو. گفتم چه بگویم؟ فرمود ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ ومعوذتين را هنگام شام و صبح سه بار بخوان که از هر چیز تو را کفایت می‌کند.

7 - «عن أبي هريرة ﷺ: أَنَّهُ قَالَ سَمِعَ اللَّهُ رَجُلًا يَقْرَأُ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ فَقَالَ وَجَبَتْ. قَلْتَ وَمَا وَجَبَتْ؟ قَالَ: الْجَنَّةَ». (الترمذی والننسائی وأحمد).

از ابوهریره ﷺ نقل شده که پیامبر ﷺ شنید که مردی ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ می‌خواند فرمود: برایش واجب شد. گفتم که چه چیزی واجب گردید؟ فرمود: بهشت.

سوره‌های معوذین ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ و ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾:

1 - «أَلمْ ترَ آيَاتِ الْلَّيْلَةِ لَمْ يَرَ مِثْلَهُنَّ قُطْ، ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ

﴿الْفَلَق﴾ و ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾. (مسلم).

پیامبر ﷺ فرمود: آیا نشنیده‌ای آیاتی را که در شب نازل شده و هرگز مثل آنرا ندیده‌ای (آن آیات) ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَق﴾ و ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾ می‌باشدند. (مسلم).

2 - «عن ابن عباس رض أَنَّهُ ﷺ قَالَ لَهُ يَا ابْنَ عَبَّاسٍ أَلَا أَدْلُكْ بِأَفْضَلِ مَا يَتَعَوَّذُ بِهِ الْمُتَعَوِّذُونَ؟ قَالَ: بَلَى، قَالَ: ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَق﴾ و ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾، هَاتِيْنِ السُّورَتَيْنِ». (النسائي وأحمد).
از ابن عباس رض روایت شده است که پیامبر ﷺ به او فرمود ای ابن عباس آیا خبرت ندهم به بهترین چیزی که پناهندگان به آن پناه برده‌اند؟ عرض کرد بله. فرمود ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَق﴾ و ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾. این دو سوره. (نسائي وأحمد).

3 - «عن عائشه رض قالت: كَانَ ﷺ إِذَا مَرِضَ أَحَدٌ مِّنْ أَهْلِهِ نَفَثَ عَلَيْهِ بِالْمَعْوِذَاتِ». (مسلم).

از عائشه رض نقل شده که گفت هرگاه یکی از اعضاء خانواده پیامبر ﷺ بیمار می‌شد معوذتین را می‌خواند و بر او می‌دمید.
4 - وَعَنْهَا رض: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ إِذَا اشْتَكَى نَفَثَ عَلَى نَفْسِهِ

بِالْمُعَوِّذَاتِ، وَمَسَحَ عَنْهُ بِيَدِهِ فَلَمَّا اشْتَكَى وَجْعَهُ الَّذِي تُؤْفَى فِيهِ، طَفِقْتُ أَنْفِثُ عَلَى نَفْسِهِ بِالْمُعَوِّذَاتِ الَّتِي كَانَ يَنْفِثُ، وَأَمْسَحُ بِيَدِ النَّبِيِّ ﷺ عَنْهُ. (بخارى: ٤٤٣٩).

عايشه گوشه می گوید: هنگامی که رسول الله ﷺ بیمار می شد، معوذات (سوره ناس، فلق و اخلاص) را می خواند و بر خود می دمید و با دست خود، بر بدن اش می مالید. پس هنگامی که در بیماری وفاتش بسر می برد، من نیز همان معوذات را که او می خواند و بر خود می دمید، می خواندم و دست نبی اکرم ﷺ را بر بدنش می کشیدم.

4- فضائل آیات معینی از قرآن:

آیة الكرسي:

۱- «قَالَ لِي: إِذَا أَوْيَتَ إِلَى فِرَاشِكَ فَاقْرُأْ آيَةَ الْكُرْسِيِّ مِنْ أَوْلَاهَا حَتَّى تَخْتِمَ الْآيَةَ: ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُومُ﴾ وَقَالَ لِي: لَنْ يَزَالَ عَلَيْكَ مِنَ اللَّهِ حَافِظٌ، وَلَا يَقْرَبَكَ شَيْطَانٌ حَتَّى تُصْبِحَ». (بخارى: ٢٣١١).

به من گفت: هرگاه به بستر خواب رفتی آیت الكرسى را از اول تا آخر بخوان که از طرف خداوند بر تو نگهبان خواهد بود، و ناخوشایندی نخواهی دید و تا صبح فرشتگان تو را از شیطان، حفاظت خواهند کرد.

۲- «عن أبي كعب قال: قال لي رسول الله ﷺ أتدرى أي آية من كتاب الله معك أعظم؟ فقلت: ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَقُّ الْقَيُومُ﴾ فضرب في صدري وقال ليهنك العلم أبا المنذر». (مسلم).

از ابی بن کعب ﷺ نقل شده که گفت پیامبر ﷺ به من فرمود: آیا می‌دانی کدام آیه قرآن نزد تو از همه بزرگتر و عظیمتر است. گفتم آیه ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَقُّ الْقَيُومُ﴾ پیامبر دست به سینه‌ام زد و فرمود: احسن بر تو ای ابا منذر.

۳- «من قرأ آية الكرسي في دُبْرٍ كل صلاة مكتوبة لم يمنعه من دخول الجنة إلا أن يموت». (النسائی فی الکبری).

رسول اکرم ﷺ فرمود: کسیکه بعد از هر نماز واجب آیت الكرسى را بخواند هیچ چیز جز مرگ مانع از داخل شدنش به بهشت نیست.

دو آیه آخر سوره البقره:

۱- عَنْ أَبِي مَسْعُودِ الْبَدْرِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : «الآيَاتُ الْأُخْرَى مِنْ سُورَةِ الْبَقْرَةِ مَنْ قَرَأَهُمَا فِي لَيْلَةٍ كَفَّتَاهُ». (بخاری: ۴۰۰۸).
ابومسعود بدري ﷺ می گويد: رسول الله ﷺ فرمود: «هر کس، دو آیه آخر سوره بقره را در شب بخواند، او را کفايت می کنند».

٢ - «أَبْشِرْ بُنُورِينْ أُوتِيَّهُمَا لَمْ يُؤْتِهِمَا نَبِيُّ قَبْلَكَ فَاتِّحَةُ الْكِتَابِ وَخُواطِيمُ سُورَةِ الْبَقْرَةِ لَنْ تَقْرَأْ بِحُرْفٍ مِّنْهُمَا إِلَّا أَعْطَيْتِهِ». (مسلم).

حدیث قدسی: پیامبر ﷺ می فرماید که خداوند فرموده مژده بدہ بدو نوری که به شما عطا نموده ام و قبل از تو به هیچ پیغمبری نداده ام: یکی سوره الفاتحه و دیگری آیه های آخر سوره البقره، هیچ حرفی از آنها «دو نور» را قرائت نمی کنی مگر آنکه خواسته ات را برآورده می نمایم.

٣ - «آیتینِ ختم بِهَا سُورَةَ الْبَقْرَةِ وَلَا تَقْرَآنَ فِي دَارِ ثَلَاثِ لِيَالٍ فِي قِرْبِهَا شَيْطَانٌ». (الترمذی).

رسول اکرم ﷺ می فرماید: دو آیه وجود دارد که با آنها سوره البقره پایان یافته آن دو آیه در هیچ خانه ای سه شب خوانده نشوند مگر اینکه شیطان به آن خانه نزدیک نشود.

آداب و دستوراتی درباره قرآن کریم:

١ - حفاظت و پاییندی و کثرت تلاوت آن: عَنْ أَبِي مُوسَى الْجَعْلَانِ عَنِ النَّبِيِّ قَالَ: «تَعَااهَدُوا الْقُرْآنَ، فَوَاللَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَهُوَ أَكَدُّ تَفَصِّيًّا مِنَ الْإِبْلِ فِي عُقْلِهَا». (بخاری: ٥٠٣٣).

ابوموسی اشعری ۷۰۰ می گوید: نبی اکرم ﷺ فرمود: «از قرآن،

مواظبت کنید (همواره آنرا تلاوت نمایید) سوگند به ذاتی که جانم در دست اوست، قرآن سریعتر از شتری که زانویش بسته باشد، می‌گریزد».

(یعنی همانطوریکه اگر مدتی شتری را که زانوبند به پایش بسته شده رها کنیم و مواضع آن نباشیم. زانو بند آن پاره و شتر رها می‌شود. قرآن نیز اگر از آن محافظت نشود و مرور و تمرین و برخواندن آن مداومت نشود از یاد می‌رود).

۲- ختم آن در هر ماه، یا بیست روز، یا ده روز، یا هفت روز یکبار: «واقرأ القرآن في كل شهر، قال: قلت: يا نبی الله ! إنی أطیق أفضل من ذلك. قال: فاقرأه في كل عشرين قال قلت: يا نبی الله ! إنی أطیق أفضل من ذلك. قال: فاقرأه في كل عشر قال قلت: يا نبی الله ! إنی أطیق أكثر من ذلك. قال: فاقرأه في كل سبع، ولا تزد على ذلك». (البخاری ومسلم). رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: قرآن را در مدت یکماه ختم کنید، صحابی گفت: ای پیامبر خدا، من می‌توانم کمتر از یکماه ختم کنم، فرمود: در بیست روز ختم کنید، صحابی گفت: ای پیامبر خدا، من می‌توانم کمتر از بیست روز ختم کنم، فرمود: در ده روز ختم کنید، صحابی گفت: ای پیامبر خدا، من می‌توانم کمتر از ده روز ختم کنم، فرمود: در هفت روز قرآن را ختم کن و کمتر از

هفت روز ختم نکن».

۳- آنرا در کمتر از سه روز ختم نکن: «من قرأ القرآن في أقل من ثلاثة لم يفقهه». (أحمد، أبو داود وابن ماجه).

پیامبر ﷺ می فرماید: کسیکه قرآن را در کمتر از سه روز ختم کند آن را نمی فهمد. (یعنی تدبیر نمی کند).

۴- آراستن و نیکو کردن صدا: «ليس منا من لم يتغَّرَ بالقرآن، يجهر به». (البخاري).

پیامبر اکرم ﷺ: بر روش ما نیست کسی که قرآن را با صدای زیبا و بلند نخواند و آنرا آشکار نکند.

۵- ادا نمودن قسمتهایی از قرآن «حزب قرآن» که جا گذاشت و نخوانده است. «من نام عن حزبه، أو عن شيء منه، فقرأه فيما بين صلاة الفجر وصلاة الظهر، كتب له كأنها قرأه من الليل». (مسلم).

پیامبر ﷺ می فرماید: کسی که نتواند شب زنده داری کند تا قسمتی از قرآن که هر شب در نماز می خوانده بخواند و خوابش رود، سپس آن قسمت را در فاصله میان نماز صبح و ظهر بخواند ثوابش مثل آنست که آن قسمت را در شب خوانده باشد.

۶- پائین آوردن صدا: «الجاهر بالقرآن كالجاهر بالصدقة، والمسْرُّ بالقرآن كالمسر بالصدقة». (أبوداود).

پیامبر ﷺ می‌فرماید: هر کس قرآن را علی بخواند مثل آنست که صدقه را علی داده است و هر که قرآن را مخفیانه بخواند مثل آنست که صدقه را مخفیانه داده است.

۷- در حال جنابت «جنب» آنرا نخواند: «قال علي لم يكن ﷺ يحجبه عن القرآن شيء ليس الجنابة». (أبوداود).

علی ﷺ می‌گوید: هیچ چیز بجز جنابت پیامبر را از تلاوت قرآن منع نمی‌کرد.

۸- ترتیل و زیبا گردانیدن آن: ﴿ وَرَأَلِ الْقُرْءَانَ تَرْتِيلًا ﴾ (المزمول: ۴). «و قرآن را با دقت و تأمل بخوان و فصاحت تلاوت کن».

۹- تدبیر و اندیشیدن در معانی آن: ﴿ كَتَبْ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَرَّكٌ لِيَبَرُّوا أَيَتَتِهِ وَلِتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴾ (ص: ۲۹). «این کتابی است پربرکت که بر تو نازل کرده‌ایم تا در آیات آن تدبیر کنند و خردمندان متذکر شوند».

۱۰- خشوع و فروتنی و گریه نمودن: ﴿ أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَّلَ مِنَ الْحُقْقِ ﴾ (الحدید: ۱۶). «آیا وقت آن نرسیده است که دلهای مؤمنان در برابر ذکر خدا و آنچه از حق(قرآن) نازل کرده است خاشع گردد؟!».

۱۱- استعاده و پناه بردن بخدا: **أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ** گفتن.

﴿فَإِذَا قَرَأَتِ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِدْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ﴾ (النحل: ۹۶).

«هنگامی که قرآن می خوانی، از شر شیطان متروک، به خدا پناه بر».

۱۲- ذکر و خواندن سجده تلاوت: «سجد وجهی للذی خلقه وشق سمعه وبصره بحوله وقوته». (أبوداود).

هرگاه به جائی رسید که مشتمل بر سجده بود بعد از تلاوت آن به حالت سجده درآید و بگوید: «سجد وجهی للذی خلقه وشق سمعه وبصره بحوله وقوته». یعنی: صورت من برای کسی که او را آفرید، سجده کرد و گوش و چشم نیز تا حد توانایی و قدرت بشکافت. آفرین بر خداوند که بهترین آفرینندگان است.

۱۳- واکنش و تحت تأثیر قرار گرفتن بوسیله معانی آیات: «کان **يَأَذِنَ اللَّهُ يَقْرَأُ مَتَرْسلاً إِذَا مَرَّ بِآيَةٍ فِيهَا تَسْبِيحٌ، سَبْحٌ، وَإِذَا مَرَّ بِسُؤَالٍ، سَأْلٌ، وَإِذَا مَرَّ بِتَعْوِذٍ، تَعْوِذٌ**». (مسلم واحد).

پیامبر **صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** آهسته و بدون شتاب قرآن قرائت می فرمود: هرگاه به آیه‌ای می رسید که در آن تسبیح بود، تسبیح «**سَبْحَانَ اللَّهِ**» می گفت، و اگر در آیه‌ای دعا بود دعا می کرد، و در هر آیه‌ای پناه بردن بود، بخدا پناه می برد.

۱۴- واجب بودن پاکی و وضعه به هنگام دست زدن به آن:

«لَا يَمْسِي الْقُرْآن إِلَّا طَاهِرٌ». (مالك والدارمي).

پیامبر ﷺ خطاب به قرآن: «همانا هیچ چیز مرا منع نمی‌کند که بسوی تو بیایم و تو را تلاوت نمایم بجز اینکه وضعه ندارم».

۱۵- استماع و گوش فرادادن به قرآن: ﴿وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ﴾

فَاسْتَمِعُوا لَهُ، وَأَنْصِتُوا لِعَلَّكُمْ تُرَحَّمُونَ ﴿۲۰۴﴾. (الأعراف: ۲۰۴).

«هنگامی که قرآن خوانده شود، گوش فرا دهید و خاموش باشید؛ شاید مشمول رحمت خدا شوید».

سه برنامه ساده قرآنی برای ختم قرآن کریم

۱- تلاوت، ۲- حفظ، ۳- تمرین و یادگیری و تدبیر.

۱- برنامه ساده‌ای برای ختم قرآن کریم که روزانه صفحاتی از آنرا در نماز بخوانید بدون آنکه تأثیری در کارهای روزانه شما داشته باشد، یا وقت شما را بگیرد.

به جدول زیر دقت و برابر آن رفتار نمائید.

۱۷	۱۲	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۸۵	۶۰	۴۰	۳۵	۳۰	۲۵	۲۰	۱۵	۱۰	۵
۷	۱۰	۱۵	۱۷	۲۰	۲۴	۳۰	۴۰	۲	۴
روز	ماه	ماه							

تعداد صفحات در هر نماز
تعداد صفحات در هر روز
مدت ختم قرآن

مثال: اگر کسی در هر نماز یک صفحه، و در روز پنج صفحه، قرآن بخواند در مدت چهارماه آنرا ختم خواهد نمود. (مترجم).

برنامه‌ای آسان برای حفظ کامل قرآن با حفظ یک سطر در روز:

۳۰	۲۴	۱۵	۱۲	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۸ ماه	۱	۱/۶	۲	۳	۳/۴	۴	۴/۸	۶	۸	۱۲	۲۴

مثال: اگر روزانه فقط یک سطر قرآن حفظ شود در مدت بیست و چهار سال تمام قرآن حفظ خواهد شد. (مترجم).

برنامه‌ای آسان برای یادگیری و تدبیر در قرآن با فراگرفتن چند آیه در روز با استفاده از تفاسیر مختصر و خوب مانند «تفسیر سعدی، زبده التفاسیر و تفسیر ابن کثیر» همراه با حفظ آن «در صورت تمایل»:

۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱		
۱/۹	۱/۱۱	۲/۲	۲/۶	۲/۱۱	۳/۶	۴/۵	۵/۱۰	۸/۹	۱۷/۷		

مثال: اگر روزانه یک آیه قرآن را حفظ و یاد بگیرید (همراه با معنی) در مدت هفده سال و هفت ماه معنی تمام قرآن را یاد گرفته و حفظ می‌نمایید.

دعا و ذکر‌هایی که مسلمان را در برمی‌گیرد و محفوظ می‌نماید

اذکار در برگیرنده (حافظ) مسلمان

ترجمه رساله:

أذكار المسلم الشاملة

تألیف:
عبد العزی

ذکر های هنگام خواب و هنگام بیدار شدن:

ذکر هنگام خوابیدن: ۱- آیت الکرسی را بخوانید:

فضیلت آن: حافظ شما خواهد بود و آن شب تا صبح از شر شیطان محفوظ خواهی ماند.

۲- دو آیه آخر سوره بقره:

فضیلت آن: از بدی و غم تو را کفایت می کند.

۳- دستهای خود را «بمانند دعا» جمع کنید و سوره های اخلاص، فقل، ناس را بر آن بخوانید و در دستان خود بدمید و سپس دستان خود را بر سر و صورت و تن خود بمالید.

فضیلت آن: سحر و جادو و چشمهای بد و جنی ها را دفع می نماید.

۴- ذکر سبحان الله والحمد لله والله اکبر را بخوانید.

فضیلت: حاصل شدن و بدست آوردن اجر عظیم.

۵- خواندن این ذکر: «اللَّهُمَّ أَسْلِمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ، وَفَوَضَّتُ أَمْرِي إِلَيْكَ، وَوَجَهْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ، وَأَجْحَاتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ، رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ لَا مَلْجَأَ وَلَا مَنْجَا مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ، آمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ وَبِنِيَّكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ». (البخاری مع الفتح ۱۱۳/۱۱ و مسلم ۲۰۸۱/۴).

(بار الها! جنم را به تو سپردم، و کار خود را به تو تفویض نمودم، و چهره ام را به سوی تو گرداندم، و به تو اتکا کردم، در

حالی که به نعمت‌های تو امیدوارم و از عذابت بیم‌ناکم، به جز تو پناهگاهی و جای نجاتی ندارم. الهی! به کتابی که تو نازل فرمودی، و پیامبری که تو مبعوث کردی، ایمان آوردم).

فضیلت آن: اگر در شبی که این دعا را خوانده‌ای فوت کنی بر فطرت اصلی خود «دین اسلام» فوت نموده‌ای.

دعای هنگام بیدار شدن از خواب در شب

۱- این ذکرها را بخوانید «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي».

(البخاری مع الفتح ۳/۳۹ وغیرها ولفظ از ابن ماجه است، نگا: صحیح ابن ماجه ۲/۳۳۵).

(هیچ معبدی به جز الله «بحق» وجود ندارد، یکتاست و شریک ندارد، و پادشاهی و ستایش از آن اوست، و او بر هر چیز تواناست. الله پاک و منزه است، و حمد از آن اوست، و هیچ معبدی به جز الله «بحق» وجود ندارد، و خدا بزرگترین است، و هیچ حول و قدرتی بجز از طرف خدای بلند مرتبه و بزرگ نیست. خدایا! مرا بیامرز).

فضیلت آن: هر کس این ذکر را بعد از بیدار شدن در خواب

بخواند اگر دعا کند دعایش مستجاب، و اگر از خدا طلب مغفرت نماید آمرزیده می‌شود، و اگر نماز بخواند قبول می‌شود.

دعا و ذکر هنگام بیدار شدن از خواب «در صبح»

۱- «الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ النُّشُورُ». (البخاري مع الفتح ۱۱/۱۱۳، ومسلم ۴/۲۰۸۳).

(تمام ستایش‌ها از آن خدایی است که پس از میراندن ما را زنده کرده است، و بازگشت به سوی اوست).

* هنگام دیدن کسی که او را دوست دارید بگویید الحمد لله، و سپس به وی بگویید که شما را دوست دارم.

* هنگام دیدن کسی که از او بدیتان می‌آید: از شر او بخدا پناه ببرید و بگویند أعوذ بالله من شره، و به او نگویید که شما را دوست ندارم و از دیدن‌تان ناراحتم.

ذکرهای هنگام اذان گفتن

به هنگام اذان: همان ذکرهایی که مؤذن در اذان می‌گوید تکرار کنید. مگر وقتیکه مؤذی می‌گوید: «حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، وَحَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ»، که در جواب می‌گوید: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ». (البخاري ۱۵۲ و مسلم ۱/۲۸۸).

فضیلت آن: کسی که از ته قلب آنرا بگوید. بهشتی است.

بعد از پایان اذان: ۱- صلوات بر پیامبر ۲- گفتن این ذکر:

اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ، وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ، آتِ مُحَمَّداً الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ، وَابْعِثْهُ مَقَاماً مَحْمُوداً الَّذِي وَعَدْتُهُ، [إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ].

(البخاری ۱۵۶/۱ و آنچه در بین کروشه آمده از سنن بیهقی ۴۱۰/۱ روایت شده، و علامه عبدالعزیز بن باز در کتاب (تحفه الأخیار ص ۳۸) سندش را حسن دانسته است).

(بار الها! ای پروردگار این ندای کامل و نماز بر پا شونده، به محمد ﷺ وسیله «مقامی والا در بهشت» و فضیلت عنایت بفرما، و او را به «مقام شایسته‌ای» که وعده فرموده‌ای نایل بگردان، [همانا تو خُلف وعده نمی‌کنی]).

۳- نیز شخص گوید: «وَأَنَا أَشْهُدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبِّيَّاً، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا، وَبِالإِسْلَامِ دِينًا». (مسلم ۱/۲۹۰).

(و من گواهی می‌دهم که هیچ معبدی، بجز الله «بحق» وجود ندارد، یکتاست و شریکی ندارد، و محمد ﷺ بنده و فرستاده‌ی اوست، من از اینکه الله، پروردگار و محمد، پیامبر و اسلام، دین من است، راضی و خشنودم).

(پس از اینکه مؤذن شهادتین را گفت، این ذکر، خوانده شود).

(ابن خزیمه ۱/۲۲۰).

ذکرهای گوناگون

ذکر هنگام غذا خوردن و نوشیدن: در ابتدا بسم الله و در پایان الحمد لله بگویید.

دعا مهمان: «اللَّهُمَّ بَارِكْ لَهُمْ فِيمَا رَزَقْتَهُمْ، وَاغْفِرْ لَهُمْ وَارْحَمْهُمْ».

(مسلم / ۳۶۱۵).

(الله! آنچه را که به ایشان ارزانی داشته‌ای، برکت ده و آنها را ببخش، و بر آنها رحم کن).

* دعا به هنگام رسیدن به کسی که تازه ازدواج نموده: «بَارَكَ اللُّهُ لَكَ، وَبَارَكَ عَلَيْكَ، وَجَعَ بَيْنَكُمَا فِي خَيْرٍ». (أصحاب السنن بجز النسائي، ونگا: صحيح الترمذی / ۳۱۶).

(خداؤند به شما برکت عنایت فرماید، و کار شما را با برکت کند، و پیوندتان را مبارک و باعث خیر گرداند).

* دعایی که مقیم باید به مسافر بگوید: «أَسْتَوْدِعُكُمُ اللهَ الَّذِي لَا تَضِيقُ وَدَائِعُهُ». (أحمد / ۴۰۳ و ابن ماجه / ۹۴۳، ونگا: صحيح ابن ماجه / ۲). (۱۳۳).

(من شما را به خدایی می‌سپارم که امانتهایش ضایع نمی‌شود).

* دعای «برطرف شدن» اندوه و غصه: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيلُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمُ». (البخاری / ۷ و مسلم / ۱۵۴). (۲۰۹۲).

(هیچ معبدی بحق بجز خدای بزرگ و بربار وجود ندارد.
هیچ معبدی جز الله که پروردگار عرش بزرگ است وجود ندارد.
هیچ معبدی بحق به جز الله که پروردگار آسمانها و زمین و
عرش گرامی است وجود ندارد).

* دعا به هنگام زیارت قبور: «السلام عليکم دار قوم مؤمنین
وإِنَّا إِن شاء اللَّهُ بِكُمْ لَا حَقُون». سلام بر شما ای «ساکنین» خانه
مؤمنان و هر وقت خدا اراده کند ما هم به شما می‌پیوندم.

* سبحان الله گفتن «تسبیح» دو چندان: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ:
عَدَدَ خَلْقِهِ، وَرِضَا نَفْسِهِ، وَزِنَةَ عَرْشِهِ وَمِدَادَ كَلْمَاتِهِ». [هنگام صبح، سه بار
بخواند]. (مسلم / ۴۹۰).

(تسبیح و پاکی الله و ستایش او را به تعداد آفریدگانش خشنودی اش
و سنگنی عرشش و جوهر سخنانش، بیان می‌نمایم).

* به هنگام وارد شدن به مسجد: «اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ».
(مسلم / ۴۹۴).

(الله! درهای رحمت خود را برابر من بگشا).
و هنگام خارج شدن از مسجد: «بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى
رَسُولِ اللَّهِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ، اللَّهُمَّ اعْصِمْنِي مِنَ الشَّيْطَانِ
الرَّجِيمِ». (مسلم / ۴۹۴). (و. نگا: صحیح ابن ماجه / ۱۲۹).

(به نام خدا و درود و سلام بر رسول الله ﷺ! از تو فضل را
مسئلت می‌نمایم، الهی! مرا از شیطان مردود، حفاظت فرما).

* دعاء هنگام داخل شدن منزل: وقت دخول بگویند بسم الله و
به هنگام خارج شدن بگویید: «بِسْمِ اللَّهِ، تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ، وَلَا حَوْلَ
وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ». (أبوداود /٤٣٢٥ والترمذی /٥٤٩٠، ونگا: صحیح الترمذی /٣١٥١).
(به نام خدا، بر خدا توکل کردم، و هیچ قدرت و توانائی جز از
طرف خدا نیست).

* دعا هنگام وارد شدن به توالت: «[بِسْمِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ
بِكَ مِنَ الْجُبُثِ وَالْخَبَائِثِ】». (البخاری /٤٤، ومسلم /٢٨٣)، به اضافه (بس
الله) در اولش سعید بن منصور آنرا روایت کرده است، (نگا: فتح الباری
. ١/٢٤٤).

([به نام خدا] الهی! از جن‌های خبیث و پلید، اعم از زن و مرد،
به تو پناه می‌برم).

هنگام خارج شدن بگویید: «غُفرانَكَ». (أهل السنن بجز النسائي آنرا در
كتاب: (عمل اليوم والليلة) روایت کردند. نگا: تخريج زاد المعاد /٢٣٨٧). (الهی! از تو آمرزش
می‌طلبم).

ذکرهای صبح و شام «عصر یا غروب»

* ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ وَ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ وَ ﴿قُلْ أَعُوذُ

بِرَبِّ النَّاسِ ۝ ۳ بار.

فضیلت: از هر چیزی شما را کفایت می‌کند.

* آیت الکرسی «آیه ۲۵۵ سوره بقره» ۱ بار.

فضیلت: سبب محافظت و دفع شیاطین خواهد بود.

* «اللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ أَمْسَيْنَا» [وهنگام شب می‌فرمود]:
 «اللَّهُمَّ بِكَ أَمْسَيْنَا، وَبِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ وَإِلَيْكَ
 الْمُصِيرُ» [، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ وَإِلَيْكَ النُّشُورُ]. (ترمذی ۴۶۶ / ۵ ونگا:
 صحیح الترمذی ۱۴۲ / ۳). ۱ بار.

(بار الها! با لطف تو صبح کردیم، و با عنایت تو به شب رسیدیم، و به خواست تو زنده‌ایم، و به خواست تو می‌میریم، و رستاخیز ما بسوی تو است).

* «أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلَّهِ» [وهنگام شب بجای جمله فوق می‌فرمود]: «أَمْسَيْنَا
 وَأَمْسَى الْمُلْكُ لِلَّهِ». وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ
 الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، رَبُّ أَسْأَلَكَ خَيْرَ مَا فِي هَذَا
 الْيَوْمِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهُ» [وهنگام شب بجای جمله فوق می‌فرمود]: «رَبُّ أَسْأَلَكَ خَيْرَ مَا
 فِي هَذِهِ الْلَّيْلَةِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرٍّ مَا فِي هَذِهِ الْلَّيْلَةِ وَشَرٍّ
 مَا بَعْدَهَا» [، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرٍّ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ وَشَرٍّ مَا بَعْدَهُ، رَبُّ أَعُوذُ

**بِكَ مِنَ الْكَسَلِ، وَسُوءِ الْكِبَرِ، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ النَّارِ وَعَذَابِ
فِي الْقَبْرِ.** (مسلم ٤/٢٠٨٨).

(ما و تمام جهانیان، شب را برای خدا به صبح رسانیدیم، و حمد از آن خداست، هیچ معبدی، بجز الله که یکتاست و شریکی ندارد وجود ندارد. پادشاهی و حمد فقط از آن اوست و او بر هر چیز قادر است. الهی! من خیر آنچه در این روز است و خیر آنچه بعد از آن است را از تو می‌طلبم، و از شر آنچه که در این روز و ما بعد آن، وجود دارد، به تو پناه می‌برم. الهی! من از تبلی و بدی‌های پیری به تو پناه می‌برم، بار الها! من از عذاب آتش و قبر به تو پناه می‌برم).

* «اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى
عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ لَكَ
بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَأَبُوءُ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِيْ فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ».

هر کس هنگام شب آنرا با یقین بگوید و در آن شب بمیرد، و یا صبح

بگوید و در همان روز بمیرد به بهشت وارد می‌شود. (البخاری ٧/١٥٠).

«الهی! تو پروردگار من هستی، بجز تو معبد دیگری نیست، تو مرا آفریدی، و من بندهی تو هستم، و بر پیمان و عدهام با تو بر حسب استطاعت خود، پاییند هستم، و از شر آنچه که انجام داده‌ام به

تو پناه می‌برم، به نعمتی که به من عطا فرموده‌ای، اعتراف می‌کنم، و به گناهم اقرار می‌نمایم، پس مرا ببخشای، چرا که بجز تو کسی گناهان را نمی‌بخشاید».

فضیلت: کسیکه با ایقان و ایمان این دعا را بخواند و بعد از آن فوت کند وارد بهشت می‌شود.

* «بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يُضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ». هر کس سه بار در وقت صبح و سه بار در وقت شب این دعا را بخواند هیچ چیزی به او ضرر نمی‌رساند. (ابوداود ۴/۳۲۳ و الترمذی ۵/۴۶۵ و ابن ماجه ۳۳۲ و علامه عبدالعزیز بن باز در کتاب (تحفة الأخيار ص ۳۹) و أَحْمَد. نگا: صحیح ابن ماجه ۲/۳۳۲ و علامه عبدالعزیز بن باز در کتاب (تحفة الأخيار ص ۳۹) سندش را حسن دانسته است).

(به نام خدایی که با نام وی هیچ چیز در زمین و آسمان، گزندی نمی‌رساند، و او شینوا و دانا است).

* «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ». [هنگام شب، سه بار خوانده شود]. هر کس شامگاه سه مرتبه آنرا بخواند سختی‌های آن شب به او ضرر نمی‌رساند. (أَحْمَد ۲/۲۹۰ و النسائي در کتاب: عمل اليوم والليلة شماره‌ی ۵۹۰ و ابن السنی شماره‌ی ۶۸، و نگا: صحیح الترمذی ۳/۱۸۷، و صحیح ابن ماجه ۲/۲۶۶ و تحفة الأخيار ص ۴۵).

* «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ، وَأَهْلِي، وَمَالِي، اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَورَاتِي، وَامْنُ رَوْعَاتِي، اللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ، وَمِنْ خَلْفِي،

وَعَنْ يَمِينِي، وَعَنْ شَمَائِلِي، وَمِنْ فَوْقِي، وَأَعُوذُ بِعِظَمَتِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي»). (أبوداود وابن ماجه ونگا: صحيح ابن ماجه ٢/٣٣٢).

(الهی! عفو و عافیت دنیا و آخرت را از تو می خواهم. بار الها! عفو و عافیت دین، دنیا، خانواده و مالم را از تو مسالت می نمایم. بار الها! عیوب مرا بپوشان و ترس مرا به ایمنی مبدل ساز. الهی! مرا از جلو، پشت سر، سمت راست و چپ و بالای سرم، محافظت بفرما، و به بزرگی و عظمت تو پناه می برم از اینکه بطور ناگهانی از طرف پایین کشته شوم).

فضیلت: کسی که این دعا را بخواند خداوند وی را از هر جهت محفوظ می نماید.

* «اللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ [هَنْكَام] شَبَّ گَفْتَهُ شَوْدَ: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَمْسَيْتُ»]. أَشْهِدُكَ وَأَشْهِدُ حَمَّةَ عَرْشِكَ، وَمَلَائِكَتَكَ وَجَمِيعَ خَلْقِكَ، أَنْكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ لَآأَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ». (این دعا(٤) بار خوانده شود). هر کس صبح یا شب این دعا را چهار بار بخواند،

خداوند او را از آتش نجات می دهد. (أبوداود ٤/٣١٧، والبخاري در کتاب: الأدب المفرد شماره ١٢٠، والنمسائي در کتاب: عمل اليوم والليلة شماره ٩، وابن السنی با شماره ٧٠، وشیخ ابن باز در کتاب: تحفة الأخیار ص ٢٣) سند النمسائي وأبی داود را حسن دانسته است).

(الهی! من در این صبح گاه، تو را و حاملان عرش و تمام

فرشتگانت و کلیه مخلوقات تو را گواه می‌گیرم بر این که تو الله هستی، بجز تو معبد دیگری «حق» وجود ندارد، تو یگانه‌ای و شریکی نداری، و محمد ﷺ بنده و فرستاده‌ی تو است).

ذکرهای بعد از سلام دادن «پایان» نمازهای واجب

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ (ثَلَاثَةِ) اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ». (مسلم / ۴۱۴)

(از الله طلب آمرزش می‌کنم [سه مرتبه] الهی تو سلامی، و سلامتی از جانب تو است، تو بسیار با برکتی، ای صاحب عظمت و بزرگی).

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدْ مِنْكَ الْجَدُّ». (البخاری / ۲۰۵ و مسلم / ۴۱۴)

(معبدی «حق» بجز الله، وجود ندارد. شریکی ندارد، پادشاهی از آن اوست، ستایش شایسته‌ی اوست، و او بر هر چیزی توانا است، الهی! آنچه تو بدھی، هیچ کس مانع آن نمی‌گردد، و آنچه تو منع کنی، هیچ کس نمی‌تواند آنرا بدھد. توانگر، او را ثروتش از عذاب تو نجات نمی‌دهد، و «تمامی شکوه و» ثروت از آن تو است).

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ، لَهُ النِّعْمَةُ وَلَهُ الْفَضْلُ وَلَهُ الشَّنَاءُ الْحَسَنُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ». (مسلم / ٤١٥).

(معبودی بجز الله «بحق» وجود ندارد، یگانه اوست و شریکی ندارد، پادشاهی از آن اوست، و ستایش مخصوص اوست، و او بر هر چیز توانا است. هیچ نیروی بازدارنده از گناهان و توفیق دهنده به نیکی، به جز الله وجود ندارد. هیچ معبدی جز او «بحق» نیست. جز او کسی دیگر را عبادت نمی‌کنیم، نعمت و فضل از آن اوست، ستایش نیکو مخصوص اوست، معبدی بجز او وجود ندارد، همه‌ی ما با اخلاص او را بندگی می‌کنیم هر چند کافران دوست نداشته باشند).

«سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ» [٣٣ سپس] لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ». (مسلم / ٤١٨١).
 «کسی که آنرا بعد از هر نماز بگوید گناهش بخشووده می‌شود! هر چند به اندازه‌ی کف دریا باشد».

(جز الله یگانه، دیگر معبدی بحق نیست، شریکی ندارد، پادشاهی از آن اوست، ستایش شایسته اوست، و او بر هر چیز تواناست).

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿فَلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ ١. **اللهُ الصَّمَدُ** ﴿لَمْ يَكُلْدُ
وَلَمْ يُوْلَدْ﴾ ٢. **وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً أَحَدٌ** ٤. (الإخلاص: ١ - ٤).

«به نام خداوند بخشندۀ مهریان. بگو خدا یکتا و یگانه است. خداوندی است که همهٔ نیازمندان قصد او می‌کنند. (هرگز) نزاد و زاده نشد. و پرای او هیچگاه شسیه و مانندی نبوده است».

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿٢﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ وَمِنْ
شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴿٣﴾ وَمِنْ شَرِّ الْفَتَّحَتِ فِي الْعُقَدِ ﴿٤﴾ وَمِنْ شَرِّ
حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾ (الفلق: ١ - ٥).

«به نام خداوند بخشندۀ مهربان. بگو: پناه می‌برم به پروردگار سپیدهٔ صبح. از شر تمام آنچه آفریده است. و از شر هر موجود شرور هنگامی که شبانه وارد می‌شود. و از شر آنها که در گره‌ها می‌دمند. و از شر هر حسودی هنگامی که حسد می‌ورزد».

٦٣ ونگا: صحيح الترمذی ۸/۲ سوره‌های سه‌گانه را معوذات می‌گویند. نگا: فتح الباری ۶۲/۹.

«به نام خداوند بخشندهٔ مهربان، بگو: پناه می‌برم به پروردگار مردم. به مالک و حاکم مردم. به (خدا و) معبد مردم. از شرّ

وسوسه‌گر پنهان کار. که درون سینه^۰ انسانها وسوسه می‌کند. خواه از جن باشد یا از انسان». [بعد از هر نماز خوانده شوند].

﴿أَللّٰهُ لَا إِلٰهَ إِلٰهٌ هُوَ الْحَقُّ الْقَيُومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نُوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْهُهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَفَّهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسَعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حَفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْظَّاهِرُ﴾ ۵۰۰

بعد از هر نماز خوانده شود. هر کس پس از هر نماز آنرا بخواند مانعی از ورود بهشت او نمی‌شود مگر مردنش. (النسائی در کتاب: (عمل الیوم واللیلة) شماره‌ی ۱۰۰، وابن السنی شماره‌ی ۱۲۱ و آلبانی در صحیح الجامع ۳۳۹/۵ وسلسلة الأحادیث الصحيحة / ۶۹۷ شماره‌ی ۹۷۲).

(خداؤند هیچ معبدی «بحق» جز او نیست، خداوندی که زنده و قائم به ذات خویش است، هیچ گاه خواب سبک و سنگین او را فرا نمی‌گیرد، برای اوست آنچه در آسمان‌ها و زمین است، کیست که نزد او جز به فرمانش شفاعت کند، آنچه را پیش روی آنها «بندگان» و پشت سر آنهاست می‌داند، و از گذشته و آینده‌ی آنان آگاه است، آنها جز به مقداری که او بخواهد احاطه به علم او ندارند، کرسی او آسمان‌ها و زمین را دربرگرفته و حفظ و نگهداری آسمان و زمین برای او گران نیست، و او بلند مرتبه و باعظم است).

فضائل بعضی از سوره‌های و آیات قرآن

- * سوره فاتحه: عظیمترین سوره قرآن و شفاء هر دردی است.
- * سوره بقره و آل عمران: روز قیامت مانند دو ابر «ساییان» از صاحب خود حمایت می‌کنند.
- * آیت الکرسی: عظیمترین آیه قرآن است سبب حفظ بندگان است (بوسیله خدا).
- * دو آیه آخر سوره بقره: از هر بلائی آدمی را کفایت می‌کند.
- * ده آیه اول سوره کهف: از فتنه دجال در آمان خواهی ماند.
- * سوره اخلاص «قل هو الله احد»: معادل یک سوم قرآن است.
- * آنچه را بیمار در حال بیماری خود باید بگوید. ﴿رَبَّنَا إِنَّا
فِي الدُّنْيَا كَاحْسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَ قَنَا عَذَابَ النَّارِ﴾ (البقرة: ۲۰۱). «پروردگار! به ما در دنیا (نیکی) عطا کن! و در آخرت نیز (نیکی) مرحمت فرم! و ما را از عذاب آتش نگاه دار!».
- فضیلت: بیماری که این دعا را بخواند خداوند او را شفا می‌دهد.
- * دعا برای مریض: «أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يُشْفِيكَ». (هفت بار بخواند). مسلمانی که به عیادت مریضی برود که اجلس فرا نرسیده است، و این دعا را هفت بار بر او بخواند، مریضش شفا می‌یابد. (الترمذی وأبوداؤد، ونگا: صحیح الترمذی ۲/ ۲۱۰ و صحیح الجامع ۵/ ۱۸۰).

(از خداوند عظیم، پروردگار عرش بزرگ، می‌خواهم که تو را شفا دهد).

«لَاَبْأَسَ طَهُورٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ». (البخاري مع الفتح ۱۱۸/۱۰).

(هیچ باکی نیست، این بیماری به خواست خداوند، پاک کننده‌ی «گناهان» است).

افسون و دعاهاي شرعی برای بیماری و چشم بد و سحر

۱- «أَذْهِبِ الْبَأْسَ، رَبَّ النَّاسِ، وَاشْفِ أَنْتَ الشَّافِ لَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَاءُكَ شِفَاءً لَا يَغَدُرُ سَقَمًا».

«ای پروردگار انسانها! (هرگونه) زیان و ترس را زایل فرما و شفا(ای عاجل) عنایت کن که همانا تو (تنها) شفا دهنده هستی و جز شفای تو که تمامی بیماری‌ها را درمان می‌بخشد شفایی وجود ندارد».

۲- رسول الله ﷺ فرمود: دستت را بر جایی که درد احساس می‌شود بگذار، و سه بار «بِسْمِ اللَّهِ» بگو: سپس هفت بار بگو: «أَعُوذُ بِاللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ وَأَحَادِرُ». (مسلم ۴/۱۷۲۸).

(من به خدا و قدرتش پناه می‌برم از شر آنچه به آن دچار می‌شوم و از آن بیم دارم و می‌ترسم).

۳- «بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيَكَ، مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يُوذِيكَ، مِنْ شَرِّ كُلِّ نَفْسٍ أَوْ عَيْنٍ حَاسِدٍ، اللَّهُ يَشْفِيَكَ، بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيَكَ». «به نام خداوند آنچه (از ارواح پلید و غیره که) موجبات اذیت و آزار تو (بیمار) را فراهم می‌کنند از تو دور می‌سازم و از گزند هر نفس (سرکش) یا چشم زخم حسودی می‌رهانمت. (بی‌تردید) این خداست که تو را شفا می‌دهد و من (تنها) با نام و یاد او به مداوایت می‌پردازم».

اذکار «ذکرهای» متنوع و گوناگون

۱- هنگام وارد شدن به هر خانه‌ای: «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَاتِ مِنْ شَرِّ مَا حَلَقَ». [هنگام شب، سه بار خوانده شود]. هر کس شامگاه سه مرتبه آنرا بخواند سختی‌های آن شب به او ضرری نمی‌رساند. (أَحْمَد ۲۹۰ / ۲ والنسائی در کتاب: عمل الیوم والليلة شماره ۵۹۰ وابن السنی شماره ۶۸، ونگا: صحيح الترمذی ۱۸۷ / ۳، وصحیح ابن ماجه ۲۶۶ / ۲ وتحفة الأحیار ص ۴۵).

فضیلت: تا هنگامی که در آن منزل است ضرری به او نمی‌رسد.

۲- بعد از وضوء: «أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ...». (مسلم ۱ / ۲۰۹).

(شهادت می‌دهم که بجز الله، معبدی «بحق» وجود ندارد، یکتاست و شریکی برای او نیست، وشهادت می‌دهم که محمد، بنده و فرستاده‌ی اوست).

فضیلت: کسیکه این ذکر را بعد از وضوء بخواند درهای هشتگانه بهشت بر او باز می‌شود.

۳- هنگام دعا کردن: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنِّي أَشْهَدُ أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، الْأَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوْلَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً أَحَدٌ». (أبوداود/۶۲ وترمذی/۵ وابن ماجه/۲ واحمد/۳۶۰ ونگا: صحیح ابن ماجه ۳۲۹/۲ وصحیح الترمذی/۱۶۳/۳).

(پروردگارا! من تنها از تو «احتیاجاتم را» می‌خواهم، چرا که شهادت می‌دهم که تو الله هستی، و هیچ معبدی بجز تو «بحق» وجود ندارد، تو آن یکتا و بی‌نیازی هستی که نه زاده است، و نه زائیده شده است، و همتای ندارد).

فضیلت: این دعا نام خدادست اگر بوسیله آن چیزی طلب شود عطا می‌شود. و اگر دعائی شود قبول می‌شود.

۴- به هنگام مصیبت: «إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ، اللَّهُمَّ أَجُرْنِي فِي مُصِيبَتِي وَأَخْلِفْ لِي خَيْرًا مِنْهَا». (مسلم/۶۳۲/۲).

(بدون تردید ما از آن الله هستیم و بازگشت همهی ما بسوی اوست. الهی! مرا در مقابل مصیبت، پاداش ده، و در عوض آن چیز بهتری به من عنایت فرما).

فضیلت: در صورت خواندن این دعا در این مصیب اجر و

پاداش را می‌گیری و بهتر از آن را خداوند عطا می‌فرماید.

۵- برای محافظت اطفال: رسول الله ﷺ با خواندن این کلمات، حسن و حسین رض را به خدا می‌سپرد تا آنها را حفاظت کند: «أَعِيذُكُمَا بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ، وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامَّةٍ». (البخاری ۱۱۹/۴ از حدیث ابن عباس رض).

(من شما دو نفر «حسن و حسین رض» را به وسیله‌ی کلمات کامل الله از بدی هر شیطان و جانور زهردار و زخم چشم به حفظ خدا می‌سپارم).

فضیلت: این دعا چشم بدخواه را دفع می‌کند.

۶- هنگام خشمگین شدن: «أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ». (البخاری ۹۹/۷ و مسلم ۲۰۱۵/۴). (از شیطان رانده شده به الله پناه می‌برم).

فضیلت: خشم زائل می‌شود.

۷- برای راندن و دور کردن شیطان و وسوسه‌های او:

۱- ذکر الله ۲- پناه بردن به خدا «أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ». ۳- اذان ۴- اقامه.

۸- هنگام دیدن چیزی شگفتآور: «مَا شَاءَ لَاقْوَةً إِلَّا بِاللَّهِ».

هر چه خدا بخواهد، قوتی نیست مگر به خدا.

فضیلت: خداوند آنرا خجسته و با برکت می‌نماید.

۹- هرگاه از قومی ترسیدید بگویند: «اللَّهُمَّ اكْفِنِيهِمْ بِمَا شِئْتَ». (مسلم ۲۳۰۰/۴).

(ای الله! تو در برابر دشمنان به هر طریق که میخواهی، مرا کفایت فرما). فضیلت: خداوند آنها را دفع مینماید.

۱۰- هنگام تعزیه: «إِنَّ اللَّهَ مَا أَخَذَ، وَلَهُ مَا أَعْطَى وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِأَجَلٍ مُسَمَّى ... فَلِتَصْبِرْ وَلِتَحْسِبْ». (البخاری ۸۰/۲ و مسلم ۶۳۶/۲).

(همانا آنچه را که خداوند گرفت، از آن خودش بود، و آنچه را که داده است نیز مال خود او میباشد، مسلماً هر چیز، میعاد معینی دارد، لذا باید صبر کنی و امید ثواب داشته باشی).

فضیلت: موجب کاستن اندوه اهل میت است.

ذکرهای مهم «عظمیم»

۱- سبحان الله (۱۰۰) بار یک، هزار نیکی برایش نوشته میشود، یا یک هزار گناه او محظی گردد.

۲- سبحان الله وبحمده (۱۰۰) بار، بوسیله آن گناهان آمرزیده میشوند اگرچه مثل کف دریا باشد.

۳- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ». (البخاری ۷/۶۷ و مسلم با همین لفظ ۴/۲۰۷۱، ونگا: فضیلت کسی که در

هر روز صد بار آنرا میگوید، در همین کتاب).

(هیچ معبدی به جز الله «بحق» وجود ندارد، یکتاست و شریکی ندارد، پادشاهی و ستایش از آن او است، و او بر هر چیز تواناست). (۱۰۰) بار، این ذکر معادل آزاد کردن (۱۰) بنده ویدست آوردن (۱۰۰) حسن و آمرزیده شدن (۱۰۰) گناه و پناهگاهی امن از دست شیطان است.

۴- «سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ». (البخاری ۱۶۸ / ۷ و مسلم ۲۰۷۲ / ۴).

(الله پاک و منزه است، و او را ستایش می‌کنم، خداوند عظیم، پاک و منزه است).

۵- «وَلَاَحُولَ وَلَاَقُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ». (أبوداود ۴ / ۳۲۵ والترمذی ۵ / ۴۹۰، و نگا: صحیح الترمذی ۳ / ۱۵۱).

(و هیچ قدرت و توانائی جز از طرف خدا نیست).

به هر تعداد خوانده شود: گنجی از گنجهای خداست.

۶- «سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ» بگوییم، نزد من از آنچه که خورشید بر آن طلوع کرده است (یعنی همهی دنیا) دوست داشتنی تر است). (مسلم ۴ / ۲۰۷۲).

۷- «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ». به هر تعداد خوانده شود. خدایا بر محمد پیامبر ما درود و سلام بفرست. پیامبر فرموده هر

کس یک صلوات بر من فرستد خداوند ده صلوات بر او می‌فرستد.

-۸ - «أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ»: آمرزش می‌خواهم از خداوند و به او باز می‌گردم.

به هر تعداد موجب کفارت گناهان است.

-۹ - قبل از برخاستن از مجلس بگوید: «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَسَلَّمْتُ عَلَيْكَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ».

(خدایا! تو پاک و منزهی، تو را ستایش می‌کنم، و گواهی می‌دهم که بجز تو، معبد دیگری «بحق» وجود ندارد و از تو آمرزش می‌خواهم و بسوی تو توبه می‌کنم).

-۱۰ - «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهُمْ وَالْحُزْنِ، وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ، وَالْبُخْلِ وَالْجُنُونِ، وَضَلَّالِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ».

(بار الها! من از غم و اندوه، و ناتوانی و سستی، بخل و ترس، سنگینی وام، غلبهی مردان، به تو پناه می‌برم).

به هر تعداد خوانده شود: غم و اندوه را برطرف می‌نماید.

وصیت پیامبر ﷺ: «لَا يَزَالُ لِسَائِنَكَ رَطْبًا مِنْ ذِكْرِ اللهِ».

(الترمذی ۵/۴۵۸، وابن ماجه ۲/۱۲۴۶ ونگا: صحيح الترمذی ۳/۱۳۹، وصحیح ابن ماجه

. ۲/۳۱۷).

(پیوسته زبانت با یاد خدا تر باشد).

خانواده ناپاکیها

مسكرات و مخدرات «مواد مخدر» ره آورد استعمار

ترجمه : العائلة الخبيثة

تألیف :
صالح بن عبد الله الصباح

مسکرات و مخدرات «مواد مخدر» زندگی را بر باد می دهد

* جوانی است که پسر بچه سه ساله‌ای را ربوده و سپس به وی تجاوز نموده و به این هم اکتفا نکرده، آنرا خفه نموده و به قتل رسانیده است، بعداً که حقایق کشف گردیده معلوم شده که آن جوان اهل شرابخواری و مخدرات است.

* آن یکی، دختر بچه‌ایست که از خانه خود فرار و به خانه امام مسجد پناه آورده است، فرار از چه چیزی؟ از چه کسی؟ از پدری که شرابخوار است، و مدت بیست روز است که می خواهد با دخترش عمل فحشا انجام دهد.

* آن دیگری خانواده‌ایست که همیشه با رنج و مشکل زندگی می‌کنند. مادر و دخترانش هیچگاه از قتل و تجاوز خود در امان نیستند، شبها نمی‌توانند بخوابند مگر اینکه در اطاق را قفل و آنرا با وسایل سبک و سنگین محکم ببندند. ترس از چه؟ از چه کسی؟ از پسر مست و شرابخوار خانواده، که هر نصف شبی بسویشان می‌آید.

* دیگری خانواده‌ای که با ترس و وحشت و اضطراب از شهر خود به شهر دیگری فرار نموده‌اند. فرار از چه؟ از چه کسی؟ از دست پدر شرابخواری که همیشه مست است، و خانواده‌اش از

ترس او نه شب و نه روز از ناموس و خون خود در امان نیستند.
 * آن یکی شوهر مجرمی است که همسر و دختر هفت ساله و پسر پنج ساله‌اش را بقتل رسانده، و دست پسر سه ساله دیگرش را قطع نموده و به این جنایت هم اکتفا نکرده بلکه علاوه بر این تن آنها را نیز قطعه قطعه نموده است.

* حوادث، داستانهای دیگری که هر روز وقوع آنها را در کشورهای غربی و کفر می‌شنویم. اما در تأیید، تصدیق یا تکذیب آن مانده‌ایم. «نمی‌دانیم باور کنیم یا نه؟» تا اینکه ناگاه جریان مشابهی در میان خود ما «در جامعه ما» روی می‌دهد و اثرات و آلام آنرا خود احساس می‌کنیم !!

چه بسیارند خانواده‌هایی که از دست پدر یا پسر منحرف خود که به گرداب این پلیدیها افتاده، روزانه زندگی خفت‌باری را می‌گذرانند. پلیدیها و خبائی که انسان را به هیولاًی درنده و وحشی تبدیل می‌کند بطوریکه همه اطرافیان از او در هراسند. و برای همه غم و آشتفتگی و مصیبت و مشکل بیار می‌آورد. پس بباید همه با هم برای از بین بردن و قطع ریشه این پلیدیها و خبائی همکاری کنیم. «برای ریشه کنی آن دست بدست هم دهیم».

مسکرات «مست کننده‌ها» تو را بسوی هر جرم و جنایتی می‌کشانند

س ۱: آیا می‌خواهید در عرض چند روز زندگی خود و خانواده‌ات از دست برود؟

س ۲: آیا می‌خواهید که مورد نفرت خدا واقع، و یا چیزی مورد نفرت «ملعون» را وارد شکم خود نماید؟

س ۳: آیا می‌خواهید که هر چه بدی و رذائل و بلایا و فقر و بیماریست بسویت سرازیر شود؟

س ۴: آیا می‌خواهید دروازه پلیدیها، بدیها و رذالت باشید؟

س ۵: آیا می‌خواهید که به درنده‌ای وحشی و جنایتکاری قاتل که پدر و مادر و همسر و فرزندان و اطرافیان خود را نیز می‌گشند تبدیل شوید؟

جواب: اگر به مسکرات و مواد مخدر تن دهی و بسوی آنها قدم برداری، همانا قطعاً پاسخ شما آری است.

حق بدانید که همانا اسم خمر شامل همه انواع مسکرات «مست کننده‌ها» همه انواع مخدرات «مواد مخدر» تشفیط و همه انواع آن و تمامی آن چیزهایی است که به نحوی تعادل و توازن طبیعی عقل آدمی را بهم بزند و مختل نماید. حشیش، کوکائین،

هروئین، تریاک، مرفین، شمه، همه اینها نوعی از انواع مخدرات هستند.

پزشکان بیماریهای زیادی را که به علت نوشیدن مشروبات الکلی و استعمال مواد مخدر بوجود می‌آیند ذکر نموده‌اند. از جمله اتلاف کبد و کلیه، ضعیف نمودن عقل. و جسم و اعصاب، کاهش مقاومت بدن در برابر بیماریها و ابتلاء به بیماریهای مهلكی مانند سل و (سرطان)، و به نابودی کشاندن نسل بشر، ایجاد ضعف و ناتوانی عقلی و جسمی انسان و صدھا نوع گرفتاری و مشکلات و بیماریهای دیگر که در کتابهای پزشکی به تفصیل بیان شده است.

تشفیط راهی است بسوی دیوانگی

تشفیط نوع کثیفی از مسکرات است که با استنشاق و مکیدن مواد شیمیایی بوجود می‌آید. این مواد شیمیایی سلولهای مغز را یکی بعد از دیگری نابود، تا اینکه عقل مصرف کننده «مشفط» را زائل و او را به دیوانگی دائمی دچار می‌کند. سلولهای مرده مغز نیز به هیچ وجه زنده و یا سلول دیگری جایگزین آن نمی‌شود. بیماریها و گرفتاریهای زیادی در مصرف این نوع ماده مخدر وجود دارد. که در کتابهای پزشکی به تفصیل بحث شده است.

مطلوب زیر را بخوانید تا پلیدی و کیفر استعمال مسکرات و مخدرات را بهتر بشناسید.

۱- گناه کبیره است: خداوند می فرماید: ﴿يَسْعَوْنَكَ عَنِ الْحَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِنْ كَيْرٌ﴾، (البقرة: ۲۱۹).
 «در باره شراب و قمار از تو سؤال می کنند، بگو: «در آنها گناه و زیان بزرگی است».

۲- شراب پلید و از کارهای شیطان است: ﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ مَاءْمَنُوا إِنَّمَا
الْكُفُرُ وَالْمُبَشِّرُ وَالْأَنصَابُ وَالْأَذْلَمُ يَرْجِعُ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَنِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾
• (المائدہ: ۹۰).

(ای کسانی که ایمان آورده‌اید! شراب و قمار و بتها و ازلام (نوعی بخت‌آزمایی)، پلید و از عمل شیطان است، از آنها دوری کنید تا مستگان شو بد!».

۳- خمر ملعون و نفرت شده است: «إِنَّ اللَّهَ لَعْنُ الْخَمْرِ».
الحاکم. پیامبر ﷺ می فرماید: خداوند خمر را لعنت نموده.
پس چگونه آنرا تناول می نمایید؟

٤- هر کس به شراب علاقمند باشد ملعون است: «لعن صلی اللہ علیہ وسلم في
الخمر عشرة عاصرها ومعتصرها وشاربها وحامليها والمحمولة إلية

وساقیها و بائعها وأكل ثمنها والمشتري لها والمشتراه له». (الترمذی وابن ماجه).

رسول اکرم ﷺ ده صنف را که در کار مشروبات الکی دخالت دارند لعنت کرد.

- ۱- کسیکه انگور را جهت شراب بفسارد
- ۲- کسیکه برایش فشرده شود، و برایش ساخته شود
- ۳- کسیکه آنرا می‌نوشد
- ۴- کسیکه آنرا حمل می‌کند
- ۵- کسیکه برایش حمل می‌شود.
- ۶- کسیکه آنرا به دیگران تعارف می‌کند
- ۷- کسیکه آنرا می‌فروشد
- ۸- کسیکه پول آنرا دریافت دارد
- ۹- کسیکه آنرا خریداری شود.
- ۱۰- کسیکه برایش خریداری شود.

۵- هر مسکری «مست کننده‌ای» حرام است: «کل مسکر خمر وكل خمر حرام». (مسلم).

هر مست کننده‌ی شراب است، و هر شرابی حرام است.

۶- نوشیدن عصاره اهل جهنم: «إِنَّ عَلَى اللَّهِ عَزْ وَجْلَ عَهْدِهِ لَمْ يُشْرِبْ الْمَسْكَرَاتِ لِيَسْقِيَهُ مِنْ طِينَةِ الْخَبَالِ. فَقَالُوا وَمَا طِينَةُ الْخَبَالِ يَا رَسُولَ اللَّهِ، فَقَالَ: عَرَقُ أَهْلِ النَّارِ، أَوْ عَصَارَةُ أَهْلِ النَّارِ». (مسلم).

خداؤند عهد نموده که هر کس شراب مسکر بنوشد طینه الখبال را به وی بنوشاند. عرض کردند یا رسول الله طینه الখبال چیست؟ فرمود عَرَقْ جهنمیان است.

۷- نوشیدن آب جوش جهنم: «أَقْسَمَ رَبِّي عز وجل بعترته لا يشرب عبد من عبدي جرعة من خمر إلّا سقيته مكانها من حيم جهنم». (أحمد).

خداوند به عزت و جلال خود قسم خورده که هر کس از بندگانش جرعه‌ای خمر «شراب» بنوشد خداوند بجای آن از آب جوش عرق جهنمیان بوی می‌نوشاند.

۸- نوشیدن از رودی که از مجرای ادرار زنان فاحشه جاری می‌شود: «من مات مدمناً للخمر سقاہ اللہ جل وعلا من نهر الغوطة قيل وما نهر الغوطة، قال: نهر يجري من فروج المؤسسات يؤذى أهل النار ريح فروجهم». (أحمد، ابن حبان و أبويعلي والحاكم).

کسیکه بمیرد و دائم الخمر «شرابخوار دائمی» باشد خداوند وی را از رود غوطه می‌نوشاند. گفته شد که رود غوطه چیست؟ فرمود رودی است که از شرمگاه زنان فاحشه جاری و جهنمیان از بوی آن در عذابند.

۹- از دست دادن ایمان: «لا يشرب الخمر حين ليشربها وهو مؤمن، والتوبة معروضة بعد». (مسلم).
شرابخوار به هنگام نوشیدن شراب مؤمن نیست و توبه نیز از

وی رویگردن است. یعنی در آنوقت در توبه هم از او بسته شده است.

«من زنی او شرب الخمر نزع الله منه الإيمان». (الحاکم).

کسیکه مشروب می‌خورد یا زنا می‌کند خداوند در آن هنگام ایمان را از وی می‌گیرد.

۱۰- داخل بهشت نمی‌شود: «ثلاثة لا يدخلون الجنة: العاق لوالديه والمدمن على الخمر، والمنان». (النسائي والحاکم).

سه طایفه وارد بهشت نمی‌شوند: ۱- آزار دهنده پدر و مادر، ۲- مشروب خوار دائمی، ۳- منت گذار «کسیکه نیکی و خدمتی را که به دیگری کرده بر او منت می‌نهاد و به رُخ او می‌کشد».

۱۱- از شراب طهور نمی‌نوشد: «مَنْ شَرِبَ الْحُمْرَ فِي الدُّنْيَا، ثُمَّ لَمْ يَتُبْ مِنْهَا، حُرِمَهَا فِي الْآخِرَةِ». (بخاری: ۵۵۷۵).

عبدالله بن عمر رض می‌گوید: رسول الله ﷺ فرمود: «هرکس، در دنیا شراب بنوشد و از آن، توبه نکند، از شراب آخرت، محروم خواهد شد».

۱۲- شراب درد و بیماری است: «إِنَّهَا لَيْسَتْ بِدَوَاءٍ وَلَكِنَّهَا دَاءٌ». (مسلم)

براستی شراب درمان نیست، بلکه درد و مَرَض است.

١٣ - خرید و فروش آن حرام است: «إِنَّ الَّذِي حَرَمَ شَرْبَهَا، حَرَمَ بَيعَهَا». (مسلم).

براستی کسی که نوشیدن آن حرام کرده، داد و ستد آن نیز حرام کرده است.

٤ - نوشیدن آن از علائم آخرت است: «إِنَّ مِنْ أَشَرِّ أَطْعَامِ السَّاعَةِ: أَنْ يُرْفَعَ الْعِلْمُ وَيَبْتَأَ الْجَهْلُ وَيُشَرَّبَ الْحُمْرُ وَيَظْهَرَ الزُّنَّا». (بخاری: ٨٠).

رسول الله ﷺ فرمود: «از جمله نشانه‌های قیامت این است که جهل و نادانی فراگیر خواهد شد و علم و دانش از بین خواهد رفت. و زنا و شراب خواری آشکار و علنی انجام خواهد گرفت».

٥ - مسکرات «ام الخبائث» ریشه پلیدیهاست: «قَالَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَاجْتَنَبُوا الْحُمْرَ فَإِنَّهُ وَاللَّهِ لَا يَجْتَمِعُ وَالإِيمَانُ أَبْدًا إِلَّا يُوْشِكُ أَحَدُهُمَا أَنْ يُخْرِجَ صَاحِبَهُ». (النسائی).

از عثمان رضی الله عنہ نقل شده است که: از شرابخواری بپرهیزید. که شراب ریشه و مادر پلیدیهاست. قسم به خدا شرابخواری و ایمان با هم در یک فرد جمع نمی‌شوند مگر اینکه یکی از آنها دیگری را از جسم بیرون کند «یعنی یکی از این دو: یا ایمان یا شرابخواری».

٦ - حرام بودن نشستن در مجلس شراب و شرابخواران: «من

کان يؤمن بالله واليوم الآخر فلا يقعدنَّ على مائدة يدار عليها بالخمر». (الترمذی و الحاکم).

کسیکه به خدا و روز قیامت ایمان دارد باید بر سفره‌ای بنشیند که بر روی آن خمر گذاشته شده است.

۱۷- شراب کلید و دروازه هر بدی است: «لا تشرب الخمر فإنَّها مفتاح كلِّ شرٍ». (ابن ماجه).

شراب ننوشید که همانا دروازه و کلید هر بدی و فساد است.

۱۸- ریشه و مبنای هر خطأ و گناهی است: «لا تشربوا الخمر فإنَّها رأس الخطايا كلُّها». (الطبرانی).

شراب ننوشید که ابتدا و ریشه هر گناهی است.

۱۹- شروع سر هر کار زشتی است: «لا تشربنْ خمراً فإنَّها رأس كلِّ فاحشة». (الحاکم).

«شراب ننوشید که بحقیقت شروع کننده و ابتدای ورود به هر کار زشتی است».

۲۰- راه گمراهی و فریبکاری است: «أما أئنَّك لو أخذت الخمر غوت أمتک». (مسلم). (حدیث قدسی).

در شب اسراء خطاب به رسول الله ﷺ است که: همانا اگر شراب را انتخاب می‌کردی امت تو منحرف می‌شدند.

۲۱- شرابخوار تا چهل روز نمازش قبول نیست: «من شرب الخمر فسکر لم تقبل له صلاة أربعين صباحاً فإن مات دخل النار. فإن تاب تاب الله عليه». (الترمذی والحاکم وابن حبان).

کسیکه شراب بخورد و مست شود تا چهل روز نمازش قبول نیست. پس اگر بمیرد به دوزخ می‌رود، و اگر توبه کند توبه‌اش مورد قبول خداوند واقع می‌شود.

۲۲- شرابخوار اگر بمیرد مرگ او مرگ جاهلیت است: «قال عبد الله بن عمر ؓ إنَّ أَعْظَمَ الْكَبَائِرِ شُرْبُ الْخَمْرِ: إِنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: مَا مِنْ أَحَدٍ يَشْرَبُهَا فَتَقْبِلُ مِنْهُ صَلَاةُ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً وَلَا يَمُوتُ وَفِي مِثْانَتِهِ مِنْهُ شَيْءٌ إِلَّا حَرَّمَتِ بِهَا عَلَيْهِ الْجَنَّةُ إِنَّ مَاتَ فِي أَرْبَعِينَ لَيْلَةً مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً». (الطبرانی الحاکم).

عبدالله بن عمر ؓ می‌گوید: همانا نوشیدن شراب بزرگترین گناه است. رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: کسیکه شراب می‌نوشد تا چهل روز «اگر توبه نکن» نمازش قبول نیست، اگر بمیرد و در مثانه او چیزی از شراب وجود داشته باشد، بهشت بر وی حرام، و اگر در آن چهل روز فوت کند، بر دین جاهلیت مرده است.

۲۳- نوشنده شراب روز قیامت تشنه خواهد آمد: «من شرب

الخمر أتى عطشان يوم القيمة». (أحد وأبوعلى).

کسیکه شراب بنوشد، روز قیامت بسیار تشنه خواهد بود: (در حالی وارد قیامت می‌شود که بسیار تشنه است).

۲۴- برای امام مسلمانان جائز است شرابخوار را بقتل برساند: «من شرب الخمر فاجلدوه فإن عاد في الرابعة فاقتلوه». (الترمذی).

شرابخوار را تازیانه بزنید، اگر برای بار چهارم تکرار کرد آنرا بقتل برسانید.

۲۵- هر مسکری «مست کننده‌ای» با اینکه تغییر نام داده شده باشد شراب است:

«لَيَسْرِبَنَّ نَاسٌ مِنْ أُمَّتِي الْخَمْرَ وَيُسَمُّوْهَا بِغَيْرِ اسْمِهَا». (الترمذی).

گروهی از امت من شراب می‌نوشند و نام دیگری بر آن می‌نهند.

۲۶- اجرای حد و زدن تازیانه به نوشنده شراب لازم است: «قال علي بن أبي طالب جلد النبي ﷺ أربعين و جلد أبو بكر أربعين و عمر ثمانين وكل سنة». (مسلم).

علی بن ابی طالب می‌گوید: پیامبر ﷺ چهل تازیانه، و ابو بکر چهل تازیانه، و عمر ﷺ هشتاد تازیانه به شرابخوار می‌زدند. و همه آنها سنت هستند.

(دخانیات «سیگار» با ایجاد بیماریهای مهلك تو را بسوی مرگ می‌کشاند).

از سیگار، این ماده پلید، کثیف و کشنده پرهیز کنید.

این ماده سمی بعد از آنکه اثرات بسیار مخربی بر مصرف‌کننده می‌گذارد صاحب خود را «چون قادر به ترک آن نیست» خانه‌نشین و بدامن پدر و مادرش می‌اندازد. «محاج می‌گرداند» اعتیاد به سمهای این ماده کافی است تا فرد به بیماریهای مهلك و غیرقابل علاجی مبتلا شود، بوی بد آن همه جا را آلوده، جسم و قلب و ریه و صورت آدمی را سیاه می‌نماید. بنابراین از مصرف این ماده خطرناک قبل از نزول عذاب و فرا رسیدن مرگ توبه کنید و بطرف خدا بازگردید.

حقیقتاً سیگار علاوه بر اینکه هیچ نفع و فائده‌ای ندارد، پیامدهای شوم و زیانبار، بیماریهای فراوان و زیانهای بیشمار آن برای همه جهانیان ثابت و تمام مردم بر آن اتفاق نظر دارند، سالیانه بیش از (۲,۵۰۰,۰۰۰) نفر در جهان به علت بیماریهای ناشی از مصرف سیگار به بدترین شیوه جان خود را از دست می‌دهند.

وزارت بهداشت عربستان در سال ۱۴۰۲هـ جمله هشدار دهنده زیر را جهت نصب پر روی پاکتهای سیگار تصویب نمود.

(صرف دخانیات عامل اصلی سرطان و بیماریهای ریه و قلب و عروق است) صرف دخانیات علاوه بر اینکه موجب ابتلاء به انواع سرطانها مانند سرطان ریه، دهان و دهها نوع بیماری ریه و قلب و عروق، سل ریه‌ها، سکته قلبی می‌گردد، بلکه بیماریهای بیشمار دیگری مانند بیماریهای کبد، زخم معده و اختلال در دستگاههای تنفسی و عصبی و خونی و گوارش و غیر آن را نیز بهمراه دارد.

«ذکر این همه زیان برای سیگار» جای تعجب نیست چراکه اساس و ریشه اصلی دخانیات ماده تباکو است، و آن ماده‌ای مخدوش «بی‌حس کننده اعصاب»، سست کننده اعصاب و کشنده می‌باشد که شامل (۶,۸۰۰) ماده مضر است. از جمله ماده‌های سمی موجود در آن نیکوتین، اکسیدکربن، اکسید نیتروژن و قطران «ماده سمی سیاه رنگ» می‌باشد که قویترین آن نیکوتین است، که ماده‌ای سمی و دارای عناصر بی‌حس کننده و سست کننده اعصاب است که اگر یک میلی گرم آن از طریق رگ تزریق شود فوراً انسان را می‌کشد. همچنین ماده قطران سرطانزاست. بررسیهای بعمل آمده و حقایق کشف شده در مورد زیانهای سیگار ما را بر آن می‌دارد که قاطعانه اعلام کنیم استعمال دخانیات «تدخین» مخدوش حقیقی است، بلکه از مخدرات بسیار قوی برای

کشتن ناگهانی انسان می‌باشد.

کدام نوع بیماری را در فرد سیگاری سراغ دارید که سیگار در ابتلاء به آن بی‌تأثیر باشد؟

معسل و قلیان راه تو بسوی سرطان

بدانکه همانا یک سنگ «چند گرم معادل نیم جو» از آن، معادل کارکرد (۱۵) نخ سیگار است. تنها یک جراک «پیمانه» آن پانزده درصد ۱۵٪ تنبکوی خالص است. بلکه معسل تنبکوی خالص است که با مقدار زیادی از انواع مواد سرطان‌زا مانند رنگها و بوها و مواد شیمیایی پخته شده و تخمیر شده مخلوط می‌شود.

از موادی که با معسل مخلوط می‌شود مثلاً ماده گلیسیرین است که استعمال و بکار بردن آن موجب استنشاق ماده خطرناکی است که باعث ابتلاء به سرطان می‌شود، ماده دیگری که با معسل مخلوط می‌شود ماده اکریلین است که ماده‌ای سمی، زهرناک و کشنده است که حتی تماس و دست زدن به آن بسیار خطرناک است، چه رسد به استنشاق و استفاده از آن!!! تمام آنچه در مورد مضرات سیگار بیان شد شامل معسل نیز می‌باشد.

این خبائث و مواد ناپاک از کجا به میان ما آمده‌اند

این مواد ناپاک و خبیث از طریق سفرهای خارج، دوستان ناباب خائن، تساهل و سهل‌انگاری در ابتدای شروع «کشیدن پُک اول از سیگار یا سایر مواد» و سپس ادامه دادن و بعد حسرت و پشیمانی به میان ما آمده و ما را مبتلا نموده است.

[این بلای خانمانسوز ره‌آورده استعمارگران و دشمنان دین و بشریت است، قطعاً شیوع مواد مخدر و مشروبات الکلی یکی از دسیسه‌های مهم استعمار غرب است] این دشمنان، با اشاعه و انتشار این مواد ناپاک در میان ما قدرت این را پیدا خواهند نمود که دین و امنیت و اخلاق و خوشبختی ما را تاراج و ما را به جانوارانی وحشی «که فقط بفکر لذات زودگذر باشیم» تبدیل نمایند. پس برای مقابله با دشمنان و حفظ عظمت و توان و دین و حیثیت خود باید از نزدیکی به این خانواده خبیث و پلید که بجز بدی و شرّ و بدبختی چیزی را به ارمغان نمی‌آورد دروی جسته و بشدت پرهیز نماییم. مخدرات پدر پلیدیها، مشروبات مادر پلیدیها و سیگار نیز فرزند پلید آنهاست.

بیانید به مقابله با این خبائث برخیزیم و به کمک از بین برنده‌گان و مشاورین ترک اعتیاد بستابیم. به امید خدا.

خانواده خبیثه‌ای که جامعه ما را به نابودی می‌کشاند

پنج نوع ناپاکی «مواد ناپاک» وجود دارند که استعمال آن‌ها، خرید و فروش آن‌ها، توزیع و تجارت‌ها آن‌ها حرام است، حرام است، حرام است: ۱- مخدرات «مواد مخدر» ۲- مسکرات «مست کننده‌ها» ۳- تشفیط: «نوعی مسکر که با استشمام بوجود می‌آید» ۴- دخان «سیگار» ۵- شیشه «قلیان» این پنج ماده ناپاک که در جامعه ما نفوذ کرده قطعاً اشاعه آنها زندگی ما را تباہ و خوشبختی و سعادت ما را از بین می‌برد. این مواد خطرناک: چه بسیار خانواده‌ها که متلاشی نمود؟ چه جوانها که به نابودی کشانید. چه جرم و جنایاتی که سبب آن گردید.

چه بسیار جوانها، پدران، پسران و دخترها را به زندانها و بیمارستانها و قبرستانها افکنده، چه ... چه .... و چه ...، آری ریشه و اساس همه گرفتاریها، و منشأ رنج و بدبختی و بیکاری و فقر در جامعه می‌باشند.

راهی است بسوی تباہی و هلاک، و فروریختن همه جوانب زندگی انسان.

جنبه خانوادگی، سلامت بدنی، عقلی، جسمی و روحی، مالی، کاری وطن دوستی و غیره. و این هم تکرار داستانی دیگر برای سیگاریها.

دانستا ن مرگ آن جوان چیست؟ چگونه است؟

سن او چهل سال و دارای شش فرزند بود. به سیاه سرفه مبتلا شد و هر روز سرفه‌اش شدیدتر می‌شد. ابتدا فکر کرد سرفه معمولی است، بعد از مدتی شروع کرد به استفراغ خون. بلا فاصله شتابان بسوی بیمارستان رفت آشکارا و بی‌پرده به وی گفتند مبتلا به سرطان ریه است. عاجزانه دست بدامن آنها شد تا تمام تلاش خود را برای معالجه‌ی وی بکار گیرند. به آنان وعده داد که دیگر به سیگار برنگردد. اما چه فایده بعد از چهار ماه فوت نمود و فرزندانش را یتیم گذاشت.

صرف سیگار بزرگترین قاتل ماست.

نشریه ریاض شماره (۱۲۷۵) مورخ ۱۴۲۴/۳/۲۲ ه بیان نمود که مرگ و میر ناشی از مصرف سیگار در عربستان سالیانه بیست و سه هزار «۲۳,۰۰۰» نفر است و این دولت با وارد نمودن (۱۵) میلیارد نخ سیگار در سال به ارزش (۶۳۶) میلیون ریال چهارمین وارد کننده سیگار در جهان است.

نزيكترین راه بسوی بهشت

ترجمه: أقرب الطرق إلى الجنة

تهییه: قسم علمی دارالوطن

از شما برادر عزیز سؤال می‌کنم: که آیا بهشت را می‌خواهی؟ پاسخ داد: چه کسی است که خواهان بهشت نباشد؟ کیست که خوشی و نعمت پایدار را نخواهد؟ چه کسی است لذات دائمی، پیاپی و پایان‌ناپذیر را طالب نباشد. گفتم پس چرا کارهای نیک انجام نمی‌دهید تا وارد بهشت شوید و از لذت‌های آن بهره‌مند شوید؟ گفت همانا راه بهشت دشوار، طولانی، پر از گردنی و خار و صعب‌العبور است و برای فردی مانند من ضعیف مشکلات و سختیهای این راه تحمل ناپذیر است. گفتم برادرم تو که نمی‌توانی بر طاعت خدا دوام آورده و صبر نمایی و قادر برخورداری و صبر از انجام گناه و نافرمانی خدا نیستی؟ پس اگر خدای ناکرده اهل آتش گردی در آنجا چگونه تاب تحمل آتش دوزخ را خواهید داشت؟

گفت: این امر «سؤال و جواب» مرا از جا برکنده تکان داد و در حیرت و سرگردانی فرو برد اما نمی‌دانستم چکار کنم و از کجا شروع نمایم در حالیکه مسیر طولانی را در راه انجام گناه و معصیت و محرمات طی نموده بودم «گناهان زیادی انجام داده بودم» گفتم برای رسیدن به بهشت شما را به راه بسیار کوتاهی راهنمایی می‌کنم.

راهی ساده و آسان، بدون رنج و خستگی که در آن هیچ فشار و مشکلی نیست.

گفت: مرا راهنمایی کن که خدا خیرت دهد، من همواره بدنیال چنین راه ساده آسانی «برای بهشت» هستم.

گفتم این راه هموار و آماده را امام ابن القیم رحمۃ اللہ علیہ در کتاب خود بنام «الفوائد» بیان نموده است. در آن کتاب می‌گوید:

از نزدیکترین و آسانترین راه، بدون رنج، خستگی و سختی برای همسایگی با خدا در بهشت بطرف او بیایید. بستایید. «راه این است دقت کنید» تو در زمانی واقع شده‌ای که در بین دو زمان گذشته و آینده قرار گرفته، و آن در واقع عمر کنونی شماست، یعنی زمان فعلی و حاضر، تو می‌توانی گذشته خود را بوسیله توبه و پشیمانی و استغفار و طلب بخشش از خداوند اصلاح نمایی که این کار هیچگونه سختی و مشقتی ندارد، و کارکرد مشکلی نمی‌خواهد، بلکه عملی قلبی است.

«برای آینده» از این به بعد یعنی در آینده از انجام گناه و نافرمانی خدا امتناع، خودداری و پرهیز نمایید. خودداری تو از معصیت نیز آسایش و آسودگی است.

کار با اندامها و اعضاء بدن نیست که انجام آن برایتان مشکل باشد.

بلکه عزم و اراده و تصمیم قاطعی را می‌خواهد. که این تصمیم جسم و جان و درون و وجودان شما را آسوده و راحت می‌نماید. پس گذشته را با بازگشت و پیشمانی از گناه و آینده را «آنچه در پیش است» با عزم و اراده و پرهیز از معصیت و «عمل صالح» اصلاح نمائید.

که در انجام هیچیک از این دو «اصلاح گذشته و پرهیز در آینده» برای اندامها و اعضای جسم خستگی و سختی و مشکلی وجود ندارد.

اما حال و وضعیت تو در دوران حیات: زمانی است بین گذشته و آینده که اگر این زمان را هدر دهی «و از این فرصت استفاده نکنی» رهایی، سعادت و خوشبختی خود را از دست داده‌ای «ضایع گردانیده‌ای» و اگر با اصلاح گذشته و آینده به روش مذکور از آن استفاده نمایی راه نجات و رهایی را یافته و آسایش و لذت و نعمت را بدست آورده‌اید.

خاتمه

این همان راه ساده بهشت است. توبه از گذشته، عمل صالح و ترک گناه در آینده. فرمایشی از رسول اکرم ﷺ را در این رابطه بتو یادآور می‌شوم. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ : أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ : «كُلُّ أُمَّتِي يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ أَبَى». قَالُوا : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، وَمَنْ يَأْبَى ؟ قَالَ : «مَنْ أَطَاعَنِي دَخَلَ الْجَنَّةَ ، وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ أَبَى». (بخاری: ۷۲۸۰).

از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله ﷺ فرمود: «همه امتیان من وارد بهشت خواهند شد مگر کسی که امتناع ورزد». صحابه عرض کردند: ای رسول خدا! چه کسی امتناع می ورزد؟ فرمود: «هرکس که از من اطاعت کند، وارد بهشت می شود و هر کس، از من نافرمانی کند، در حقیقت، امتناع ورزیده است».

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ رضي الله عنه قال: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «الْجَنَّةُ أَقْرَبُ إِلَى أَحَدِكُمْ مِنْ شِرَائِكَ تَعْلِيهِ ، وَالنَّارُ مِثْلُ ذَلِكَ ». (بخاری: ۶۴۸۸).

عبدالله بن مسعود رضی الله عنه می گوید: نبی اکرم ﷺ فرمود: «بهشت و دوزخ از بند کفشهایتان به شما نزدیکتراند».

«یعنی هر لحظه احتمال رسیدن مرگ وجود دارد که در اثر آن یا بهشت و یا دوزخ نصيب آدمی شود».

غمگین مباش

دعاهایی که غم و غصه و اندوه را برطرف می‌کند.

ترجمه: لا تحزن

أدعية الكرب والهم والحزن

إعداد القسم العلمي بدار الوطن

آماده نمودن گروه علمی دارالوطن

دعاهایی که غم و غصه و اندوه را از بین می‌برد

برادر و خواهر مسلمان ادعیه و اذکاری از پیامبر ﷺ بما رسیده که اگر به هنگام بروز مشکلات، غم و غصه و اندوه خوانده شود تمام غصه‌ها را برطرف، و دل را شادمان، و به نور ایمان آنرا روشن می‌نماید.

برادر و خواهر مسلمانم بر یادگیری این دعاها بخصوص هنگام غمگین شدن و بروز اندوه و مشکلات حرجیص باش.
بعضی از دعاها بدین شرح است.

۱- ابن عباس ؓ می‌گوید: رسول الله ﷺ هنگام اندوه و پریشانی می‌فرمود: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ». (بخاری: ۶۳۴۶).

يعنى هیچ معبدی بحق جز خدای بزرگ و بربار، وجود ندارد. هیچ معبدی بحق جز الله که پروردگار عرش بزرگ است، وجود ندارد. هیچ معبدی بحق جر الله که پروردگار آسمانها و زمین و عرش گرانبها است، وجود ندارد».

۲- «اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ ابْنُ أَمْتَكَ، نَاصِيَتِي بِيَدِكَ، مَاضٍ

فِي حُكْمِكَ، عَدْلٌ فِي قَضَاوِكَ، أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ، سَمَيْتَ بِهِ نَفْسَكَ، أَوْ أَنْزَلْتُهُ فِي كِتَابِكَ، أَوْ عَلَمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ، أَوْ اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ: أَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رَبِيعَ قَلْبِي، وَنُورَ صَدِّري، وَجَلَاءَ حَزْنِي، وَذَهَابَ هَمَّيِّ». (آخرجه أحد وصححة ابن القيم وابن حجر).

«خداوند! همانا من بنده تو و فرزنده بنده و کنیز توام، زمام امورم در دست تو و وجودم در کانال تقدير تو سیر می‌کند، تقدير تو در مورد من عین عدالت است. تو را به همه اسم‌هایی می‌خوانم که از آن توست و تو آنها را بر خود نهاده‌ای، یا آنها را در کتاب خودت [قرآن] نازل فرموده‌ای، یا آن را به یکی از بندگانت آموخته‌ای و یا علم به آن را مخصوص خود گردانیده‌ای، [از تو می‌خواهم] که قرآن را بهار قلب من، نور سینه‌ام، روزنه امید و روشنایی اندوهم و [وسیله] رفع ناراحتی ام قرار دهی».

3 - «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ: مِنَ الْهُمَّ وَالْحَرَنِ، وَأَعُوذُ بِكَ: مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ، وَمِنَ الْبُخْلِ وَالْجُبْنِ، وَأَعُوذُ بِكَ: مِنْ غَلْبَةِ الدَّيْنِ وَفَهْرِ الرِّجَالِ».

(متفق عليه).

«خداوند! از غم و اندوه، ناتوانی و سستی، بخیلی و ترسوی، ماندن به زیر قرض و تسلط مردان [ظالم] به تو پناه می‌آورم».

4 - «اللَّهُمَّ رَحْمَتَكَ أَرْجُو، فَلَا تَكْلِنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ، وَأَصْلِحْ

لِي شَأْنِي كُلَّهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ». (رواه أحمد وأبوداود وحسنه الألباني).

«خداوند! چشم به رحمت تو دارم، پس مرا یک چشم برهم زدن به حال خود رها مکن، و همه امورم را اصلاح نما، [که] هیچ معبدی بحق جز تو نیست».

5 - «الله الله ربّي لا أشّر كُّ بـه شيئاً». (أحمد وأبوداود وصححه الألباني).

الله پروردگار و خدای من است هیچ شریکی برای او قرار نمی‌دهم.

در روایتی دعا اینطور آمده اللهُ ربی لا شریک له. الله پروردگار منست و شریکی ندارد.

6 - «يَا حَيُّ يَا قَيُومُ بَرَحْمَتِكَ أَسْتَغْيِثُ». (رواه الطبراني وحسنه الألباني).

«ای زنده پا برجا! از رحمت تو درخواست یاری می‌کنم».

7 - «لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ». (رواه أحمد والترمذی وصححه الألباني).

«(خداوند!) هیچ معبدی به «بحق» جز تو وجود ندارد، پاک و منزه هستی و من از زمرهی ستمکاران بودم».

8 - «اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَنْتَ الْمَنَانُ بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا حَيُّ يَا قَيُومُ». (أبوداود وصححه الألباني).

«خداؤندا! ستایش شایسته توست [زیرا که] جز تو معبدی بحق نیست، ای آفریننده آسمانها و زمین! ای بزرگوار و ارجمند! ای زنده پا بر جا! تو نیکوکار [و بخشنده‌ای]».

۹- «اللَّهُمَّ أَنْتَ اللَّهُ الْأَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوْلَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً أَحَدٌ».

«خداؤندا! تو معبد یگانه و برطرف کننده نیازها هستی، نزاده و زاده نشده‌ای، و کسی همتای تو نیست».

پیامبر ﷺ فرموده کسیکه بوسیله این دعا و دعای قبل از آن «شماره ۸» چیزی را از خدا بخواهد مثل اینست که از خداوند بوسیله اسم اعظم چیزی خواسته باشد.

(اگر کسی بوسیله اسم اعظم چیزی را از خدا بخواهد و دعائی بکند دعایش قبول و حاجتش برآورده می‌شود).

۱۰- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ. سُبْحَانَهُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ». (أحمد و الحاكم و صححه و وافقه الذهبي).

هیچ خدایی بحق جز الله مهربان و با گذشت نیست. شکوه و عظمت و مبارک بودن از آن اوست. پروردگار عرش عظیم. سپاس و ستایش لایق پروردگار عالمیان است.

۱۱- ﴿ حَسَبْنَا اللَّهُ وَنَعَمْ أَلْوَكِيل﴾. (البخاري).

«خداوند برای ما کافی است و او بهترین، کارساز است». این ذکر در امور مهم خوانده می‌شود. «هنگام وقوع رویداد مهمی این ذکر را بخوانید».

12 - «اللَّهُمَّ إِنَّا نَدْرَأُ بَكَ فِي نُحُورِهِمْ وَنُعُوذُ بَكَ مِنْ شُرُورِهِمْ».
(رواه ابوداود).

«خداوند! به [کمک تو] بر آنها [دشمنان] می‌تازیم و از شرshan به تو پناه می‌آوریم».

**دروازه بدیها
یا کلید گناهان کبیره.**

حکم یاوه سرائی

ترجمة: مفتاح الفوائح

نشریه دار ابن الأثیر

با اضافات و تعلیقات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على نبينا الهاي
الأمين وعلى الله وصحبه المأمير وعلى جميع أمرته الصالحين.**

سپاس بيکران مخصوص خداوند جهان است، و درود و سلام
بر پیامبر ما محمد هادی امین، نشان دهنده راه حق و امینی در
تبليغ پیام قرآن مجید، و بر آل و یاران او باد.

سپس باید دقت کرد که بدون تردید بزرگترین بلائی که در
حال حاضر مسلمانان به آن مبتلا شده‌اند «غناء» (بکسر حرف اول:
ساز) و آوازی است که افسون زنا و کلید زشتیهای بی‌حد
«فواحش - کبائر» است، هرگاه در قلب جای‌گزین شد و آن را
تسخیر نمود آنگاه گناه = تمرد از امر حق تعالی سبک و اقدام به
آن آسان می‌گردد. ساز و آواز خلاف شرع اولین دروازه پستی و
فرومایگی می‌باشد. هرکس به آن وارد شد داخل شدن باب تمام
رذائل بر او سهل می‌گردد. غنا افسون همجنس بازی و زنا است.
وسیله آن افراد فاسق غایت کام خود را از معشوق فاسق خود
می‌گیرند. شیطان عناصر فاسد را به آن فریب دهد و با مکر و
حیله و نیرنگ آنرا تحسین، و شباهای بیهوده را بر زیبائی آن به

ایشان الهام می‌نماید. و این نفوس باطله بلاfacسله الهام شیطان را قبول می‌کنند. به همین سبب قرآن را مهجور قرار می‌دهند، و استماع و قرائت و تعلیم و تعلم آن را که موجب رضای خداوند متعال است ترک می‌نمایند. آری غنا یکی از اسباب بیماریهای روانی دل است. چون از عشق و عاشقی، و کلمات جنسی که بشدت شهوت جوانان را تحریک نموده و آنها را به رذیله گناه ترغیب، و به سوی آن سوق می‌دهد، سخن می‌گوید.

شنیدن سوت و دستک زدن و غنا به آلات «ابزار و دستگاههای موسیقی» حرام از نیرنگها و تور شکارگاههای دشمن خدا «شیطان» است که افراد کم بهره از علم و عقل و دین را به آنها فریب داده و دلهای نادانان و نادرستان را وسیله آنها شکار می‌کند، و بر فسوق و عصیان «خروج از فرمان خدا و نافرمانی» به صورت ماندگار قرار می‌دهد، تا از قرآن حکیم جلوگیری نماید. نگذارد مورد استفاده دین و دنیا بندگان خدای متعال قرار گیرد. غنا از لهو حدیث «گفته سرگرم کننده» است که از اسباب گمراهی و دوری متکبرانه از شنیدن آیات خدای تعالی «قرآن مجید» است.

حق تعالی فرموده است: ﴿ وَمَنْ أُلْتَمِسَ مَنْ يَشَرِّى لَهُوَ الْحَكِيمُ لِيُضْلَلَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُواً أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴾ ٦

عَلَيْهِءَايَتُنَا وَلَمْ يُسْتَكِنْ كَانَ لَمْ يَسْمَعَهَا كَانَ فِي أُدُنْيَهِ وَقَرَأَ فِي شَرِهِ بِعَذَابٍ
آلِيَّم ﴿٧﴾ (لقمان: ۶ - ۷).

«و بعضی از مردم سخنان بیهوده را می خرند تا مردم را از روی نادانی، از راه خدا گمراه سازند و آیات الهی را به استهزا گیرند؛ برای آنان عذابی خوارکننده است. و هنگامی که آیات ما بر او خوانده می شود، مستکبرانه روی برمی گرداند، گویی آن را نشنیده است؛ گویی اصلاً گوشهاش سنگین است! او را به عذابی دردناک بشارت ده!».

كلمه من يشتري در آيه شريفه شامل تمام مشتريان خريدار و رغبت‌کنندگان و علاقه‌مندان لهوالحديث می باشد. و لهو حدیث، به گفتارهای غافل کننده دل و مانع از بدست آوردن مطالب مهم و اهداف عالیه دین و دنیا تفسیر شده است. بنابراین چنانکه علامه شیخ عبدالرحمن بن ناصر السعدي رحمه الله در تفسیر همین آیه گفته است: ۱- گفتارهای حرام. ۲- هر چه لغو و باطل و هرزه باشد از اقوال ترغیب کننده بر کفر و فسوق و عصیان. ۳- اقوال کسانی که می خواهند حق را مردود نشان دهند و بیهوده جدال کنند تا به خیال باطل و زعم کاذب حق را باطل ارائه دهند. ۴- غیبت. ۵- نمیمت. ۶- دروغ. ۷- دشنام. ۸- غناء «مزامیر شیطانی» همان ساز

و آواز و ترانه‌های بیهوده. ۹- نقل یا ارائه ماجراهای بی فائد غفلت‌آور فاقد فوائد دنیا و آخرت عموماً داخل لهوالحدیث می‌باشد.

* آری این نوع مژده عذاب بشارت اهل شرّ است که مشتریان ساز و آواز و لهو حدیث از زمرة آنها هستند. اما مژده اهل خیر و پرهیزکنندگان نیکوکار مؤمنی در دو آیه هشتم و نهم همین سوره مبارکه نازل شده است. که می‌فرماید: ﴿إِنَّ الظَّالِمِينَ إِمَّاْنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ الْعِيْمٍ ۚ ۸﴾ خَلِيلِينَ فِيهَا وَعَدَ اللَّهُ حَقًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

﴿۹﴾ (لقمان: ۸ - ۹).

«(ولی) کسانی که ایمان آورده و اعمال صالح انجام داده‌اند، باعهای پرنعمت بهشت از آن آنهاست؛ جاودانه در آن خواهند ماند؛ این وعده حتمی الهی است؛ و اوست عزیز و حکیم».

تفسرین و مؤلفین اسباب النزول آیات فرموده‌اند: این دو آیه (۶-۷) سوره لقمان که مشتریان لهوالحدیث و تضليل و انحراف سپس مژده عذاب آنها در آن مذکور است، درباره نصر بن الحارث دشمن سرسخت رسول الله ﷺ نازل شده. این مرد کافر جهت تجارت مسافرت‌هایی به بلاد فارس و مستعمرات آن داشته است و کتابهای افسانه و حکایت پادشاهان عجم را می‌خرید و به مکه می‌آورد، و بر مشرکین عرب می‌خواند و می‌گفت: «نعود بالله»

آنچه محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) آورده است از این است. و افسانهای رستم و اسفندیار و فارسی و روم می‌خواند و عربها را اشغال می‌کرد و نمی‌گذاشت به قرآن و تبلیغ رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) گوش فرا دهند. و گفته‌اند: در شأن کسانی که کنیزان آوازخوان را می‌خریدند و مردم را به آواز و آلحان آنها از شنیدن و فهم کلام خدا باز می‌داشتند نازل شده. به روایت طبری همان نظر بن الحارث وسیله تشکیل مجالس میگساری و احضار نوازنده‌گان و کنیزان رامشگر، کسانی را که قصد ایمان آوردن داشتند پشیمان می‌کرد و به ساز و آواز معتاد می‌نمود. به هر صورت در این دو آیه کریمه سوره لقمان مانند بسیاری از سوره‌های دیگر قرآن هر چند سبب نزول خاص است، اما آیه عمومیت دارد و شامل هر کسی است که به وجهی از وجوده دارای شرائط مورد النزول باشد. علیهذا هر کس در هر کسوه و لباسی در هر عصر و زمانی و در هر موضع و مکانی مشتری و راغب و دوستدار و علاقه‌مند لهوالحدیث «بمعنى عام آن» باشد هر چند به ظاهر مؤمن و مؤمن‌زاده معروف گردد از این جهت «جهت خریداری» منحرف و منحرف‌کننده است، و این نعمت بزرگ وقت عزیر خود را به جهالت و آواز و رقص و پایکوبی که پیشة جاهلیّت است، صرف کرده است.

خداوند می‌فرماید: ﴿وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءِةٌ وَنَصْدِيَةٌ﴾. (الأنفال: ۳۵).

«آنها که مدعاً هستند ما هم نماز داریم،) نمازشان نزد خانه (خدا)، چیزی جز «سوت کشیدن «کف زدن» نبود؛ پس بچشید عذاب (الهی) را بخاطر کفرتان!».

و مانند کافران تلاوت آیات قرآن در آنان تأثیر ندارد. چون شیطان ملعون توسط مزامیر خود ایشان را دعوت می‌کند و از قرآن مجید دور نگهدارد. آری غنا از جمله یاوه و بیهوده و پوچی است که اعراض از آن و پرهیز جدی از آن برای هر مسلمانی ضروری است. ای برادر و خواهر مسلمان یکدم بخود آی و ببین به چه کسی؟ به چه دل بسته‌ای؟ با که همنفسی؟

حق تعالی در سوره قصص آیه در تعریف مؤمنین که به تلاوت کلام خدا گوش دل داده‌اند و ایمان آورده‌اند می‌فرماید: ﴿وَإِذَا سَمِعُوا لِلَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَلْنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا يَنْهَا الْجَاهِلِيَّةُ﴾. (القصص: ۵۵).

«و هرگاه سخن لغو و بیهوده بشنوند، از آن روی می‌گردانند و می‌گویند: «اعمال ما از آن ماست و اعمال شما از آن خودتان؛ سلام بر شما (سلام وداع)؛ ما خواهان جاهلان نیستیم!».

به هر کس مجازات عملش داده شود. آری مؤمنان از کردار و گفتار بی‌فائده نادانان دوری جویند، و گویند سلام علیکم بجز خیرخواهی و سلامتی از ما نخواهی دید، و به مقتضای جهل شما رفتار نخواهیم کرد، و گوش به باطل ندهیم و با سلام از یکدیگر جدا شویم، طالب مصاحبه نادانان و نادرستان نیستیم. و این سلام را سلام تودیع و متارکه گویند. نه سلام تحيّت و درود و دعاء.

یار بد زهری است بی انگیین	از بد بگریز و با نیکان نشین
ره نه بر نفس و هوا پوئیم ما	صحت جاهل نمی‌جوئیم ما

باز خداوند متعال در تعریف عباد الرحمن می‌فرماید: ﴿وَالَّذِينَ﴾

﴿لَا يَشَهُدُونَكَ الْرُّورَ وَإِذَا مَرُوا يَأْلَغُو مَرْوَةٍ كَرَامًا﴾. (الفرقان: ۷۲).

«و کسانی که شهادت به باطل نمی‌دهند (و در مجالس باطل شرکت نمی‌کنند)؛ و هنگامی که با لغو و بیهودگی برخورد کنند، بزرگوارانه از آن می‌گذرند».

و کلمهٔ زور به قول و فعل حرام تفسیر شده است. پس بندگان خداوند الرحمن در مجالس مشتمل بر اقوال یا افعال محرمه مانند بیهودگوئی در آیات خدا «تفسیر بدون علم» و مجادله بی‌فائده برای اثبات باطل، و غیبت و نمیمه و دشنام و قذف و استهzae و آوازخوانی منهی عنده، و میخواری و فرش حریر و صورتهای

حیوان و رقص و پایکوبی و کف زدن حاضر نشوند، و شهادت زور هم ندهند. و در کلمهٔ مرّوا اشاره است به اینکه این بندگان خدا اصلاً قصد حضور و سماع لغو ندارند و اگر اتفاقاً به آن عبور کردند خود را کریم و آبرومند نگهدارند، و کریمانه می‌گذرنند. مسلماً غنا صدای شیطان است. سوره الاسراء را بخوانید و صدای شیطان را در ساز و آواز و سائر صدای‌های ناحق مشاهده کنید و با استعاظه و ایمان خود را از شیطان نجات دهید.

﴿ وَأَسْتَفِرُّ مِنْ أَسْتَطَعَتْ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَأَجِلْبُ عَلَيْهِمْ بِخَلِكَ وَرَجِلِكَ
وَشَارِكُهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعَدْهُمْ وَمَا يَعْدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا عُرُورًا ﴾
(الاسراء: ۶۴).

«هر کدام از آنها را می‌توانی با صدایت تحریک کن! و لشکر سواره و پیادهات را بر آنها گسیل دار! و در ثروت و فرزندانشان شرکت جوی! و آنان را با وعده‌ها سرگرم کن! - ولی شیطان، جز فریب و دروغ، وعده‌ای به آنها نمی‌دهد-».

وعده شیطانی نبود جز کذب و فریب
کس نبرد از غیر خواری زان نصیب
صوت شیطان را به غنا، و مزامیر و سر و صدای خلاف شرع
تفسیر کرده‌اند.

امام عبدالعزیز بن باز رحمه اللہ علیہ گفته است: صوت و زور به غناء و آلات ملاھی «ابزارهای موسیقی و رامشگری و نوازنده‌گی» تفسیر شده باز صوت به هر صدائی که به باطل دعوت کند و زور به هر نوع منکری «که شرع اسلام آنرا انکار نماید» تفسیر شده است. و قطعاً بین این دو تفسیر خلاف وجود ندارد. پس مدلول هر دو آیه «آیه ۷۲ سوره الفرقان و آیه ۶۴ سوره الاسراء» شامل کل این مذکور است. بدون تردید اغانی و ملاھی از قبیح‌ترین زور و پلیدترین آوازهای شیطان رجیم است. چون قسوت «سنگدلی» و ممانعت از ذکر خدا و قرائت قرآن و پیشگیری از جمیع طاعات **إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ ازْ آنها مترتب می‌شوند، و بدون وقفه از آنها بوجود آیند.** به راستی رسول اکرم صلوات اللہ علیہ و آله و سلم خبر داده است به اینکه در آخر الزمان کسانی پیدا شوند که غنا و معاف «آلات طرب» و ارتکاب فواحش را حلال می‌پندارند. عن **أَبِي عَامِرِ الْأَشْعَرِيِّ**: **أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ:** «لَيَكُونَنَّ مِنْ أُمَّتِي أَقْوَامٌ يَسْتَحْلُونَ الْحِرَ، وَالْحَرِيرَ، وَالْخُمْرَ، وَالْمَعَازِفَ». (بخاری: ۵۵۹۰).

ابوعامر اشعری رحمه اللہ علیہ می‌گوید: شنیدم که نبی اکرم صلوات اللہ علیہ و آله و سلم فرمود: «در میان امت من افرادی پیدا خواهند شد که زنا، ابریشم، شراب و آلات موسیقی را حلال می‌دانند».

کلمه حر به کسر اول و تشدید و تخفیف راء مهمله بمعنی فرج و در اصل به زنا تفسیر شده است، و معازف جمع معزفه آلات طرب است. این حدیث صریح است در ذم حلال‌کنندگان آلت طرب مثل عود و کمانچه و تنبور و غیره، چون آنها را با حلال‌کنندگان زنا و شراب و ابریشم مقارن نموده است. بلکه این حدیث حجتی است ظاهر در تحریم استعمال معازف که آلات ملاهی است، مثل طبل و تنبور و کمانچه و غیره، و تحقیقاً به اجماع اهل لغه معازف به آلات ملاهی تفسیر می‌گردد. و این مقوله «تحریم ملاهی و آلات آن» فقط به خاطر ترتیب سنگدلی و مرض قلب و سرگرمی و غفلت از نماز و قرآن است، و هنگامی که غناء به آلات ملاهی ضمیمه شد گناه بزرگتر و فساد عظیم‌تر گردد. عبدالله بن مسعود رض گفته است: «الغناء ينبت النفاق في القلب كما ينبت الماء البقل». «غناء نفاق را در قلب می‌رویاند همچنانکه آب سبزی – یا دانه را می‌رویاند.

عبدالله بن عمر رض به محلی که دخترک کوچک آواز می‌خواند عبور کرد پس گفت: اگر شیطان احدي را ترک می‌کرد دست از این دختر صغیره برمی‌داشت «یعنی شیطان حتی این صغیره را وادار به آوازخوانی نموده است، این کودک غیرمکلف از دسیسه

شیطان نجات نیافته آواز می خواند».

مردی درباره غنا از قاسم بن محمد بن ابی بکر صدیق رض سؤوال کرد. قاسم بن محمد در جواب گفت: تو را از آن نهی می کنم و آنرا برای تو مکروه می دانم. دوست ندارم. سائل عرض کرد: آیا حرام است؟ قاسم گفت: برادر زاده ام. اگر خداوند بزرگ جل جلاله حق و باطل را از هم جدا کند غنا بر کدام بخش گذاشته می شود.

فضیل بن عیاض رض گفته است: غناء افسون زنا است «الغِنَاءُ رُوقِيَّةُ الِّزِّنَا». ابن الجوزی رحمه الله گفته است: بدان که شنیدن غناء دو چیز در بردارد. اوّل اینکه قلب از تفکر در عظمت خداوند سبحان و قیام به عبادت او تعالی باز می دارد و غافل می کند. دوم اینکه آنرا به لذت‌های زودگذر متمایل و علاقه‌مند می سازد. و این لذات شتابان زیان‌آور بی فائده خواهان آن است که به تمام معنی از کلیه شهوتهای حسی که معظم آنها نکاح «عمل جنسی» برگرفته شود و لذت کامل این عمل فقط در همبسترهاي جدید «از جنس لطیف» است و راهی برای همبستان جدید حلال به کثرت «بعد الأربع» وجود ندارد لذا او را به عمل زنا که حق تعالی از نزدیکی به آن، چه رسد به خود آن پلید، نهی بلیغ فرموده است.

﴿وَلَا تَقْرِبُوا الِّزِّنَةِ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَسَاءَةً سَيِّلًا﴾ (الإسراء: ٣٢).

«و نزدیک زنا نشوید، که کار بسیار رشت، و بد راهی است».

تشویق می‌کند.

پس میان غنا و زنا از جهت اینکه غنا لذت روح، و زنا بزرگترین لذت نفسی است تناسب وجود دارد. خدایا بندگان خود را از این دو بلا و سائر بلایای مهلک حرث و نسل به عنایت بیکران خود محفوظ بفرما. آمین یا ارحم الراحمین.

ابن القیم رحمۃ اللہ علیہ گفته است: بدانید بدون شک در غناء خواصی وجود دارد که در رنگ نمودن قلب به نفاق و روئیدنش در آن مانند روئیدن مزارع به وسیله آب تأثیر دارد. پس از خواص غنا است که: همانا قلب را غافل و سرگرم نموده و آنرا از فهم قرآن و تدبیر در آن و عمل به مضامین آن باز می‌دارد. و بی‌گمان قرآن و غنا «کلام حق تعالی و ساز و آواز» ابدًا با هم در قلب اجتماع نخواهند داشت. چون بین آن دو تضاد شدید وجود دارد. قرآن مجید اکیداً از اتباع هوا و هوس نهی می‌کند، و به عفت و پاکدامنی و دوری از شهوتهاي نفساني و اسباب گمراهی فرمان می‌دهد، و از پیروی گامهای شیطان ممانعت می‌کند.

ولی غنا درست بر ضد تمام اینها است. تبعیت از شیطان را زیبا جلوه می‌دهد، و نفس را به شهوتهاي گمراهی تحریک، و

خفته‌های آنرا بیدار، و ساکن آنرا به سوی هر نوع قبیحی بحرکت در می‌آورد، و نفس را به سوی منجلاب قصد فجور با هر، زیبا رخ مليح و مليحه سوق می‌دهد. پس غنا و خمر «ساز و آواز و شراب = می: دو هم‌شیر یک دایه هستند، و آن دو در هیجان تحرک در میدان قبایح دو اسب گرو بستن می‌باشند، «فرسا رهان» غنا همسایه و هم‌شیره و نائب و هم‌پیمان و عاشق و دوست صمیمی شراب است، که شیطان میان آن دو پیمان برادری غیر قابل فسخ و انحلال را بسته، و راه وفاداری را که هیچگاه منسوخ نگردد، بین آن دو محکم کرده است. آری غنا جاسوس قلب و دزد مرود و حشره مصر «سوس = موریانه» عقل است، که به سرعت در اعماق پناهگاههای پوشیده قلوب آشوب و غوغای بوجود آورده، و با سختی و فشار داخل مکامن آن می‌شود، و از اسرار دلها اطلاع می‌یابد، و به محمل تخیل می‌خزد، و هوا و شهوت و گستاخی و بی‌شرمی و سستی و حمامت را در آن تحریک می‌کند. لذا گاهی شخصی را می‌بینی که آثار وقار و بزرگی عقل و زیبائی ایمان و برداری اسلام و حلاوه قرآن بر جمال و شخصیت او نمایان است. همین شخص محترم بمحض اینکه به غنا گوش داد، و به آن توجه نمود و مائل شد، عقلش ناقص و شرم و حیاء و ادبش کم، و مرودت و بهاء و وقار و عظمتش از بین

می‌رود. و شیطان ملعون به او شاد می‌گردد و ایمان او بر ضد او بخداوند متعال شکایت می‌کند. و قرآن بر او گران می‌آید.
پس غنا قلب را فاسد می‌نماید و هرگاه قلب فاسد شد در نفاق هیجان می‌کند.

«اللَّهُمَّ احْفَظْنَا مِنْ شَرِّ الرَّجُلِينَ وَمِنْ كَوَافِرِهِ وَمِنْ شَرِّ
أَتْبَاعِهِ مِنَ الْجَنَّةِ وَالنَّاسِ».

برادران و خواهران مسلمان. بزرگترین آفات غنا این است که شنونده را به سوی رذیله زنا، همان فاحشة که حق تعالی آنرا با شرک و قتل نفس ردیف قرار داده است. و رسول اکرم ﷺ آنرا اعظم گناهان شمرده است می‌کشاند و دعوت می‌نماید. خداوند متعال می‌فرماید: ﴿وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ بِمَعَ اللَّهِ إِلَهًاٰءَ أَخْرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفَسَ
الَّتِي حَرَمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزِنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَاماً﴾ ۶۸
﴿إِلَّا مَنْ تَابَ وَأَمَرَ وَعَمِلَ
لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَيَخْلُدُ فِيهِ مُهْكَمًا﴾ ۶۹
﴿عَمَلًا صَدِيقًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّعَاتِهِمْ حَسَنَتِ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا رَّحِيمًا﴾ ۷۰
. (الفرقان: ۶۸-۷۰).

«وَكَسَانِي كَه معبود دیگری را با خداوند نمی‌خوانند؛ و انسانی را که خداوند خونش را حرام شمرده، جز بحق نمی‌کشنند؛ و زنا نمی‌کنند؛ و هر کس چنین کند، مجازات سختی خواهد دید!

عذاب او در قیامت مضاعف می‌گردد، و همیشه با خواری در آن خواهد ماند! مگر کسانی که توبه کنند و ایمان آورند و عمل صالح انجام دهن، که خداوند گناهان آنان را به حسنات مبدل می‌کند؛ و خداوند همواره آمرزنده و مهربان بوده است!».

حق تعالی در خلال بیان صفات ارزنده عبادالرحمن که هر مؤمنی که خود را بنده خدا می‌خواند باید قطعاً موصوف به جمیع آنها باشد می‌فرماید:

با خدای خود خدایان دگر	و آن کسانی که نخوانند از اثر
قتل او شد جز بحق در انتقام	نه کشند آن نفس را کز حق حرام
آنچه شد ذکر از جزا به وی رسد	نه کنند ایشان زنا ور کی کند
جاودان در خواری و رنج و عقاب	باشدش در حشر دو چندان عذاب
کارهای شایسته و نیکو کند	جز که آرد بازگشت و بگرود
مر بدیهاشان به نیکی در عمل	آنگرہ را پی خدا سازد بدل
بخشد از رحمت گناه بندگان	کاوست آمرزنده و بی‌مهربان

در تفسیر این آیات آمده است. که کفر بعد از ایمان و زنا بعد از احصان و قتل بناحق انسان، مزیل رحمت و عصمت نفس است، پس حاکم اسلامی می‌تواند کافر حربی و مرتد و زانی محسن و زانیه محسنه و قاتل بناحق را بعد از ثبوت قطعی

جنایت، به قتل برساند. پس قتل مسلمان و معاهد حرام است.

فائدۀ در آیه (۶۸) فعل مضارع مجزوم به حذف لام الفعل است، چون بعد از مَنْ يَفْعُل و جزای شرط واقع شده و ماضی آن لقی به فتح فاءالفعل و کسر عین الفعل و فتح لام الفعل بر وزن عَلِمَ از باب رابع است. و أثام بر وزن دَوَام مصدر بمعنى اثم: گناه و در معنی آن گفته‌اند: عقاب: کیفر گناه است. بنابر اینکه مضاف محدود و أثام مصدر بمعنى فعل حرام «گناه» باشد. از عبدالله بن عمر و عکرمه و مجاهد روایت شده که أثام نام درهای در جهنم است که برای تعذیب، معین شده است، و مذکور است که أثام نام یک وادی است در جهنم که زناکاران را در آن عقوبت می‌بینند، یا اینکه چیزی است که از اجسام دوزخیان مانند چرک و خون جاری می‌گردد. یا اینکه أثام و غیّ به فتح غین معجمه و تشید یاء نام دو چاه در جهنم هستند که برای تعذیب جمعی گناهکار مقرر شده‌اند. در تفسیر بیضاوی می‌گوید در قرائتی بجای أثاماً، أیاماً خوانده شده است. و أیام با حرف همزه مفتوحه و یاء و الف و میم آخر بر وزن أثام بمعنى شدائد است. علامه شیخ عبدالرحمن بن ناصر السعدي در تيسیرالکریم الرحمن «تفسیری است مختصر و علمی: جمله: ﴿يَأْتِ أَثَاماً﴾. را به آیه: ﴿يُضَعَّفُ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ

الْفِيَمَةُ وَمَخْلُدٌ فِيهِ مُهَكًا ﴿۶۸﴾. تفسیر کرده است. در تفسیر قرطبی هم از سیبویه نقل شده که مضاعفه العذاب همان لقّی آثام است «روبرو شدن به عذاب» و کلمه مهاناً بمعنی خوار، سبک، بی‌مقدار و بی‌ارزش تفسیر شده است. در آیه (۶۸) شرك و قتل و زنا که اکبر کبائراند به ترتیب دنبال هم ذکر شده‌اند چنانکه در تیسیر الکریم الرحمن بیان شد. به علت اینکه در شرك افساد ادیان، و در قتل افساد ابدان، و در زنا افساد اعراض انسان وجود دارد، این امر ردیف همدیگر نازل شده‌اند. و در صحیحین «بخاری و مسلم» هر دو کتاب صحیح و معتمد اهل سنت و جماعت از حدیث ابی واشی از عبدالله بن مسعود رض روایت شده که: بحضور رسول الله ﷺ عرض کردم یا رسول الله: کدام گناه نزد خدای تعالی بزرگتر است. فرمود: آنکه برای خدا شریک قرار دهی و حال اینکه فقط اوست که تو را خلق کرده است. عرض کردم پس از آن چیست. فرمود: آنکه فرزند خود را از ترس اینکه با تو طعام بخورد بقتل برسانی. عرض کردم بعد این گناه کبیره چیست؟ فرمود: آنکه زنا کنی با زن همسایه خود. آنگاه خدای تعالی در قرآن مجید تصدیق کلام رسول خدا ﷺ را نازل فرمود: ﴿وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ بِمَعَ اللَّهِ إِلَهًا أَخْرَ

﴿۶۸﴾. (الفرقان: ۶۸).

که مختصر ترجمه و تفسیر آن را خواندی. آری این کبائر بخصوص زنا بحدی زشت و پلیدند که حق تعالی جلت قدرته نجات و رستگاری را از مرتكب آن بطور کلی نفی کرده است.

اینک خدای تبارک و تعالی فرموده است: ﴿قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ﴾ ۱

﴿الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ حَشِيعُونَ﴾ ۲ وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ الْأَغْرِي مُعَرِّضُونَ

﴿وَالَّذِينَ هُمْ لِلرَّكْوَةِ فَنَلْعُونَ﴾ ۳ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَفِظُونَ﴾ ۴ .﴾ ۵

(المؤمنون: ۵-۱).

«مؤمنان رستگار شدند؛ آنها که در نمازشان خشوع دارند؛ و آنها که از لغو و بیهودگی روی گردانند؛ و آنها که زکات را انجام می‌دهند؛ و آنها که دامان خود را (از آلوده شدن به بی‌عفتی) حفظ می‌کنند».

خلاصه اینکه رستگاری و سعادت مسلمان واقعی به اتصاف به این صفات عالیه است. کسی که فاقد این صفات مذکوره در این ۵ آیه کریمه باشد و مرتكب خلاف آنها گردد قطعاً فلاح و ظفر و نجات ندارد. چنانکه در صریح عبارت همین رساله «اصل» بیان شده که نفی الله مرتكبها الفلاح. صحیح عبارت اصل جهت بیان فاحشة زنا بدین قرار است: «وهي الفاحشة التي نفي الله تعالى الفلاح عن مرتكبها». آری زنا که خودداری از آن را در ردیف

صفات بارز مؤمنین ناجی ظفر مند اعلام فرموده، رذیلۀ پستی است که حق تعالی در کتاب عزیز خویش «قرآن حکیم» مردم را اکیداً از آن برحذر نموده، بلکه از نزدیکی آن نهی صریح فرموده و آنرا فاحشة «عمل نهایت درج قبیح» و راه بد که موجب قطع نسب و تحریک فتنه و فساد است نام برده است، پروردگار عالم جلت عظمته فرموده است: ﴿وَلَا تَقْرِبُوا الْزِنَةِ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَسَاءَ سَيِّلًا﴾. (الإسراء: ۳۲). و نزدیک زنا نشوید، که کار بسیار زشت، و بد راهی است».

جالب اینکه در نظم قرآن مجید که حتی ترکیب حروف و کلمات و آیات آن حاوی معجزات است نهی از قرب زنا در میان آیه نهی از قتل اولاد و آیه نهی از مطلق قتل نفس ﴿أَلَّا يَحْرَمَ اللَّهُ﴾. نازل شده است. دانشمندان مفسر گفته‌اند: نهی از نزدیکی به آن عمل زشت پلید زنا بليغ‌تر از نهی خود آن است. پس اگر قرب و نزدیکی آن اين قدر منهی باشد، عين آن منهی‌تر و شدید القبح‌تر است.

از کلام مفسر معروف بیضاوی عبدالله بن عمر در تفسیر انوار التنزیل مشهور به تفسیر بیضاوی و کلام دیگر مفسران معتمد فهم می‌شود که عزم بر زنا، و اقدام به مقدمات آن همان نزدیکی است که حق تعالی صریحاً از آن نهی فرمود است. پس باید گفت در

قباحت زنا کافی است که جامع کلیهٔ صفات شرّ است. برای نمونه ۱- قلتِ دین. ۲- از بین رفتن پرهیزگاری و ورع. ۳- فساد مروّت. ۴- کم شدن غیرت.

هیچ زناکاری را نیابی که ورع یا وفا به عهد یا صدق گفتار یا محافظهٔ دوست و دوستی یا غیرت کامل بر عائلهٔ خود داشته باشد، «غیرت بر عائله این است که حافظ عرض و ناموس همسر خود باشید، و وجود او را طبق دستور شریعت نگهداری کنید». ۵- عذر و پیمان‌شکنی و خیانت. ۶- دروغ. ۷- جنایت «در اصل خیانت چاپ شده ولی چون رذیله در ضمن عذر فهم می‌شود جنایت را با جیم نوشتیم. ۸- بی‌شرمی «در اصل قلة الحباء مذکور است که باید با رعایت امانت کم شرمی ترجمهٔ گردد، ولیکن چون این کلمه در ادبیات فارسی قدیم و جدید کاربرد ندارد لذا قلة الحباء را به بی‌شرمی ترجمه نمودم. ۹- عدم مراقبت «عدم توجه به اموری که احتیاج به محافظت دارد». ۱۰- عدم عار و ننگ از جرم «عدم الأنفة للجرم». ۱۱- بیرون رفتن غیرت از قلب «ذهاب الغيرة من القلب».

خاتمه

در جهان هیچ وسیله از وسائل انتشار فواحش و کبائر و رذائل از غنا سریع‌تر نیست. چون محتوی کلام بی‌شرمانه «ماجن» و شعر پائین و پست و لحن و آواز غلط و فتنه‌گر و فریبنده می‌باشد. لذا انکار آثار منفی غنا و نتایج ذلت‌آور قبیحه آن رذیله مکابره است: عناد و معارضه و کناره‌گیری و زورآزمائی و انکار عمداً و عالماً و غلبه بر خصم با دروغ و بزرگ‌نمائی را مکابره گویند. و از پیشگاه خداوند عظیم الشأن مسئلت می‌نماییم که همه ما را از غنا و ساز و آوازی که کلید تمام فواحش «کبائر» است. و از تمام گناهان صغیره و کبیره از لهو‌الحدیث، و لهو العمل و لهو الأفکار به عنایات بی‌کران، و لطف عمیمش محفوظ فرماید، همانا ولی آن و قادر بر جواب مسئله خواسته شده فقط خدا است. والله أعلم وأحكם وصلی الله على نبینا محمد وآلـه وصحبه وسلم. وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمين.

آیا می‌دانی مفلس کیست؟

مرد عاقل و خردمندی از اهل اصفهان بود که پدرش او را بسیار دوست می‌داشت و او را بسیار تمجید می‌کرد، دین قوم او مجوسی بود، روزی به خاطر نیازی از آنجا رفت و در مسیرش با گروهی از مسیحیان برخورد کرد که در کنیسه‌ای خدا را پرستش می‌کردند، بر آنها وارد شد و از آنها در مورد دینشان پرسید و به خاطر سازگاری دینشان با فطرت مورد پسند او واقع شد و آن را پذیرفت و با دین جدید فرار کرد و در شام ساکن شد، سپس به شهر موصل مهاجرت کرد، و بعد به شهر عموریه رفت و در تمام آن دوران حق را جویا شد، تا اینکه آخرین سفرش به مدینه الرسول (یثرب) بود تا در نهایت پیرو برترین مخلوقات، و بلکه جزو خاندان او شود: سلمان منا آل الیت.

حتماً فهمیدی منظورم چه کسی است؟ آری او سلمان خیر، و سلمان اسلام، یعنی سلمان فارسی است. اگر ما در این داستان عجیب تأمل کنیم می‌بینیم که سلمان با ترک وطن و خانواده و دین قومش، بعد از اینکه فهمید آنها در اشتباه هستند از تمام مرزهای جغرافیایی و اجتماعی گذشت، و چون خداوند صداقت او را در جستجوی حق دید، هدایتش کرد و در دستیابی به آن موفقش گردانید تا اینکه او را از صحابه پیامبر ﷺ قرار داد.

بنابراین سلمان باید الگویی برای ما باشد که اگر حق را گم کردیم آیا در جستجوی حق به او اقتدا می‌کنیم؟ و از روی انصاف و بی‌طرفی و عدم پیش داوری به مخالف گوش می‌دهیم؟ و هر کس در جستجوی حق با خدا صادق باشد خداوند او را به حق راهنمایی می‌کند و موفقش می‌گرداند. اینک حقايقی را پیش روی تو قرار می‌دهیم تا کیفیت رابطه امامان آل بیت با صحابه برایت آشکار شود و نقطه آغازینی باشد برای اینکه حقیقت را جویا شوی و رابطه صمیمانه بین آل بیت و دیگران در عهد نبوت، سپس عهد خلفاء، و سپس عهد تابعین و مابعدشان را بشناسی، و ما تنها به نقل از کتب شیعه اکتفا می‌کنیم، امید است که مفید واقع گردد و حق را بدون ابهام و آنگونه که هست ببینی، بنابراین لازم است در هنگام خواندن بی‌طرف باشی، و ما مرجعی را که از آن نقل کرده‌ایم را ذکر نموده‌ایم. بنابراین برای اطمینان به آن مراجعه کن.

خلاصه کلام اینست که رابطه موجود بین آل بیت و دیگران یک رابطه صمیمانه بود، و این رابطه در موارد بسیاری متجلی می‌شود که آنها را در چهار مورد خلاصه می‌کنیم:

- ۱- خویشاوندی: از زنان پیامبر ﷺ عایشه دختر ابوبکر و حفصه دختر عمر بود، و پیامبر ﷺ دو دختر خود را به ازدواج عثمان بن عفان درآورد، و علی با اسماء دختر عمیس که همسر

ابوبکر صدیق و مادر محمد بن ابی بکر بود وصلت کرد که این ازدواج بعد از وفات ابوبکر صورت گرفت و شمره این ازدواج یحیی بن علی بود؛ بنابراین محمد بن ابی بکر و یحیی بن علی بن ابی طالب برادر مادری هستند، و عمر بن خطاب با ام کلثوم دختر علی بن ابی طالب ازدواج کرد و از او صاحب دو فرزند به نامهای زید بن عمر و رقیه بنت عمر شد^۱، و امام جعفر با افتخار می‌گوید: ابوبکر مرا دوبار به دنیا آورد^۲، و عبدالله بن عمرو بن عثمان بن عفان فاطمه دختر حسین بن علی بن ابی طالب را به ازدواج خود درآورد، و از او صاحب فرزندی به نام محمد شد^۳، و معاویه بن مروان بن حکم اموی با دختر بیوه امام علی وصلت کرد^۴، و نیز زینب دختر حسن «المثنی» عقد شده ولید بن عبدالملک خلیفه وقت بود^۵، و همچنین ولید بن عبدالملک با

۱ مجلسی در بحار الأنوار (ص ۶۲۱)، کلینی در الكافی قسمت فروع (۶/۱۱۵).

۲ چون نسبش از دو جهت به ابوبکر متنه می‌شود؛ اول از جهت مادرش فاطمه دختر قاسم بن ابی بکر. و دوم از جهت مادر بزرگ مادریش اسماء دختر عبدالرحمن بن ابی بکر که مادر فاطمه دختر قاسم بن محمد بن ابی بکر است. رجوع کشف الغمہ اربیلی (۲/۳۷۳).

۳ نگا: الكافی (۵/۷) و کتاب سلیم بن قیس (ص ۳۶۲).

۴ نسب قریش مصعب زیری (ص ۴۵).

۵ نسب قریش مصعب زیری (۵۲).

نفیسه دختر زید بن حسن بن علی ازدواج کرد^۱؛ و امثال این وصلت‌ها در کتب سیره فراوان دیده می‌شود.

۲- مدح و ستایش: امام علی می‌فرماید: من اصحاب محمد را مشاهده کردم و کسی را همچون آنان نیافتم، با حالتی آشفته صبح می‌کردند، و در حالت سجده و قیام و در بین پیشانی و زانوهایشان شب را به استراحت می‌گذراندند، در هنگام ذکر قیامت همچون ذغال افروخته می‌شدند، به خاطر طول سجده‌هایشان بین چشمانشان همچون زانوی بز گود شده بود، هرگاه نام خدا برده می‌شد چشمانشان پر اشک می‌شد آنچنان که پیشانیشان خیس می‌شد، و از ترس عقاب و امید به ثواب همچون درخت در روز طوفانی به این سوی و آن سوی کشیده می‌شدند^۲ و نیز در مدح ابوبکر می‌گوید: او پاک جامه و کم عیب رفت، خیرش اصابت کرد و بر بدیش سبقت گرفت، فرمانبرداری از خداوند را ادا کرد و آنچنان که شایسته بود تقوای او را پیشه کرد^۳. آمده است که امام جعفر صادق به زنی که از او در مورد ابوبکر و عمر پرسیده بود: آیا باید

۱ عمدة الطالب في أنساب آل أبي طالب. ابن عبة (۱۱۱).

۲ نهج البلاغة خطبه شماره (۹۷).

۳ نهج البلاغة (ص ۳۵۰) تحقيق: صبحى الصالح.

ولایت آنها را بپذیرم؟ گفت: ولایتشان را بپذیر، آن زن گفت: فردا که پروردگارم را ملاقات کنم به او می‌گویم که تو مرا به قبول ولایتشان امر کردی؟! گفت: آری بگو.^۱ و روایت شده که مردی از یاران امام باقر وقتی شنید امام باقر ابوبکر را به لقب صدیق توصیف کرد تعجب کرد و گفت: آیا او را چنین توصیف می‌کنی؟ باقر گفت: آری او صدیق بود و هر کسی به او صدیق نگوید خداوند کلام او را در آخرت تصدیق نمی‌کند.^۲

-۳- نامگذاری فرزندان: امامان آل بیت فرزندانشان را به نام خلفا نامگذاری می‌کردند؛ امام علی فرزندانش را: ابوبکر و عمر و عثمان نامیده بود، همانطور که علی اربلی آن را ثابت کرده است^۳، و ابوالفرج اصفهانی و اربلی و مجلسی ذکر کرده‌اند که ابوبکر بن علی بن ابی طالب از جمله کسانی بود که در کربلا همراه برادرش حسین علیه السلام کشته شد، همچنین پسر حسین که ابوبکر نام داشت همراه با آنها کشته شد(محمد اصغر کنیه ابوبکر بود)^۴.

۱ روضة الكافی (101/8).

۲ کشف الغمة (360/2).

۳ علی اربلی (۶۶/۲) «کشف الغمة فی معرفة الأئمة».

۴ مقاتل الطالبيين»تألیف ابوالفرج اصفهانی (ص: ۸۸، ۱۴۲، ۱۸۸)چاپ بیروت. و اربلی در «کشف الغمة» (۶۶/۲)، و مجلسی در جلاء العيون (ص ۵۸۲).

۴- دفاع فداکارانه: می‌بینیم هنگامی که فتنه جویان سرکش منزل عثمان بن عفان را محاصره کردند امام علی از او دفاع کرد و مردم را از او دور کرد و فرزندانش حسن و حسین و برادرزاده‌اش عبدالله بن جعفر را به دفاع از او فرستاد.^۱

بعد از این بررسی اجمالی شما را متوجه امر مهمی می‌سازیم و آن اینست که احیاناً اگر در مورد حقیقت این امور سوال کنی و در جواب به تو گفته شود: این سخن نادرست است، برای اطمینان می‌توانی به کتابها مراجعه کنی، یا اینکه ممکن است گفته شود: این کارها به خاطر تقيه بوده، اما ما به شما می‌گوییم لازم است که خط مشی و روشهای برای تشخیص تقيه از حقیقت وجود داشته باشد، در غیر اینصورت انسان در نقل از تمایلاتش پیروی می‌کند و اگر کلامی را نپسندید می‌گوید این تقيه است، و اگر پسندید می‌گوید این تقيه نیست، و ما از شما می‌پرسم: چرا انسان به تقيه پناه می‌برد؟ مگر به خاطر نیاز و خوف نیست؟ در این صورت چرا امام علی باید بترسد و به تقيه پناه ببرد در حالی که بالاترین منصب سیاسی (امیرالمؤمنین) را دارد؟ در اينجا نيازی به تقيه نیست، اين در حالی است که پیامبر ﷺ فرموده است يكى از سه

---

^۱ شرح نهج البلاغة تأليف: ابن أبي حديد (10/581) چاپ ایران، وتاريخ مسعودی (2/344).

گروهی که خداوند در روز قیامت به آنها نظر نمی‌اندازد و تزکیه‌شان نمی‌کند و عذاب دردناکی دارند: پادشاه دروغگوست. چون او نیازی به دروغ ندارد، و اگر ما تقیه را در خطاب دینی در صورت عدم نیاز به آن جایز بدانیم به طریق اولی باید آن را در معاملات تجاری، سیاسی و اجتماعی جایز بدانیم، تا جایی که به مرحله‌ای می‌رسیم که بعضی از ما به دیگری سخن راست نخواهد گفت.

در پایان این سخن رسول گرامی را یادآور می‌شویم که فرمودند: «أَتَدْرُونَ مِنَ الْمَفْلِسِ؟ قَالُوا: الْمَفْلِسُ فِينَا مِنْ لَا درهم له ولا متعاق قال: إِنَّ الْمَفْلِسَ مِنْ أَمْتِي مِنْ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِصَلَةٍ، وَصَيَامٍ، وَزَكَاءً، وَيَأْتِي قَدْ شَتَمْ هَذَا، وَقَذَفَ هَذَا، وَأَكَلَ مَالَ هَذَا، وَسَفَكَ دَمَ هَذَا، وَضَرَبَ هَذَا، فَيُعَطَى هَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ، وَهَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ، فَإِنْ فَنِيتَ حَسَنَاتِهِ قَبْلَ أَنْ يَقْضَى مَا عَلَيْهِ، أَخْذَ مِنْ خَطَايَاهُمْ فَطَرَحْتَ عَلَيْهِ، ثُمَّ طَرَحْ فِي النَّارِ». (الترمذی، حدیث: ۲۴۱۸، وصححه الألبانی).

يعنى: آیا می‌دانی مفلس کیست؟ گفتند: مفلس نزد ما کسی است که پول و دارایی نداشته باشد. فرمود: به راستی مفلس کسی است که در روز قیامت با نماز و روزه و زکات می‌آید در حالی که به یکی توهین کرده و به یکی تهمت زده و مال دیگری را خورده و خون شخصی را ریخته و دیگری را زده، تمام اینها از

حسناتش گرفته می‌شود؛ اگر حسناتش تمام شود قبل از اینکه خطاهایش قضا شود، از خطاهای آنها گرفته می‌شود و به او منتقل می‌شود و در آتش افکنده می‌شود.

آیا نمی‌ترسی از اینکه در روز قیامت با افلاس روی رو شوی به خاطر کثرت توهین و دشمنی به کسانی که مستحق توهین نبوده‌اند؟ و حسناتی که در کسب آنها رنج برده‌ای را از تو بگیرند؟

توصیه ما به شما این است: تلاش کن خودت حق را جویا شوی، و بدان که هیچ کسی جز عمل خودت در روز قیامت به تو نفعی نمی‌رساند، بنابراین از عملت مطمئن شو که آیا صالح است یا خیر؟ گاهی انسان کاری را انجام می‌دهد و گمان می‌کند که عمل صالحی است، سپس در روز قیامت غیر آن ثابت می‌شود.

خداؤند متعال می‌فرماید: ﴿وَجُوهٌ يَوْمٌ لٰخِشَعَةٌ ۚ ۲۷﴾ عَالِمَةٌ نَّاصِبةٌ ۲۸﴾

تَصْلَى نَارًا حَامِيَةً ۚ ۲۹﴾. (الغاشية: ۲-۴).

«چهره‌هائی در آن روز خاشع و ذلت بارند. آنها که پیوسته عمل کرده و خسته شده‌اند. و (سرانجام این زحمت‌کشان خسته و بیهوده‌گر) در آتش سوزان وارد می‌گردند».

و پیوسته از خداوندی که بر هر چیزی علیم است بخواه که تو را به سوی حقیقت راهنمایی کند، و به آن ختم دهد، و از جمله

برترین دعاهايي که در روایت آمده اينست:

«اللهم أرنا الحق حقاً وارزقنا اتباعه، وأرنا الباطل باطلاً وارزقنا
اجتنابه، ولا تجعله ملتبساً علينا فنضل واجعلنا للمتقين إماماً».

«پروردگارا حق را آنگونه که هست به ما بنمایان و پیروی آن را
بر ما ارزانی بدار، و باطل را آنگونه که هست بر ما بنمایان و
اجتناب از آن را برابر ما ارزانی بدار، و آن را برابر ما ملتبس مگردان که
گمراه شویم و ما را پیشوای متقيان قرار ده».

چرا صحابه را دوست داریم؟

ترجمه: لماذا نحب الصحابة

تهیه: خالد ابو صالح

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**الحمد لله وحده والصلوة والسلام على من لا نبي بعده نبينا
محمد وعليه وآله وصحبه أما بعد**

همانا که محبت و علاقه به اصحاب رسول الله ﷺ در نزد اهل سنت و جماعت از اصول ایمان قلمداد می‌شود. چرا که این گروه (صحابه) برگزیدگان بشریت به شمار می‌آیند. آنان کسانی هستند که خداوند عز و جل ایشان را برای مصاحبیت با رسولش و انتشار دینش انتخاب کرد. همان کسانی که وظیفه سنگین حفظ دین و تبلیغ آن را به نسل‌های آینده به نحو احسن انجام دادند. و گفتنی است که اگر این گروه برگزیده نبود شریعت اسلام نیز مانند دین یهود و مسیحیت دستخوش تحریف می‌شد. حال اگر کسی در صلاحیت و صداقت صحابه ایراد وارد کند در واقع به کتاب و سنتی که به وسیله ایشان به ما رسیده است طعن وارد کرده است. از جانب دیگر، آیات و احادیث زیادی در فضیلت صحابه وارد شده است که دوست داشتن و دفاع از آنها، و دشمنی با کسانی که به ایشان توهین می‌کنند را بر ما واجب می‌کند.

بنابراین ما صحابه را دوست داریم برای اینکه:

۱ - خداوند تعالی از ایشان راضی گشته است، چنان که می فرماید: ﴿لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُأْتِهِنَّكُمْ مَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمُوا فُلُوْبِهِمْ فَأَنْزَلَ اللَّسِكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثْبَاهُمْ فَتَحَّا قَرِيبًا﴾. (الفتح: ۱۸).

«خداوند از مؤمنان - هنگامی که در زیر آن درخت (بیعه الرضوان که در حدیبیه انجام گرفت) با تو بیعت کردند - راضی و خشنود شد؛ خدا آنچه را در درون دلهایشان (از ایمان و صداقت) نهفته بود می دانست؛ از این رو آرامش را بر دلهایشان نازل کرد و پیروزی نزدیکی (یعنی فتح خیر) بعنوان پاداش نصیب آنها فرمود».

۲ - برای اینکه خداوند تعالی به صفت ایمان از صحابه یاد کرده است، چنانکه فرموده است: ﴿هُوَ الَّذِي أَيَّدَكُمْ بِنَصْرٍ وَبِالْمُؤْمِنِينَ﴾. (الأنفال: ۶۲).

«خداوند است که تو را، با یاری خود و مؤمنان، تقویت کرد».

۳ - صحابه را دوست داریم زیرا خداوند آنها را تایید کرده و آنها را رستگار خوانده و به ایشان و عده بهشت داده است، در این باره می فرماید: ﴿لَذِكْنَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ جَهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ وَأُولَئِكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾. (آل عمران: ۱۸). آعد الله هم جنت تحری من تحتها لأنهن خلدون فيها ذلك الفوز العظيم. (التوبه: ۸۸-۸۹).

«ولی پیامبر و کسانی که با او ایمان آوردن، با اموال و جانها یشان جهاد کردند؛ و همه نیکیها برای آنهاست؛ و آنها همان رستگارانند! خداوند برای آنها باغهایی از بهشت فراهم ساخته که نهرها از زیر درختانش جاری است؛ جاودانه در آن خواهند بود؛ و این است رستگاری (و پیروزی) بزرگ!».

۴ - صحابه را دوست داریم زیرا خداوند درباره آنها فرموده

است: ﴿كُلْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ﴾ (آل عمران: ۱۱۰).

«شما بهترین امتی بودید که به سود انسانها آفریده شده‌اند».

ابن عباس طیش در تفسیر این آیه می‌گوید: منظور کسانی هستند که با محمد ﷺ هجرت کردند.

۵ - صحابه را دوست داریم زیرا خداوند عز و جل نیز آنها را دوست دارد، آنچنانکه فرموده است: ﴿فَسَوْفَ يَأْتِيَ اللَّهُ بِقَوْمٍ مُّجْرِمِينَ وَيُحِبُّونَهُ﴾. (المائدہ: ۵۴). «خداوند به زودی قومی را به وجود می‌آورد که آنها را دوست دارد و آنها نیز خداوند را دوست دارند». حسن بصری می‌گوید: قسم به خدا که این آیه در باره مردم حروماء^۱ نازل نشده است بلکه درباره ابوبکر و عمر و یارانشان نازل شده است.

۱ - حروماء نام منطقه‌ای در عراق است که خوارج در آن ساکن بودند.

۶ - صحابه را دوست داریم زیرا که خداوند از آنها با صفت ایمان یاد کرده است، در این باره می‌فرماید: ﴿وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهُدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَاوَوا وَنَصَرُوا أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَّهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ﴾ (الأنفال: ۷۴).

«و آنها که ایمان آورند و هجرت نمودند و در راه خدا جهاد کردند، و آنها که پناه دادند و یاری نمودند، آنان مؤمنان حقیقی اند؛ برای آنها، آمرزش (و رحمت خدا) و روزی شایسته‌ای است».

آنها را دوست داریم چرا که پیامبر ﷺ محبتسان را نشانه ایمان، و بغضشان را نشانه نفاق دانسته است، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ قَالَ: «آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ: إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا أُوتِمَّ خَانَ». (بخاری: ۳۳).

از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که نبی اکرم ﷺ فرمود: «نشانه منافق، سه چیز است: اول اینکه در صحبت‌های خود، دروغ می‌گوید. دوم اینکه خلاف وعده، عمل می‌کند. سوم اینکه در امانت، خیانت می‌کند».

نشانه ایمان دوست داشتن انصار و نشانه منافق تنفر از انصار می‌باشد.

۷ - صحابه را دوست داریم زیرا پیامبر ﷺ ما را از بدگویی

آنها منع کرده است و فرموده‌اند: «إذا ذكر أصحابي فأمسكوا». (الطبراني). هرگاه درباره‌ی صحابه من صحبت به میان آمد از بدگویی آنها خودداری کنید.

۸ - صحابه را دوست داریم زیرا پیامبر ﷺ آنها را سبب امنیت امت اسلام دانسته است، در این باره فرموده‌اند: «النجوم أمنة للسماء، فإذا ذهبت النجوم أتى السماء ما توعد، وأنا أمنة لأصحابي فإذا ذهبت أتى أصحابي ما يوعدون، وأصحابي أمنة لأمتی، فإذا ذهب أصحابي أتى أمتی ما يوعدون». (مسلم).

ستاره‌ها سبب امنیت آسمان هستند پس هر گاه از بین بروند وعده‌ی (ناآرامی) آن فراخواهد رسید، و من سبب امنیت اصحابی هستم، پس هر گاه از دنیا رفتم وعده‌ی ناآرامی در آنها فراخواهد رسید، و اصحابیم سبب امنیت امتم هستند، پس هرگاه آنها از دنیا رفتند وعده‌ی ناآرامی در امت من فراخواهد رسید.

۹ - صحابه را دوست داریم برای اینکه پیامبر ﷺ آنها را بهترین مردم معرفی کرده است، چنانکه می‌فرماید: «خیر أمتی القرن الذي بعثت فيه، ثم الذين يلوذ بهم، ثم الذين يلوذون بهم». (مسلم). بهترین افراد امت من کسانی هستند که من در بین آنها مبعوث شده‌ام (صحابه)، سپس کسانی که بعد از ایشان می‌آیند (تابعین)، و

سپس کسانی که بعد از ایشان می‌آیند (تبع تابعین).

۱۰ - صحابه را دوست داریم زیرا که پیامبر ﷺ ما را از ناسزا گفتن به آنها باز داشته است، و فرموده است: «لا تسربوا أصحابي ، فوالذى نفسي بيده لو أنَّ أحدكم أفق مثل أحد ذهباً ما بلغ مُدَّ أحدهم ولا نصيفه». (مسلم). به اصحاب من ناسزا نگویید، قسم به آن کسی که جان من در دست اوست (خداوند) اگر هر یک از شما به اندازه‌ی کوه احد طلا بخشش کند، نمی‌تواند به اندازه‌ی نصف کف دست، حسنهات آنها نیکی کرده باشد، چه برسد به اندازه یک کف دست.

۱۱ - صحابه را دوست داریم زیرا پیامبر ﷺ کسی را که به آنها ناسزا بگوید لعنت کرده است چنانکه می‌فرماید: «لعن الله من سب أصحابي». (الطبرانی). خداوند لعنت کند کسی که به اصحاب من ناسزا بگوید.

۱۲ - صحابه را دوست داریم زیرا پیامبر ﷺ فرموده‌اند که نصرت و گسترش دین توسط ایشان و یارانشان خواهد بود، و این چنین هم شد. ایشان در این باره فرموده‌اند: «يأٰتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ، يَغْزِو فَئَامٌ مِّنَ النَّاسِ، فَيَقُولُونَ: فَيَكُمْ مَنْ صَاحِبَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَنْ كَفَرَ بِهِ؟ فَيَقُولُونَ: نَعَمْ، فَيَفْتَحُ لَهُمْ، ثُمَّ يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ، يَغْزِو فَئَامٌ مِّنَ النَّاسِ».

الناس، فيقال لهم: فيكم من صاحب أصحاب رسول الله ﷺ؟ فيقولون: نعم، فيفتح لهم، ثم يأتي على الناس زمان، فيغزو فئام من الناس، فيقال لهم: هل فيكم من صاحب من صاحب أصحاب رسول الله ﷺ؟ فيقولون: نعم، فيفتح لهم». (بخارى ومسلم). يعني: زمانی فرا می‌رسد که گروهی از مردم جهاد می‌کنند، از آنها پرسیده می‌شود که آیا در بین شما کسی هست که همراهی رسول الله ﷺ را کرده باشد، می‌گویند بله، و بدینوسیله پیروز می‌شوند، سپس زمان دیگری فرا می‌رسد و گروهی از مردم جهاد می‌کنند، به آنها گفته می‌شود: آیا در میان شما کسی که صحابه‌ی پیامبر را همراهی کرده باشد، می‌گویند: بله، آنگاه پیروز می‌شوند، سپس زمانی فرا می‌رسد که گروهی از مردم به جهاد می‌پردازند، از آنها سوال می‌شود که آیا در بین شما کسی هست که همراهان صحابه را همراهی کرده باشد، می‌گویند: بله، پس پیروز می‌شوند.

۱۳ - صحابه را دوست داریم چون آنها وزیران پیامبر ﷺ و یاران ایشان بودند، پیامبر ﷺ در این باره می‌فرمایند: «إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى اخْتَارَنِي، وَاخْتَارَ لِي أَصْحَابَهَا، فَجَعَلَ لِي مِنْهُمْ وَزَرَاءَ وَأَنْصَارًاً وَأَصْهَارًاً، فَمَنْ سَبَّهُمْ فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ، لَا يَقْبَلُ مِنْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ صِرْفٌ وَلَا عَدْلٌ». (حاکم و آنرا صحیح

دانسته است). یعنی خداوند تبارک و تعالیٰ مرا برگزید، و همچنین برای من یارانی برگزید، و برایم از بین این یاران وزیران و یاوران و خویشانی قرار داد، پس اگر کسی به آنها ناسزا بگوید لعنت خداوند و ملائکه و تمامی مردم بر او باد، و در روز قیامت هیچگونه توبه و فدیه‌ای از او قبول نمی‌شود.

۱۴ - صحابه را دوست داریم زیرا دوست داشتنشان دلیل بر دوست داشتن پیامبر ﷺ می‌باشد، و نفرت از ایشان نیز دلیل بر نفرت از پیامبر ﷺ می‌باشد، رسول الله ﷺ در این باره می‌فرماید: «الله الله في أصحابي، لا تتخذوهم غرضاً بعدي، فمن أحبهم فبحبي أحبهم، ومن أبغضهم فبغضي أبغضهم، ومن آذاهم فقد آذاني، ومن آذاني فقد آذى الله، ومن آذى الله أو شرك أن يأخذه».

«شما را بخدا، شما را بخدا، راجع به یاران (خدا را در نظر داشته باشید) آنها را بعد از من هدف-انتقاد- خود قرار ندهید هر کس که آنها را دوست داشته باشد، بخاطر دوستی من با آنها دوستی می‌کند، و هر کس که بر آنها بغض بورزد بخاطر دشمنی با من بر آنها بغض می‌ورزد، و هر کس آنها را اذیت کند، مرا اذیت کرده است، و کسی که مرا اذیت کند خدا را اذیت کرده است، و کسی که خدا را اذیت کند بزودی او را بسزایش

می‌رساند». (أحمد و ترمذی و اوثان را حسن دانسته است).

۱۵ - صحابه را دوست داریم زیرا پیامبر ﷺ نگه داشتن احترام ایشان و منزلتشان را نگهداری مکانت خود دانسته است، آنچنانکه می‌فرماید: «احفظوني في أصحابي، ثم الذين يلونهم، ثم الذين يلونهم». (ابن ماجه، وآلبانی آن را تصحیح کرده است). یعنی منزلت مرا با نگه داشتن حرمت اصحابم و کسانی که تا دو قرن بعد از ایشان می‌آیند حفظ کنید.

۱۶ - صحابه را دوست داریم زیرا آنها از اهل علم و فضیلت و اخلاق و راستگویی هستند، آنچنانکه پیامبر ﷺ در این باره می‌فرماید: «أرأف أمتی بأبوبکر، وأشدھم فی دین الله عمر، وأصدقھم حیاء عثمان، وأقضاصھم علی، وأفرضھم زید بن ثابت، وأقرؤھم ابی، وأعلمھم بالحلال والحرام معاذ بن جبل، ألا وإن لکل أمة أميناً، وأمين هذه الأمة أبو عبیدة بن الجراح». (حاکم).

مهربانترین فرد امتم برای امت ابوبکر است، و محکم‌ترینشان در امر دین عمر است، و باحیاترینشان عثمان و بهترینشان در قضاوت علی و داناترینشان در علم میراث زید بن ثابت و آگاهترینشان به قرائت قرآن ابی بن کعب و عالم‌ترینشان در حلال و حرام معاذ بن جبل می‌باشد، و در هر امتی امینی وجود دارد و

امین امت من ابو عبیده بن الجراح است.

ابن مسعود رض اینگونه اصحاب پیامبر صلی الله علیہ و آله و سلّم را توصیف می‌کند: وقتی که خداوند به قلب بندگانش نظر افکند قلب محمد صلی الله علیہ و آله و سلّم را بهترین قلب بندگانش یافت، آنگاه بود که او را برای خود برگزید و به پیامبری مبعوث کرد، سپس برای بار دیگر به قلب بندگانش نظر افکند و قلب اصحاب پیامبر صلی الله علیہ و آله و سلّم بهترین قلبهاي بندگانش یافت، آنگاه بود که آنها را وزیران پیامبر صلی الله علیہ و آله و سلّم قرار داد تا در راه دینش جنگ کنند.

و همچنین می‌فرماید: هر کس که می‌خواهد از سنت پیروی کند به کسانی که فوت کرده‌اند اقتدا نماید، زیرا نمی‌دانی آن کسی که زنده است دچار فتنه می‌شود یا نه، و آن کسانی که از دنیا رفته‌اند اصحاب پیامبر صلی الله علیہ و آله و سلّم هستند، کسانی که از بین امت اسلام از همه در باور دینی‌شان قوی‌تر و عالمتر بودند و تکلفشان در دین از همه کمتر بود، قومی بودند که خداوند آنها را برای همراهی پیامبرش صلی الله علیہ و آله و سلّم و برپا کردن دینش برگزید، قدر و منزلت آنها را بدانید و به روش آنها اقتدا کنید چرا که آنها بر هدایت و راه راست بودند.

فرموده امام اهل سنت احمد بن حنبل رحمه الله در باره‌ی صحابه:

و از جمله مسایل واضح و آشکار بیان کردن نیکی‌های تمامی اصحاب رسول الله ﷺ می‌باشد، و همچنین خویشن داری از بازگو کردن اشتباهات و مخالفت‌هایی که در بین آنها رخ داده است نیز از جمله همین مسایل می‌باشد، بنابراین اگر کسی به اصحاب رسول الله ﷺ یا یکی از آنها ناسزا بگوید، یا به آنها توهین یا طعنه وارد کند، یا به ذکر معایب آنها پردازد و از آنها یا یکی از آنها عیب جویی کند، چنین شخصی مبتدع، رافضی، ناپاک، و مخالف اهل سنت است، و خداوند هیچ‌گونه توبه و فدیه‌ای را از او قبول نمی‌کند، و بر خلاف آن دوست داشتن صحابه سنت است، و دعا کردن در حقشان از قربات می‌باشد، و اقتدا کردن به آنها وسیله نجات، و در پیش گرفتن راه و روش آنها فضیلت به حساب می‌آید. و صحابه پیامبر ﷺ بهترین مردم هستند، شایسته‌ی هیچ کس نیست که از آنها بدگویی کند، یا اینکه به آنها طعنه، عیب و توهین وارد نماید.

فرموده امام آجری رحمة الله در باره‌ی صحابه:

و از جمله چیزهایی که خداوند توفیقش را داد که در کتابم: (شريعه) به رشته تحریر در آورم فضایل رسول الله ﷺ می‌باشد، و بعد از آن به ذکر فضایل صحابه کرامش خواهم پرداخت، آن

کسانی که خداوند آنان را برگزید و برای پیامبرش وزیر، خویشاوند، یاور و خلفای او برای امتش قرار داد، و آنها مهاجرین و انصار هستند، خداوند از آنها در قرآن به زیباترین اوصاف یاد کرده است، و همچنین در قرآن آمده است که خداوند از آنها در تورات نیز به بهترین اوصاف یاد کرده است، و این فضل خداوند است، آن خداوندی که از فضل بسیار بزرگ و عظیمی برخوردار است و آن را به هر کس که بخواهد عطا می‌کند.

مهاجرین: مهاجرین آن کسانی هستند که به خداوند و رسولش ﷺ ایمان آورده‌اند، و با عملشان ایمانشان را ثابت کردند، با پیامبر ﷺ در تمام سختی‌ها ایستادگی کردند، ذلت و گشتنگی در راه خدا را بر عزت و سیری در راه غیر خدا ترجیح دادند. در راه رضای خداوندی با خویش و ناخویش در افتادند، با پیامبر ﷺ هجرت کردند، و پدر و مادر و خانواده و قبیله و ثروت و دارایی خود را در این راه رها کردند، و با تنگدستی به مدینه آمدند، تمام اینها به سبب آن محبتی بود که به خداوند تبارک و تعالی و رسول گرامیش داشتند. خداوند و رسولش از تمام کسان و چیزهایی که ذکر کردیم برایشان مهمتر بودند، و این به سبب ایمان راستین، عقل صحیح، نفس پاک، رای درست، صبر شکیبا، و توفیق خداوند عز و جل

بود، خداوند می‌فرماید: ﴿رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ
أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ (المجادلة: ۲۲). «خداوند از آنها
خشنود است و آنها نیز از خداوند خشنودند، آنها حزب الله‌اند،
بدانید حزب الله پیروزان و رستگاراند».

انصار: کسانی هستند که خداوند آنان را برای نصرت و یاری
دینش و پیروی از پیامبر شرکت کردند، از وقتی که پیامبر ﷺ هنوز
در مکه بود ایمان آوردند، با او بیعت کردند، و در بیعتشان با او
صادق بودند، او را دوست داشتند و به یاریش برخاستند، و از آن
نوری که بر او نازل شد پیروی کردند، به سبب محبتی که به پیامبر
ﷺ داشتند از او خواستند تا با ایشان به مدینه بیاید، ولی پیامبر به
ایشان فرمود که هنوز وقتی نرسیده، سپس آن مهاجرینی که در
مکه با پیامبر ﷺ بیعت کرده بودند به شهر خود مدینه بازگشتند
و خبر ایمان خود را به پیامبر برای برادران خود بازگو کردند، پس
آنها نیز ایمان آوردند و در این راه استوار ماندند.

وقتی که پیامبر ﷺ به سوی ایشان هجرت فرمودند بسیار
خوشحال شدند و مقدمشان را گرامی داشتند و با آغوش باز از او
استقبال کردند، و او را اکرام و تعظیم نمودند، و دانستند که این
هجرت مبارک نعمتی بزرگ از جانب خداوند برای آنها می‌باشد.

سپس بقیه مهاجرین از مکه آمدند، انصار از هجرت آنها نیز بسیار خوشحال شدند، به نحو احسن به آنها نیکی کردند، خانه‌های خود را بین همدیگر تقسیم کردند، آنها را بر زن و بچه‌ی خود ترجیح دادند، بسیار آنها را دوست داشتند، و بعد از اینکه با هم دشمنی و عداوت داشتند به توفیق خداوند قلب‌هایشان با هم اُنس گرفت و در راه او با هم برادر شدند.

خداوند در وصف صحابه می‌فرماید: ﴿ وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدُعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي أَيْدَكَ بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ ٦١ ﴾ وَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَيِعًا مَا أَفْتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلَّفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ٦٢﴾ . (الأنفال: ٦١-٦٢).

«و اگر بخواهند تو را فریب دهند، خدا برای تو کافی است؛ او همان کسی است که تو را، با یاری خود و مؤمنان، تقویت کرد و دلهای آنها را با هم، الفت داد! اگر تمام آنچه را روی زمین است صرف می‌کردی که میان دلهای آنان الفت دهی، نمی‌توانستی! ولی خداوند در میان آنها الفت ایجاد کرد! او توانا و حکیم است!».

و در جای دیگر نیز می‌فرماید: ﴿ وَإِذْ كُرُوا بِعَمَّتَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ يِنْعَمِيْهِ إِخْرَاجًا وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَاعَ حُمْرَةٍ مِّنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِّنْهَا ﴾ . (آل عمران: ١٠٣).

«و نعمت (بزرگ) خدا را بر خود، به یاد آرید که چگونه دشمن یکدیگر بودید، و او میان دلهای شما، الفت ایجاد کرد، و به برکت نعمت او، برادر شدید! و شما بر لب حفره‌ای از آتش بودید، خدا شما را از آن نجات داد».

پس همه صحابه از مهاجرین و انصار با هم بر محبت خداوند عز وجل و رسول گرامیش ﷺ، و بر همکاری و همدلی برای یاری دین پیامبر ﷺ و اجرا کردن دستورات ایشان در هر حالت خوش و ناخوشی متفق شدند، و از هیچ کس در این را واهمه‌ای نداشتند.

به همین سبب خداوند از مهاجرین و انصار در قرآن بیش از چند بار با بهترین اوصاف یاد کرده است، و به همه‌ی آنها وعده بهشت برین را داده است، آن بهشتی که در آن جاویدان هستند، و فرموده است که او از صحابه و آنها نیز از خداوند خشنود گشته‌اند: ﴿أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ (المجادلة: ٢٢). «آنها حزب الله‌اند، بدانید حزب الله پیروزان و رستگارانند».

فرموده امام ذهبی رحمه‌للہ علیہ در باره‌ی صحابه:

کسی می‌تواند فضایل صحابه را بداند که زندگی و تعاملشان را در زمان پیامبر ﷺ و بعد از وفات ایشان مورد بررسی قرار دهد، آنانی که با هم در ایمان آوردن، جنگیدن با کفار، نشر دین، برپا

کردن امور دین، بالا بردن شان دستور خداوند و پیامبرش، یاد آموزی فریضه‌ها و سنتهای پیامبر ﷺ به دیگران، در تمام این امور از هم پیشی می‌گرفتند، و اگر صحابه نبودند به هیچ وجه نه اصل و نه فرعی از دین الهی به ما نمی‌رسید، و به هیچ وجه از اخبار و احادیث پیامبر ﷺ با خبر نمی‌شدیم. بنابراین اگر کسی به آنها طعنه بزند، یا به آنها ناسزا بگوید، به کلی از دین اسلام خارج می‌شود، زیرا طعنه زدن به صحابه مبنی بر اعتقاد داشتن به نادرستی آنها می‌باشد، و دلالت بر حقد آنها بر صحابه می‌دهد، و باعث انکار و رد آن اوصافی می‌شود که خداوند در قرآن کریم و رسول الله ﷺ در سنت پاکش از آن یاد کرده‌اند.

و همچنین صحابه بهترین اسباب رسیدن به احادیث پیامبر ﷺ هستند، و اگر کسی به اسباب طعن وارد کند در حقیقت طعن بر اصل (پیامبر ﷺ) وارد کرده است، و توهین به ناقل نصوص شریعت، در حقیقت توهین به خود نصوص می‌باشد، و این مساله برای هر کسی که اهل تدبیر باشد، و از نفاق و کفر و الحاد در عقیده‌اش به دور باشد قابل درک است. (الکبائر ص ۲۷۴).

فضیل بن عیاض رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ می‌گوید: محبت صحابه ذخیره‌ای برای آخرت است، خدا رحمت کند کسی را که بر صحابه محمد ﷺ رحمت بفرستدد.

و عبد الله بن المبارك رضي الله عنه نیز می‌گوید: اگر در شخصی دو ویژگی وجود داشته باشد امیدوارم که از عذاب روز قیامت نجات یابد، راستگویی، و محبت اصحاب محمد صلوات الله عليه وسلم.

و ابوبکر بن الطیب نیز اشعاری در وصف بعضی از صحابه سروده است که این مضمون را در بر دارد: من به الگو بودن علی آنچنان معتقد هستم که به نجات ابوبکر از آتش جهنم معتقدم، و از عمر و همراهانش احساس رضایت دارم، و به هیچ وجه راضی نبودم که عثمان در خانه‌اش به قتل برسد، تمام صحابه در نزد من قدوه و بزرگ هستند، و آیا با چنین اعتقادی مورد ملامت قرار می‌گیرم؟!، خدایا اگر می‌دانی که من آنها را فقط به خاطر رضا و خشنودی تو دوست دارم پس مرا از آتش جهنم نجات ده.

برای ارتباط با ما می‌توانید با آدرس زیر تماس بگیرید:

السعودية: الرياض - الرمز البريدي: (١١٧٥٧) ص. پ: (١٥٠١٠٣)

www.aqeedeh.com

ES@al-islam.com